

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (πρώτο τμήμα)
της 24ης Οκτώβριου 1991 *

Περιεχόμενα

Τα πραγματικά περιστατικά που οδήγησαν στην άσκηση της προσφυγής	II-1183
Η διαδικασία	II-1192
Τα αιτήματα των διαδίκων	II-1193
Επί της ουσίας	II-1194
Περί των δικαιωμάτων του αμυνομένου	II-1194
Περί της αποδείξεως της παραβάσεως	II-1196
1. Οι διαπιστώσεις όσον αφορά τα πραγματικά περιστατικά	II-1197
Α — Το σύστημα των περιοδικών συναντήσεων	II-1197
α) Η προσβαλλόμενη πράξη	II-1197
β) Τα επιχειρήματα των διαδίκων	II-1197
γ) Η εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II-1198
Β — Οι πρωτοβουλίες καθορισμού τιμών	II-1200
α) Η προσβαλλόμενη πράξη	II-1200
β) Τα επιχειρήματα των διαδίκων	II-1207
γ) Η εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II-1211

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

ΑΤΟΧΗΜ ΚΑΤΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Γ — Τα μέτρα που αποσκοπούσαν στη διευκόλυνση της θέσεως σε εφαρμογή των πρωτοβουλιών καθορισμού τιμών	II-1215
α) Η προσβαλλόμενη πράξη	II-1215
β) Τα επιχειρήματα των διαδίκων	II-1216
γ) Η εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II-1218
Δ — Ποσότητες-στόχοι και ποσοτώσεις	II-1220
α) Η προσβαλλόμενη πράξη	II-1220
β) Τα επιχειρήματα των διαδίκων	II-1223
γ) Η εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II-1229
2. Η εφαρμογή του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΟΚ	II-1239
Α — Η προσβαλλόμενη πράξη	II-1239
Β — Τα επιχειρήματα των διαδίκων	II-1242
Γ — Η εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II-1244
Περί της αιτιολογίας	II-1245
1. Η έκδοση ενιαίας απόφασης	II-1245
2. Ανεπαρκής αιτιολογία	II-1246
Περί του προστίμου	II-1248
Επί των δικαστικών εξόδων	II-1249

Στην υπόθεση T-3/89,

Atochem SA, εταιρία γαλλικού δικαίου, με έδρα το Puteaux, Hauts-de-Seine (Γαλλία), εκπροσωπούμενη από τους X. de Roux και Ch.-H. Léger, δικηγόρους Παρισιού, με αντικλήτους στο Λουξεμβούργο τους δικηγόρους Hoss & Elvinger, 15, Côte d' Eich,

προσφεύγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τον A. McClellan, κύριο νομικό σύμβουλο, επικουρούμενο αρχικώς από τον L. Gyselen, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, και στη συνέχεια από τη N. Coutrelis, δικηγόρο Παρισιού, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον R. Hayder, εκπροσωπούντα τη Νομική Υπηρεσία της Επιτροπής, Centre Wagner, Kirchberg,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο την ακύρωση της απόφασης της Επιτροπής της 23ης Απριλίου 1986, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΟΚ (IV/31.149 — Πολυπροπυλένιο, ΕΕ 1986 L 230, σ. 1),

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους J. L. Cruz Vilaça, Πρόεδρο, R. Schintgen, D. A. O. Edward, H. Kirschner και K. Lenaerts, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: B. Vesterdorf

γραμματέας: H. Jung

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας που διεξήχθη από τις 10 μέχρι τις 15 Δεκεμβρίου 1990,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 10ης Ιουλίου 1991,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Τα πραγματικά περιστατικά που οδήγησαν στην άσκηση της προσφυγής

- 1 Η παρούσα υπόθεση αφορά απόφαση με την οποία η Επιτροπή επέβαλε σε δεκαπέντε παραγωγούς πολυπροπυλενίου πρόστιμο λόγω παραβάσεως του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΟΚ. Το προϊόν που αποτελεί το αντικείμενο της προσβαλλομένης αποφάσεως (στο εξής: Απόφαση) είναι μία από τις βασικές θερμοπλαστικές μάζες πολυμερών. Το πολυπροπυλένιο πωλείται από τους παραγωγούς στις επιχειρήσεις μεταποιήσεως, οι οποίες το μετατρέπουν σε τελικά ή ημιτελικά προϊόντα. Οι κυριότεροι παραγωγοί πολυπροπυλενίου παράγουν περισσότερες από εκατό διαφορετικές ποιότητες, οι οποίες καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα τελικών χρήσεων. Οι κυριότερες βασικές ποιότητες πολυπροπυλενίου είναι η "ραφίδα" (raffia), το ομοπολυμερές για χύτευση σε τύπους με έγχυση, το συμπολυμερές για χύτευση σε τύπους με έγχυση, το συμπολυμερές υψηλού βαθμού κρούσεως και οι μεμβράνες. Οι επιχειρήσεις στις οποίες απευθύνθηκε η Απόφαση είναι όλες σημαντικοί παραγωγοί πετροχημικών προϊόντων.
- 2 Η δυτικοευρωπαϊκή αγορά πολυπροπυλενίου εφοδιάζεται σχεδόν αποκλειστικά από παραγωγικές μονάδες εγκατεστημένες στην Ευρώπη. Πριν από το 1977, η αγορά αυτή εφοδιαζόταν από δέκα παραγωγούς, ήτοι τις εταιρίες Montedison (που εξελίχθηκε στη Montepolimeri SpA, η οποία κατέστη με τη σειρά της η Montedipe SpA), Hoechst AG, Imperial Chemical Industries plc και Shell International Chemical Company Ltd (τις αποκαλούμενες «οι τέσσερις μεγάλοι»), οι οποίες αντιπροσωπεύουν μαζί το 64 % της αγοράς, και τις εταιρίες Enichem Anic SpA στην Ιταλία, Rhône-Poulenc SA στη Γαλλία, Alcludia στην Ισπανία, Chemische Werke Hüls και BASF AG στη Γερμανία και Chemie Linz AG στην Αυστρία. Το 1977, μετά τη λήξη της ισχύος των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας της Montedison, εμφανίστηκαν στη Δυτική Ευρώπη επτά νέοι παραγωγοί: οι Amoco και Hercules Chemicals NV στο Βέλγιο, οι ATO Chimie SA και Solvay et Cie SA στη Γαλλία, η SIR στην Ιταλία, η DSM NV στις Κάτω Χώρες και η Taqsa στην Ισπανία. Η Saga Petrokjemi AS & Co, νορβηγική εταιρία παραγωγής, άρχισε να λειτουργεί στα μέσα του 1978 και η Petrofina SA το 1980. Αυτή η εμφάνιση νέων παραγωγών με ονομαστική παραγωγική ικανότητα περίπου 480 000 τόννων επέφερε σημαντική αύξηση της παραγωγικής ικανότητας στη Δυτική Ευρώπη· η αύξηση όμως αυτή, επί πολλά έτη, δεν συνοδεύτηκε από ανάλογη αύξηση της ζήτησεως, πράγμα που είχε ως συνέπεια το χαμηλό ποσοστό χρησιμοποίησεως των παραγωγικών εγκαταστάσεων. Η κατάσταση αυτή, ωστόσο, βελτιώθηκε σταδιακά μεταξύ 1977 και 1983, το δε ποσοστό χρησιμοποίησεως αυξήθηκε από 60 % σε 90 %. Σύμφωνα με την Απόφαση, από το 1982 και μετά, αποκαταστάθηκε μια σχετική ισορροπία μεταξύ προσφοράς και ζήτησεως. Ωστόσο, κατά το μεγαλύτερο μέρος της περιόδου αναφοράς (1977-1983), η αγορά πολυπροπυλενίου χαρακτηριζόταν είτε από χαμηλή αποδοτικότητα είτε από σημαντικές ζημίες, ιδίως λόγω του υψηλού παγίου κόστους και της αυξήσεως του κόστους της πρώτης ύλης, δηλαδή του προπυλενίου. Σύμφωνα με την

Απόφαση (αιτιολογική σκέψη 8), το 1983 η Montepolimeri κατείχε το 18 % της ευρωπαϊκής αγοράς πολυπροπυλενίου, οι Imperial Chemical Industries, Shell International Chemical Company Ltd και Hoechst AG κατείχαν η καθεμιά το 11 %, η Hercules Chemicals NV κάτι λιγότερο από το 6 %, οι ATO Chimie SA, BASF AG, DSM NV, Chemische Werke Hüls, Chemie Linz AG, Solvay et Cie SA και Saga Petrokjemi AS & Co μεταξύ 3 και 5 % η καθεμιά και η Petrofina SA περίπου 2 %. Το εμπορικό ρεύμα πολυπροπυλενίου μεταξύ των κρατών μελών ήταν ισχυρό, διότι κάθε ένας από τους παραγωγούς που ήταν εγκατεστημένοι στην Κοινότητα την εποχή εκείνη πραγματοποιούσε πωλήσεις εντός όλων ή σχεδόν όλων των κρατών μελών.

- 3 Η ATO Chimie SA είναι ένας από τους επτά νέους παραγωγούς που εμφανίστηκαν στην αγορά το 1977. Κατείχε στην αγορά πολυπροπυλενίου θέση μικρού παραγωγού· συγκεκριμένα, το μερίδιό της στην αγορά κυμαινόταν μεταξύ 3,1 % και 3,2 %.
- 4 Στις 13 και 14 Οκτωβρίου 1983, υπάλληλοι της Επιτροπής, ενεργούντες δυνάμει του άρθρου 14, παράγραφος 3, του κανονισμού αριθ. 17 του Συμβουλίου, της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτου κανονισμού εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της Συνθήκης (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 25, στο εξής: κανονισμός 17), πραγματοποίησαν συntonισμένους ελέγχους στις ακόλουθες επιχειρήσεις, οι οποίες παρήγαν πολυπροπυλένιο και εφοδίαζαν την κοινοτική αγορά:

— ATO Chimie SA, σήμερα Atochem (στο εξής: ATO)·

— BASF AG (στο εξής: BASF)·

— DSM NV (στο εξής: DSM)·

— Hercules Chemicals NV (στο εξής: Hercules)·

— Hoechst AG (στο εξής: Hoechst)·

— Chemische Werke Hüls (στο εξής: Hüls)·

- Imperial Chemical Industries plc (στο εξής: ICI)·
- Montepolimeri SpA, σήμερα Montedipe (στο εξής: Monte)·
- Shell International Chemical Company Ltd (στο εξής: Shell)·
- Solvay et Cie SA (στο εξής: Solvay)·
- BP Chimie (στο εξής: BP).

Στη Rhône-Poulenc SA (στο εξής: Rhône-Poulenc), όπως και στην Enichem Anic SpA, δεν πραγματοποιήθηκε κανένας έλεγχος.

- 5 Κατόπιν των ελέγχων αυτών, η Επιτροπή απηύθυνε αιτήσεις παροχής πληροφοριών δυνάμει του άρθρου 11 του κανονισμού αριθ. 17 (στο εξής: αιτήσεις παροχής πληροφοριών) όχι μόνο στις προαναφερθείσες επιχειρήσεις, αλλά και στις ακόλουθες:

- Amoco·
- Chemie Linz AG (στο εξής: Linz)·
- Saga Petrokjemi AS & Co, η οποία σήμερα ανήκει στην Statoil (στο εξής: Statoil)·
- Petrofina SA (στο εξής: Petrofina)·
- Enichem Anic SpA (στο εξής: Anic).

Η Linz, επιχείρηση εγκατεστημένη στην Αυστρία, αμφισβήτησε την αρμοδιότητα της Επιτροπής και αρνήθηκε να απαντήσει. Στη συνέχεια, σύμφωνα με το άρθρο 14, παράγραφος 2, του προαναφερθέντος κανονισμού, οι υπάλληλοι της Επιτροπής πραγματοποίησαν ελέγχους στην Anic και στη Saga Petrochemicals UK Ltd, αγγλική θυγατρική της Saga, καθώς και στα γραφεία πωλήσεων της Linz στο Ηνωμένο Βασίλειο και την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας. Από τη Rhône-Poulenc δεν ζητήθηκαν πληροφορίες.

- 6 Από τα στοιχεία που συνέλεξε στο πλαίσιο αυτών των ελέγχων και αιτήσεων παροχής πληροφοριών, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, μεταξύ του 1977 και του 1983, οι εν λόγω παραγωγοί, λαμβάνοντας πρωτοβουλίες καθορισμού τιμών, κατά παράβαση του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΟΚ, καθόριζαν τακτικά τιμές-στόχους και οργάνωσαν ένα σύστημα ετησίου ελέγχου των πωλουμένων ποσοτήτων, με σκοπό να καταναείμουν μεταξύ τους τη διαθέσιμη αγορά βάσει συμφωνημένων ποσοτήτων εκφραζομένων σε τόννους ή σε ποσοστά. Έτσι, στις 30 Απριλίου 1984, η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 17 και, κατά τον Μάιο του 1984, ανακοίνωσε γραπτώς τις αιτιάσεις της στις προαναφερθείσες επιχειρήσεις, εκτός της Anic και της Rhône-Poulenc. Όλες οι αποδέκτριες επιχειρήσεις απάντησαν γραπτώς.
- 7 Στις 24 Οκτωβρίου 1984, ο σύμβουλος που όρισε η Επιτροπή επί των ακροάσεων συγκάλεσε τους νομικούς συμβούλους των αποδεκτριών της ανακοινώσεως των αιτιάσεων, για να συμφωνήσουν επί ορισμένων διαδικαστικών θεμάτων ενόψει της προβλεπόμενης στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας ακροάσεως, που επρόκειτο να αρχίσει στις 12 Νοεμβρίου 1984. Εξ άλλου, κατά τη συνάντηση αυτή, η Επιτροπή ανήγγειλε ότι, ενόψει της επιχειρηματολογίας που είχαν αναπτύξει οι επιχειρήσεις με τις απαντήσεις τους στην ανακοίνωση των αιτιάσεων, θα τους ανακοίνωνε σύντομα αποδεικτικά στοιχεία συμπληρωματικά εκείνων που ήδη διέθεταν όσον αφορά την ανάληψη πρωτοβουλιών καθορισμού των τιμών. Έτσι, στις 31 Οκτωβρίου 1984, η Επιτροπή απέστειλε στους νομικούς συμβούλους των επιχειρήσεων μια δέσμη εγγράφων που περιείχε αντίγραφα των οδηγιών καθορισμού των τιμών που είχαν δώσει οι παραγωγοί στα γραφεία πωλήσεών τους, καθώς και συγκεντρωτικούς πίνακες των εγγράφων αυτών. Προς διασφάλιση του απορρήτου των υποθέσεων, η Επιτροπή έθεσε για την ανακοίνωση των στοιχείων αυτών ορισμένους όρους: ειδικότερα, τα κοινοποιούμενα έγγραφα δεν έπρεπε να περιέλθουν εις γνώση των εμπορικών τμημάτων των επιχειρήσεων. Οι δικηγόροι πολλών επιχειρήσεων αρνήθηκαν να αποδεχθούν τους όρους αυτούς και επέστρεψαν τα έγγραφα πριν από την ακρόαση.

- 8 Εν όψει των πληροφοριών που παρασχέθηκαν με τις γραπτές απαντήσεις στην ανακοίνωση των αιτιάσεων, η Επιτροπή αποφάσισε να επεκτείνει τη διαδικασία και στις εταιρίες Anic και Rhône-Poulenc. Προς τούτο, απέστειλε στις εταιρίες αυτές, στις 25 Οκτωβρίου 1984, ανακοίνωση των αιτιάσεων όμοια με εκείνη που είχε αποστείλει στις δεκαπέντε άλλες επιχειρήσεις.
- 9 Μια πρώτη σειρά ακροάσεων πραγματοποιήθηκε από τις 12 έως τις 20 Νοεμβρίου 1984. Στις ακροάσεις αυτές ακούστηκαν όλες οι επιχειρήσεις εκτός της Shell (η οποία είχε αρνηθεί να μετάσχει σε οποιαδήποτε ακρόαση), της Anic, της ICI και της Rhône-Poulenc (οι οποίες θεώρησαν ότι δεν τους είχε δοθεί η δυνατότητα να προετοιμάσουν την άμυνά τους).
- 10 Κατά τις ακροάσεις αυτές, πολλές επιχειρήσεις αρνήθηκαν να σχολιάσουν τα ζητήματα που θίγονταν στα έγγραφα που τους είχαν αποσταλεί στις 31 Οκτωβρίου 1984, ισχυριζόμενες ότι η Επιτροπή είχε μεταβάλει ριζικά την κατεύθυνση της επιχειρηματολογίας της και ότι έπρεπε να τους δοθεί τουλάχιστον η δυνατότητα να υποβάλουν γραπτές παρατηρήσεις. Άλλες επιχειρήσεις υποστήριξαν ότι δεν είχαν αρκετό χρόνο για να μελετήσουν τα εν λόγω έγγραφα πριν από την ακρόαση. Κοινή σχετική επιστολή απεστάλη στην Επιτροπή στις 28 Νοεμβρίου 1984 από τους δικηγόρους των επιχειρήσεων BASF, DSM, Hercules, Hoechst, ICI, Linz, Monte, Petrofina και Solvay. Με επιστολή της 4ης Δεκεμβρίου 1984, η Hüls δήλωσε ότι συντάσσεται με την ανωτέρω εκφρασθείσα άποψη.
- 11 Για τον λόγο αυτόν, η Επιτροπή, στις 29 Μαρτίου 1985, διαβίβασε στις επιχειρήσεις νέα σειρά εγγράφων, στα οποία περιέχονταν οι οδηγίες περί καθορισμού των τιμών, οι οποίες είχαν δοθεί από τις επιχειρήσεις στα γραφεία πωλήσεών τους· τα έγγραφα αυτά συνοδεύονταν από πίνακες τιμών, καθώς και από συνοπτική έκθεση των αποδείξεων για καθεμιά από τις πρωτοβουλίες καθορισμού των τιμών για τις οποίες υπήρχαν έγγραφα στοιχεία. Η Επιτροπή κάλεσε τις επιχειρήσεις να απαντήσουν συναφώς, εγγράφως και στο πλαίσιο άλλης σειράς ακροάσεων, και διευκρίνισε ότι ήρε τους περιορισμούς που είχε προβλέψει αρχικά όσον αφορά την ανακοίνωση των εγγράφων στα εμπορικά τμήματα των επιχειρήσεων.
- 12 Με άλλο έγγραφο της ίδιας ημέρας, η Επιτροπή απάντησε στα επιχειρήματα που είχαν προβάλει οι δικηγόροι, ότι δηλαδή δεν είχε προσδιορίσει με επαρκή νομική σαφήνεια τη φερόμενη σύμπραξη, κατά την έννοια του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης, και κάλεσε τις επιχειρήσεις να διατυπώσουν τις παρατηρήσεις τους εγγράφως και προφορικά.

- 13 Μια δεύτερη σειρά ακροάσεων διεξήχθη από τις 8 έως τις 11 Ιουλίου 1985 και στις 25 Ιουλίου 1985. Οι μεν Anic, ICI και Rhône-Poulenc υπέβαλαν τις παρατηρήσεις τους, οι δε λοιπές επιχειρήσεις (εκτός της Shell) σχολίασαν τα ζητήματα που θίγονταν στα από 29 Μαρτίου 1985 δύο έγγραφα της Επιτροπής.
- 14 Το σχέδιο πρακτικών των ακροάσεων, συνοδευόμενο από τα σχετικά έγγραφα, διαβιβάστηκε στα μέλη της Συμβουλευτικής Επιτροπής για τις Συμπράξεις και τις Δεσπόζουσες Θέσεις (στο εξής: Συμβουλευτική Επιτροπή) στις 19 Νοεμβρίου 1985 και απεστάλη στις επιχειρήσεις στις 25 Νοεμβρίου 1985. Η Συμβουλευτική Επιτροπή εξέδωσε τη γνωμοδότησή της κατά την 170ή συνεδρίασή της, στις 5 και 6 Δεκεμβρίου 1985.
- 15 Κατά το πέρας της διαδικασίας αυτής, η Επιτροπή εξέδωσε την επίδικη απόφαση της 23ης Απριλίου 1986, το διατακτικό της οποίας έχει ως εξής:

« Άρθρο 1

Οι Anic SpA, ATO Chemie SA (τώρα Atochem), BASF AG, DSM NV, Hercules Chemicals NV, Hoechst AG, Chemische Werke Hüls (τώρα Hüls AG), ICI plc, Chemische Werke Linz, Montepolimeri SpA (τώρα Montedipe), Petrofina SA, Rhône-Poulenc SA, Shell International Chemical Co. Ltd, Solvay et Cie και Saga Petrokjemij AG & Co. (τώρα τμήμα της Statoil) έχουν παραβεί το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΟΚ, συμμετέχοντας:

- στην περίπτωση της Anic, από τον Νοέμβριο περίπου του 1977 έως το τέλος του 1982 ή τις αρχές του 1983·
- στην περίπτωση της Rhône-Poulenc, από τον Νοέμβριο περίπου του 1977 έως το τέλος του 1980·
- στην περίπτωση της Petrofina, από το 1980 έως, τουλάχιστον, τον Νοέμβριο του 1983·
- στην περίπτωση των Hoechst, ICI, Montepolimeri και Shell, από τα μέσα του 1977 έως, τουλάχιστον, τον Νοέμβριο του 1983·

- στην περίπτωση των Hercules, Linz, Saga και Solvay, από τον Νοέμβριο του 1977 έως, τουλάχιστον, τον Νοέμβριο του 1983·
- στην περίπτωση της ΑΤΟ, τουλάχιστον από το 1978 έως, τουλάχιστον, τον Νοέμβριο του 1983·
- στην περίπτωση των BASF, DSM και Hüls, από κάποια στιγμή μεταξύ 1977 και 1979 έως, τουλάχιστον, τον Νοέμβριο του 1983·

σε συμφωνία και εναρμονισμένη πρακτική που ανάγονται στα μέσα του 1977, βάσει των οποίων οι παραγωγοί [που] προμήθευαν πολυπροπυλένιο στο έδαφος της κοινής αγοράς:

- α) είχαν επαφές μεταξύ τους και τακτικές συναντήσεις (από τις αρχές του 1981, δύο φορές τον μήνα) στο πλαίσιο σειράς μυστικών συναντήσεων που αποσκοπούσαν στη συζήτηση και στον καθορισμό της εμπορικής πολιτικής τους·
- β) καθόριζαν περιοδικά “ τιμές-στόχους ” (ή κατώτατες τιμές) για την πώληση του προϊόντος σε κάθε κράτος μέλος της Κοινότητας·
- γ) συμφώνησαν διάφορα μέτρα για τη διευκόλυνση της εφαρμογής των εν λόγω τιμών-στόχων, τα οποία περιλάμβαναν (κυρίως) περιοδικούς περιορισμούς στην παραγωγή, ανταλλαγή λεπτομερών πληροφοριών σχετικά με τις παραδόσεις, πραγματοποίηση τοπικών συναντήσεων και, από το τέλος του 1982, σύστημα “ λογιστικής διαχείρισης ” που αποσκοπούσε στην εφαρμογή των αυξήσεων των τιμών σε μεμονωμένους πελάτες·
- δ) προέβησαν σε ταυτόχρονες αυξήσεις τιμών εφαρμόζοντας τους εν λόγω στόχους·
- ε) κατένειμαν την αγορά παραχωρώντας σε κάθε παραγωγό έναν ετήσιο στόχο πωλήσεων ή “ ποσοστάσεις ” (1979, 1980 και, τουλάχιστον, για ένα μέρος του 1983) ή, ελλείψει οριστικής απόφασης που να καλύπτει ολόκληρο το έτος, υποχρεώνοντας τους παραγωγούς να περιορίζουν τις μηνιαίες πωλήσεις τους με αναφορά σε προηγούμενη περίοδο (1981, 1982).

Άρθρο 2

Οι επιχειρήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 1 παύουν αμέσως τις εν λόγω παραβάσεις (εάν δεν το έχουν ήδη πράξει) και απέχουν στο εξής, όσον αφορά τις δραστηριότητές τους στον τομέα του πολυπροπυλενίου, από κάθε συμφωνία ή εναρμονισμένη πρακτική, που θα είχαν το ίδιο ή παρόμοιο αντικείμενο ή αποτέλεσμα, συμπεριλαμβανομένης κάθε ανταλλαγής πληροφοριών σε θέματα που καλύπτονται, συνήθως, από το επαγγελματικό απόρρητο, με τις οποίες οι συμμετέχοντες ενημερώνονται άμεσα ή έμμεσα σχετικά με την παραγωγή, τις παραδόσεις, τις ποσότητες αποθεμάτων, τις τιμές πωλήσεων, το κόστος ή τα επενδυτικά σχέδια άλλων μεμονωμένων παραγωγών, ή με τις οποίες έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθούν την εκτέλεση κάθε ρητής ή σιωπηρής συμφωνίας ή εναρμονισμένης πρακτικής, που αφορά τις τιμές ή την κατανομή των αγορών στην Κοινότητα. Κάθε σύστημα για την ανταλλαγή γενικών πληροφοριών στο οποίο συμμετέχουν οι παραγωγοί (όπως το Fides) πρέπει να λειτουργεί με τρόπο ώστε να αποκλείεται κάθε πληροφορία από την οποία μπορεί να διαπιστωθεί η συμπεριφορά μεμονωμένων παραγωγών· οι επιχειρήσεις απέχουν, ειδικότερα, από την ανταλλαγή, μεταξύ τους, κάθε πρόσθετης πληροφορίας που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ανταγωνισμό και δεν καλύπτεται από ένα τέτοιο σύστημα.

Άρθρο 3

Τα ακόλουθα πρόστιμα επιβάλλονται στις επιχειρήσεις που αναφέρονται στην παρούσα απόφαση, όσον αφορά την παράβαση που διαπιστώνεται στο άρθρο 1:

- i) Anic SpA, πρόστιμο 750 000 ECU, ή 1 103 692 500 λίρες Ιταλίας·
- ii) Atochem, πρόστιμο 1 750 000 ECU, ή 11 973 325 γαλλικά φράγκα·
- iii) BASF AG, πρόστιμο 2 500 000 ECU, ή 5 362 225 γερμανικά μάρκα·
- iv) DSM NV, πρόστιμο 2 750 000 ECU, ή 6 657 640 ολλανδικά φιορίνια·
- v) Hercules Chemicals NV, πρόστιμο 2 750 000 ECU, ή 120 569 620 βελγικά φράγκα·

- vi) Hoechst AG, πρόστιμο 9 000 000 ECU, ή 19 304 010 γερμανικά μάρκα·
- vii) Hüls AG, πρόστιμο 2 750 000 ECU, ή 5 898 447,50 γερμανικά μάρκα·
- viii) ICI plc, πρόστιμο 10 000 000 ECU, ή 6 447 970 λίρες στερλίνες·
- ix) Chemische Werke Linz, πρόστιμο 1 000 000 ECU, ή 1 471 590 000 λίρες Ιταλίας·
- x) Montedipe, πρόστιμο 11 000 000 ECU, ή 16 187 490 000 λίρες Ιταλίας·
- xi) Petrofina SA, πρόστιμο 600 000 ECU, ή 26 306 100 βελγικά φράγκα·
- xii) Rhône-Poulenc SA, πρόστιμο 500 000 ECU, ή 3 420 950 γαλλικά φράγκα·
- xiii) Shell International Chemical Co. Ltd, πρόστιμο 9 000 000 ECU, ή 5 803 173 λίρες στερλίνες·
- xiv) Solvay & Cie, πρόστιμο 2 500 000 ECU, ή 109 608 750 βελγικά φράγκα·
- xv) Statoil, Den Norske Stats Oljeselskap AS (που περιλαμβάνει τώρα [την] Saga Petrokjemi), πρόστιμο 1 000 000 ECU, ή 644 797 λίρες στερλίνες.

Άρθρα 4 και 5

[παραλείπονται] »

¹⁶ Στις 8 Ιουλίου 1986, απεστάλησαν στις επιχειρήσεις τα οριστικά πρακτικά των ακροάσεων με τις διορθώσεις, τα συμπληρώματα και τις διαγραφές που οι ίδιες είχαν ζητήσει.

Η διαδικασία

- 17 Υπ' αυτές τις συνθήκες, η προσφεύγουσα, με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 25 Ιουλίου 1986, άσκησε την υπό κρίση προσφυγή, ζητώντας την ακύρωση της Αποφάσεως. Δεκατρείς από τις λοιπές δεκατέσσερις αποδέκτριες της εν λόγω αποφάσεως άσκησαν επίσης προσφυγή με αίτημα την ακύρωσή της (υποθέσεις T-1/89, T-2/89, T-4/89 και T-6/89 έως T-15/89).
- 18 Η έγγραφη διαδικασία διεξήχθη εξ ολοκλήρου ενώπιον του Δικαστηρίου.
- 19 Με Διάταξη της 15ης Νοεμβρίου 1989, το Δικαστήριο διαβίβασε την υπό κρίση υπόθεση, όπως και τις άλλες δεκατρείς, στο Πρωτοδικείο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 14 της αποφάσεως του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1988, περί ιδρύσεως Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (στο εξής: απόφαση του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 1988).
- 20 Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 2, παράγραφος 3, της αποφάσεως του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 1988, ο Πρόεδρος του Πρωτοδικείου όρισε γενικό εισαγγελέα.
- 21 Με έγγραφο της 3ης Μαΐου 1990, ο Γραμματέας του Πρωτοδικείου κάλεσε τους διαδίκους να συμμετάσχουν σε άτυπη σύσκεψη προκειμένου να ρυθμιστούν οι οργανωτικές πλευρές της προφορικής διαδικασίας. Η σύσκεψη αυτή πραγματοποιήθηκε στις 28 Ιουνίου 1990.
- 22 Με έγγραφο της 9ης Ιουλίου 1990, ο Γραμματέας του Πρωτοδικείου ζήτησε από τους διαδίκους να διατυπώσουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με ενδεχόμενη συνεκδίκαση των υποθέσεων T-1/89 έως T-4/89 και T-6/89 έως T-15/89 προς διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας. Κανένας διάδικος δεν εξέφρασε αντιρρήσεις επ' αυτού.
- 23 Με Διάταξη της 25ης Σεπτεμβρίου 1990, το Πρωτοδικείο αποφάσισε να συνεκδικάσει λόγω συναφείας τις προαναφερθείσες υποθέσεις προς διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας, σύμφωνα με το άρθρο 43 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου,

ο οποίος εφαρμόζοταν τότε αναλογικώς στην ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασία δυνάμει του άρθρου 11, τρίτο εδάφιο, της αποφάσεως του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 1988.

- 24 Με Διάταξη της 15ης Νοεμβρίου 1990, το Πρωτοδικείο αποφάνθηκε επί των αιτήσεων εμπιστευτικού χειρισμού, τις οποίες είχαν υποβάλει οι προσφεύγουσες στις υποθέσεις T-2/89, T-3/89, T-9/89, T-11/89, T-12/89 και T-13/89 και τις οποίες δέχθηκε εν μέρει.
- 25 Με έγγραφα που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου μεταξύ 9ης Οκτωβρίου και 29ης Νοεμβρίου 1990, οι διάδικοι απάντησαν στις ερωτήσεις που τους είχε θέσει το Πρωτοδικείο με τα από 19 Ιουλίου έγγραφα του Γραμματέα.
- 26 Ενόψει των απαντήσεων στις ερωτήσεις αυτές και κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων.
- 27 Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση που διεξήχθη από τις 10 έως τις 15 Δεκεμβρίου 1990.
- 28 Ο γενικός εισαγγελέας ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 10ης Ιουλίου 1991.

Τα αιτήματα των διαδίκων

- 29 Η Atochem SA ζητεί από το Πρωτοδικείο:
- να αποφανθεί ότι η εταιρία Atochem δεν παρέβη το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΟΚ·
  - να ακυρώσει την απόφαση της Επιτροπής της 23ης Απριλίου 1986, κατά το μέτρο που έκρινε παράνομη τη συμπεριφορά της προσφεύγουσας και την καταδίκασε στην καταβολή προστίμου·

— για την αλίθανη περίπτωση κατά την οποία το Πρωτοδικείο θα έκρινε ότι η συμπεριφορά της Atochem εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 85, παράγραφος 1, και θα διαπίστωνε ότι, ελλείψει κοινοποιήσεως, το άρθρο 85, παράγραφος 3, δεν μπορεί να τύχει εφαρμογής επ' αυτής, να αποφασίσει πάντως, εν όψει των αναφερομένων από την προσφεύγουσα περιστατικών, τη δραστική μείωση του επιβληθέντος προστίμου.

Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- να απορρίψει την προσφυγή·
- να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Επί της ουσίας

- 30 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι πρέπει να εξεταστεί, *πρώτον*, η αιτίαση της προσφεύγουσας περί παραβιάσεως των δικαιωμάτων του αμυνομένου, καθ' όσον η Επιτροπή στηρίζεται σε μη αξιόπιστα αποδεικτικά στοιχεία· *δεύτερον*, πρέπει να εξεταστούν οι αιτιάσεις της προσφεύγουσας που άπτονται της αποδείξεως της παραβάσεως και αφορούν αφενός μεν τα διαπιστωθέντα από την Επιτροπή πραγματικά περιστατικά (1), αφετέρου δε την εφαρμογή του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΟΚ (2)· *τρίτον*, οι αιτιάσεις της προσφεύγουσας που αφορούν την αιτιολογία της Αποφάσεως, και ειδικότερα ότι η Απόφαση είναι κοινή για πολλές επιχειρήσεις (1) και ανεπαρκώς αιτιολογημένη (2)· και, *τέταρτον*, οι αιτιάσεις που αφορούν τον καθορισμό του ύψους του προστίμου, το οποίο υποστηρίζεται ότι είναι δυσανάλογο προς τη σοβαρότητα της φερομένης παραβάσεως.

Περί των δικαιωμάτων του αμυνομένου

- 31 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι τα εσωτερικά έγγραφα που κατασχέθηκαν στην ICI και επί των οποίων στηρίχθηκε εξ ολοκλήρου η Επιτροπή στερούνται αποδεικτικής ως προς αυτήν ισχύος. Αυτά που φέρονται ως πρακτικά των συναντήσεων των παραγωγών πολυπροπυλενίου είναι στην πραγματικότητα δυσανάγνωστα χειρόγραφα που αποτελούν προσωπικές σημειώσεις αγνώστου, άλλωστε, συντάκτη. Τα έγγραφα αυτά δεν μπορούν να εξομοιωθούν προς αντικειμενικώς συντεταγμένα πρακτικά συναντήσεων αντικατοπτρίζοντα τις πραγματικές θέσεις των συμμετασχόντων σ' αυτές. Η προκατειλημμένη κρίση της Επιτροπής ότι τα έγγραφα αυτά αντανάκλουν με ακρίβεια

τα διαμειφθέντα κατά τις συναντήσεις θέτει τους παραγωγούς στη δυσχερέστατη θέση να είναι υποχρεωμένοι να προβούν σε αρνητική απόδειξη, να αποδείξουν δηλαδή ότι ορισμένες φράσεις δεν ελέγχθησαν και ότι ορισμένες συμφωνίες δεν συνήφθησαν.

- 32 Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι δεν έχει κανένα σοβαρό λόγο να αμφιβάλλει για την ακρίβεια του περιεχομένου των κατασχεθέντων στην ICI εγγράφων. Εξ άλλου, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η ΑΤΟ δεν αμφισβητεί το ότι και άλλα έγγραφα που αποκαλύφθηκαν σε άλλους παραγωγούς, μεταξύ των οποίων και στην ίδια την ΑΤΟ, επιβεβαιώνουν τα στοιχεία που περιέχονται στα πρακτικά της ICI, παρ' όλο που η Επιτροπή την προκάλεσε να το αμφισβητήσει.
- 33 Η Επιτροπή προσθέτει ότι η προσφεύγουσα, προκειμένου να μη κλονισθεί η θέση της ότι είναι θύμα κάποιου είδους τεκμηρίου ενοχής, αποσιωπά ορισμένες αποδείξεις που προσκόμισε η Επιτροπή και προβαίνει σε ατελή, επιλεκτική ή εσφαλμένη ανάλυση της Αποφάσεως.
- 34 Η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου (απόφαση της 28ης Μαρτίου 1984, στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 29/83 και 30/83, Compagnie royale asturienne des mines και Rheinzink κατά Επιτροπής, Συλλογή 1984, σ. 1679, σκέψη 16), η ΑΤΟ φέρει το βάρος « να υποκαταστήσει με μια άλλη εξήγηση των περιστατικών » την εξήγηση την οποία έδωσε η Επιτροπή βάσει των πολυαρίθμων στοιχείων που έχει φέρει στο φως και η οποία είναι η πλέον εύλογη και πιθανή.
- 35 Το Πρωτοδικείο επισημαίνει, κατ' αρχάς, ότι η ταυτότητα των συντακτών των πρακτικών των περισσότερων συναντήσεων, τα οποία προέρχονται από την ICI, είναι γνωστή, εφόσον η τελευταία τους κατονόμασε με την απάντησή της στην αίτηση παροχής πληροφοριών, η οποία επισυνήφθη στη γενική ανακοίνωση των αιτιάσεων ως παράρτημα 8 (στο εξής: γ. αιτ. παράρτ.).
- 36 Περαιτέρω, πρέπει να παρατηρηθεί ότι το περιεχόμενο των πρακτικών αυτών επιβεβαιώνεται από διάφορα έγγραφα, όπως είναι ορισμένοι πίνακες με αριθμητικά στοιχεία αναφορικά με τον όγκο πωλήσεων των διαφόρων παραγωγών — ορισμένοι από τους οποίους ανευρέθησαν στην προσφεύγουσα — και οι οδηγίες καθορισμού τιμών, οι οποίες συμπίπτουν, ως προς τα ποσά και την ημερομηνία ενάρξεως ισχύος,

προς τις τιμές-στόχους που μνημονεύονται στα εν λόγω πρακτικά συναντήσεων. Ομοίως, οι απαντήσεις διαφόρων παραγωγών στις αιτήσεις παροχής πληροφοριών που τους είχε απευθύνει η Επιτροπή επιρρωννύουν, γενικώς, το περιεχόμενο των εν λόγω πρακτικών.

- 37 Όπως ήταν επόμενο, η Επιτροπή θεώρησε ότι τα πρακτικά συναντήσεων που αποκαλύφθηκαν στην ICI αντικατόπτριζαν με αρκετή αντικειμενικότητα το περιεχόμενο των συναντήσεων των οποίων προέδρευαν υπάλληλοι της ICI, που δεν ήταν πάντα οι ίδιοι· το γεγονός αυτό τους υποχρέωνε ακόμη περισσότερο να ενημερώνουν ορθώς, σχετικά με το περιεχόμενο των συναντήσεων, τους υπαλλήλους της ICI που δεν είχαν συμμετάσχει σε κάποια από τις συναντήσεις, συντάσσοντας πρακτικά αυτών.
- 38 Υπ' αυτές τις περιστάσεις, στην προσφεύγουσα εναπόκειται να δώσει διαφορετική εξήγηση όσον αφορά το περιεχόμενο των συναντήσεων στις οποίες συμμετέσχε, υποβάλλοντας συγκεκριμένα στοιχεία, όπως σημειώσεις που η ίδια είχε κρατήσει κατά τη διάρκεια των συναντήσεων στις οποίες συμμετείχε ή τη μαρτυρία των υπαλλήλων της που συμμετείχαν στις συναντήσεις. Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η προσφεύγουσα ούτε πρόεβαλε ούτε καν επικαλέστηκε τέτοια στοιχεία ενώπιον του Πρωτοδικείου.
- 39 Εξ άλλου, πρέπει να σημειωθεί ότι το αν η Επιτροπή στηρίχθηκε σε κάποιο γενικό τεκμήριο ενοχής συγχέεται με το αν η Επιτροπή προσκόμισε αποδεικτικά στοιχεία για να στοιχειοθετήσει τα πραγματικά περιστατικά που διαπίστωσε με την Απόφασή της. Δεδομένου ότι το ζήτημα αυτό είναι ζήτημα ουσίας συναρτώμενο με την απόδειξη της παραβάσεως, πρέπει αυτό να εξεταστεί πιο κάτω, μαζί με τα λοιπά ζητήματα που αφορούν την απόδειξη της παραβάσεως.

Περί της αποδείξεως της παραβάσεως

- 40 Κατά την Απόφαση (αιτιολογική σκέψη 80, πρώτο εδάφιο), από το 1977, οι παραγωγοί πολυπροπυλενίου που εφοδίαζαν την ΕΟΚ μετείχαν σε σύνολο σχεδίων, μηχανισμών και μέτρων που αποφασίζονταν στα πλαίσια ενός συστήματος τακτικών συναντήσεων και συνεχών επαφών. Η Απόφαση αναφέρει στη συνέχεια (αιτιολογική σκέψη 80, δεύτερο εδάφιο) ότι, σύμφωνα με το συνολικό σχέδιο των παραγωγών, διοργανώνονταν συναντήσεις με σκοπό την επίτευξη ρητής συμφωνίας σχετικά με επί μέρους θέματα.

- 41 Υπ' αυτές τις συνθήκες, το Πρωτοδικείο πρέπει, κατ' αρχάς, να εξετάσει κατά πόσον η Επιτροπή απέδειξε επαρκώς κατά νόμον τα πραγματικά περιστατικά τα σχετικά με το σύστημα των περιοδικών συναντήσεων (Α), τις πρωτοβουλίες καθορισμού τιμών (Β), τα μέτρα που ελήφθησαν προς διευκόλυνση της υλοποίησης των πρωτοβουλιών καθορισμού τιμών (Γ) και τον καθορισμό ποσοτήτων-στόχων και ποσοστώσεων (Δ)· προς τούτο θα εκθέτει την προσβαλλόμενη πράξη (α) και τα επιχειρήματα των διαδίκων (β) πριν προβεί στην εκτίμησή τους (γ)· στη συνέχεια, πρέπει να ελεγχθεί η εφαρμογή του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΟΚ επί των πραγματικών αυτών περιστατικών.

1. Οι διαπιστώσεις όσον αφορά τα πραγματικά περιστατικά

Α — Το σύστημα των περιοδικών συναντήσεων

α) Η προσβαλλόμενη πράξη

- 42 Η Απόφαση (αιτιολογική σκέψη 18, πρώτο και τρίτο εδάφιο) προσάπτει στην ΑΤΟ ότι μετείχε στο σύστημα περιοδικών συναντήσεων των παραγωγών πολυπροπυλενίου, παριστάμενη τακτικά στις συναντήσεις που διεξήχθησαν από το 1978 μέχρι τα τέλη Σεπτεμβρίου 1983 τουλάχιστον (αιτιολογική σκέψη 105, τέταρτο εδάφιο). Στηρίζεται σχετικώς στην απάντηση που έδωσε η ΑΤΟ στην αίτηση παροχής πληροφοριών, με την οποία η εν λόγω εταιρία παραδέχθηκε ότι παρίστατο στις συναντήσεις από το 1978 και εντεύθεν (αιτιολογική σκέψη 78, τέταρτο εδάφιο, υποσημείωση 1).

- 43 Στην Απόφαση (αιτιολογική σκέψη 21) αναφέρεται ότι σκοπός των περιοδικών αυτών συναντήσεων ήταν ιδίως ο καθορισμός επιδιωκόμενων τιμών και επιδιωκόμενου όγκου πωλήσεων, καθώς και ο έλεγχος της τηρήσεως αυτών από τους παραγωγούς.

β) Τα επιχειρήματα των διαδίκων

- 44 Η προσφεύγουσα δεν αρνείται ότι συμμετείχε στις συναντήσεις, πλην όμως φρονεί ότι η συμμετοχή της δεν είχε το περιεχόμενο που της αποδίδει η Επιτροπή, εφόσον εστереίτο οποιουδήποτε πνεύματος αντιβαίνοντος προς τον ανταγωνισμό, πράγμα που πιστοποιείται από τη συμπεριφορά της στην αγορά, που ήταν ανταγωνιστική, όσον αφορά τόσο τις τιμές όσο και τον όγκο πωλήσεων. Ισχυρίζεται ότι ο λόγος για τον οποίο συμμετείχε στις επικρινόμενες συναντήσεις ήταν απλώς η ανταλλαγή πληροφοριών, η οποία θα της επέτρεπε να έχει καλύτερη γνώση της προβλεπόμενης εξέλιξης της αγοράς.

- 45 Η Επιτροπή, από την άλλη πλευρά, ισχυρίζεται ότι η συμμετοχή της προσφεύγουσας σε συναντήσεις παραγωγών, οι οποίες είχαν σκοπό αντιβαίνοντα προς τον ανταγωνισμό, είναι αποδεδειγμένη.
- 46 Επισημαίνει σχετικά ότι, όσον αφορά τον σκοπό των συναντήσεων, η θέση της ΑΤΟ μεταβλήθηκε κατά τη διάρκεια της διαδικασίας. Αρχικά, η προσφεύγουσα δήλωσε ότι οι συναντήσεις αυτές αποσκοπούσαν απλώς στην ανταλλαγή πληροφοριών επί στατιστικών στοιχείων ή τεχνικών θεμάτων. Στη συνέχεια, ανέφερε ότι οι συζητήσεις αφορούσαν τις δυνατότητες καθορισμού των βελτίστων ποσοτικών στόχων, οι οποίοι ουδέποτε ζητήθηκαν. Τέλος, με το δικόγραφο της προσφυγής της, η προσφεύγουσα υποστηρίζει πλέον ότι οι παραγωγοί δεν πειράθησαν καν να συμφωνήσουν επί οποιουδήποτε ζητήματος, αλλά αντάλλασσαν απλώς πληροφορίες σχετικά με τη μελλοντική τους συμπεριφορά στην αγορά, χωρίς να προσδοκούν κάποιο αντάλλαγμα. Κατά την Επιτροπή, το περιεχόμενο των αποδεικτικών εγγράφων που συνέλεξε είναι σαφές και αποδεικνύει την ύπαρξη συμπράξεως.
- 47 Όσον αφορά τις εκτιμήσεις της προσφεύγουσας ότι, με τη συμμετοχή της στις συναντήσεις αυτές, ουδόλως εκδήλωσε πνεύμα αντίθετο προς τον ανταγωνισμό, η Επιτροπή έχει τη γνώμη ότι οι εκτιμήσεις αυτές ουδεμία ασκούν επιρροή, εφόσον το γεγονός και μόνο της συμμετοχής της προσφεύγουσας σε συναντήσεις μεταξύ ανταγωνιστών, κατά τις οποίες συζητούνταν οι προβλεπόμενες ή και οι επιθυμητές τιμές και ποσοστάσεις, συνιστά — τουλάχιστον — διαβούλευση έχουσα ως σκοπό τον περιορισμό του ανταγωνισμού.

γ) Η εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 48 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει, αφενός, ότι η προσφεύγουσα δήλωσε, τόσο με την απάντησή της στην αίτηση παροχής πληροφοριών [παράρτημα 1 της ειδικής ανακοινώσεως των αιτιάσεων προς την ΑΤΟ (στο εξής: παράρτ. αιτ. ΑΤΟ)], όσο και με τα υπομνήματα που κατέθεσε στο Πρωτοδικείο, ότι, « από το 1978 μέχρι το 1983, μετείχε σε ορισμένες συναντήσεις με άλλους παραγωγούς » και, αφετέρου, ότι, με την απάντηση της ΙCΙ στην αίτηση παροχής πληροφοριών (γ. αιτ. παράρτ. 8), η προσφεύγουσα κατατάσσεται μεταξύ των τακτικώς συμμετεχόντων στις συναντήσεις. Από τον συνδυασμό των στοιχείων αυτών, η Επιτροπή ορθώς συνήγαγε ότι η προσφεύγουσα ήταν παρούσα στις συναντήσεις που, σύμφωνα με την Απόφαση, διεξήχθησαν από το 1978 και εντεύθεν (βλ. ιδίως αιτιολογικές σκέψεις 18 και 29 καθώς και τον πίνακα 3).

- 49 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι η Επιτροπή ορθώς έκρινε, βάσει των στοιχείων που της παρέσχε η ICI με την απάντησή της στην αίτηση παροχής πληροφοριών και τα οποία επιβεβαιώνονται από τα πρακτικά διαφόρων συναντήσεων, ότι σκοπός των συναντήσεων αυτών ήταν βασικά ο καθορισμός επιδιωκομένων τιμών, αφενός, και επιδιωκομένου όγκου πωλήσεων, αφετέρου. Στην εν λόγω απάντηση περιέχονται, πράγματι, τα εξής χωρία: « Generally speaking however, the concept of recommending “ Target Prices ” was developed during the early meetings which took place in 1978 »· « “ Target prices ” for the basic grade of each principal category of polypropylene as proposed by producers from time to time since 1 January 1979 are set forth in Schedule (...) »· « A number of proposals for the volume of individual producers were discussed at meetings » (« Γενικώς, πάντως, η σκέψη να συστηθούν “ τιμές-στόχοι ” αναπτύχθηκε κατά τις πρώτες συναντήσεις που πραγματοποιήθηκαν το 1978 »· « Οι κατά καιρούς προταθείσες από τους παραγωγούς “ τιμές-στόχοι ”, από την 1η Ιανουαρίου 1979 και εντεύθεν, για τη βασική ποιότητα καθεμιάς από τις βασικές κατηγορίες πολυπροπυλενίου εκτίθενται στο παράρτημα (...) »· « Διάφορες προτάσεις για τον όγκο των πωλήσεων των κατ’ ιδίαν παραγωγών συζητούνταν σε συναντήσεις »).
- 50 Επί πλέον, η ICI αναφερόμενη, με την απάντησή της στην αίτηση παροχής πληροφοριών, στη διοργάνωση — εκτός των συναντήσεων « διευθυντών » — και συναντήσεων « εμπειρογνομόνων » του marketing από τα τέλη του 1978 ή τις αρχές του 1979, αποκαλύπτει ότι οι συζητήσεις για τον καθορισμό επιδιωκομένων τιμών και επιδιωκομένου όγκου πωλήσεων γίνονταν όλο και πιο συγκεκριμένες και λεπτομερείς, ενώ, κατά το 1978, οι « διευθυντές » είχαν περιοριστεί στο να αναπτύξουν απλώς την έννοια της « τιμής-στόχου ».
- 51 Εκτός από τα παραπάνω χωρία, στην απάντηση της ICI στην αίτηση παροχής πληροφοριών περιλαμβάνεται και το ακόλουθο απόσπασμα: « Only “ Bosses ” and “ Experts ” meetings came to be held on a monthly basis » (« Μόνο οι συναντήσεις “ διευθυντών ” και “ εμπειρογνομόνων ” διεξάγονταν σε μηνιαία βάση »). Ορθώς, λοιπόν, η Επιτροπή συνήγαγε από την απάντηση αυτή, καθώς και από την ταυτότητα φύσεως και αντικειμένου των συναντήσεων, ότι αυτές εντάσσονταν σε σύστημα περιοδικών συναντήσεων.
- 52 Όσον αφορά το επιχείρημα της προσφεύγουσας με το οποίο προσπαθεί να αποδείξει ότι η συμμετοχή της στις συναντήσεις στερούνταν οποιοδήποτε πνεύματος αντιβαίνοντος προς τον ανταγωνισμό, πρέπει να παρατηρηθεί ότι, άπαξ έχει αποδειχθεί ότι η προσφεύγουσα έλαβε μέρος στις συναντήσεις αυτές και ότι οι εν λόγω συναντήσεις αποσκοπούσαν ιδίως στον καθορισμό στόχων ως προς το ύψος των τιμών και τον όγκο των πωλήσεων, η προσφεύγουσα έδωσε στους ανταγωνιστές της — τουλάχιστον — την εντύπωση ότι συμμετείχε σ’ αυτές για τους ίδιους λόγους για τους οποίους μετείχαν και αυτοί.

- 53 Υπ' αυτές τις συνθήκες, στην προσφεύγουσα εναπόκειται να παράσχει αποχρώσεις ενδείξεις που να αποδεικνύουν ότι η συμμετοχή της στις συναντήσεις εστερείτο οποιουδήποτε πνεύματος αντιβαίνοντος προς τον ανταγωνισμό· προς τούτο, πρέπει να αποδείξει ότι οι ανταγωνιστές της γνώριζαν ότι συμμετείχε στις συναντήσεις αυτές για λόγους διαφορετικούς από τους δικούς τους.
- 54 Συναφώς, πρέπει να σημειωθεί ότι τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας περί της συμπεριφοράς της στην αγορά — με τα οποία επιχειρεί να αποδείξει ότι μοναδικός σκοπός της συμμετοχής της στις συναντήσεις ήταν να μπορεί να ενημερώνεται σχετικά με την προβλεπόμενη εξέλιξη της αγοράς — δεν συνιστούν ενδείξεις ικανές να αποδείξουν ότι αυτή ήταν απηλλαγμένη οποιουδήποτε πνεύματος αντιβαίνοντος προς τον ανταγωνισμό, εφόσον η προσφεύγουσα δεν προβάλλει κανένα στοιχείο ικανό να αποδείξει ότι οι ανταγωνιστές της γνώριζαν ότι η συμπεριφορά της στην αγορά ήταν ανεξάρτητη του περιεχομένου των συναντήσεων. Ακόμη και αν υποθεθεί ότι οι ανταγωνιστές της το γνώριζαν, το γεγονός και μόνο ότι επιδίωκε να λάβει από αυτούς στοιχεία που ένας ανεξάρτητος επιχειρηματίας διαφυλάσσει αυστηρώς ως επιχειρηματικό απόρρητο αρκεί για να καταδείξει ότι αυτή εμφορούνταν από πνεύμα αντίθετο προς τον ανταγωνισμό.
- 55 Από τις προεκτεθείσες σκέψεις προκύπτει ότι η Επιτροπή απέδειξε επαρκώς κατά νόμον ότι η προσφεύγουσα συμμετείχε τακτικά στις περιοδικές συναντήσεις των παραγωγών πολυπροπυλενίου από το 1978 μέχρι τον Σεπτέμβριο του 1983, ότι οι συναντήσεις αυτές είχαν ως αντικείμενο ιδίως τον καθορισμό επιδιωκομένων τιμών και επιδιωκομένου όγκου των πωλήσεων, ότι εντάσσονταν στο πλαίσιο ενός συστήματος και ότι η συμμετοχή της προσφεύγουσας στις συναντήσεις αυτές δεν εστερείτο πνεύματος αντιθέτου προς τον ανταγωνισμό.

B — Οι πρωτοβουλίες καθορισμού τιμών

α) Η προσβαλλόμενη πράξη

- 56 Κατά την Απόφαση (αιτιολογικές σκέψεις 28 έως 51), το σύστημα καθορισμού των επιδιωκομένων τιμών υλοποιήθηκε μέσω πρωτοβουλιών καθορισμού τιμών, από τις οποίες κατέστη δυνατόν να εντοπισθούν έξι· η πρώτη απ' αυτές διήρκεσε από τον Ιούλιο μέχρι τον Δεκέμβριο του 1979, η δεύτερη από τον Ιανουάριο μέχρι τον Μάιο του 1981, η τρίτη από τον Αύγουστο μέχρι τον Δεκέμβριο του 1981, η τετάρτη από τον Ιούνιο μέχρι τον Ιούλιο του 1982, η πέμπτη από τον Σεπτέμβριο μέχρι τον Νοέμβριο του 1982 και η έκτη από τον Ιούλιο μέχρι τον Νοέμβριο του 1983.

- 57 Σχετικά με την πρώτη από τις πρωτοβουλίες αυτές καθορισμού τιμών, η Επιτροπή (Απόφαση, αιτιολογική σκέψη 29) παρατηρεί ότι δεν διαθέτει κανένα συγκεκριμένο στοιχείο σχετικά με τις συναντήσεις που διεξήχθησαν ή τις πρωτοβουλίες που προβλέφθηκαν κατά το πρώτο ήμισυ του 1979. Από τα πρακτικά μιας συνάντησεως που πραγματοποιήθηκε στις 26 και τις 27 Σεπτεμβρίου 1979 προκύπτει, ωστόσο, ότι είχε αναληφθεί μια πρωτοβουλία καθορισμού της τιμής, για την ποιότητα raffia, των 1,90 γερμανικών μάρκων ανά χιλιόγραμμα (DM/kg), που θα εφαρμοζόταν από την 1η Ιουλίου, και των 2,05 DM/kg, που θα εφαρμοζόταν από την 1η Σεπτεμβρίου. Η Επιτροπή είχε στην κατοχή της οδηγίες τιμών ορισμένων παραγωγών, μεταξύ των οποίων και η ΑΤΟ, από τις οποίες προκύπτει ότι οι παραγωγοί αυτοί είχαν δώσει εντολή στα γραφεία πωλήσεών τους να χρεώνουν αυτές τις τιμές — ή το ισόποσό τους στο εθνικό νόμισμα — από την 1η Σεπτεμβρίου· η εντολή αυτή δόθηκε, από τους περισσότερους παραγωγούς, πριν την αναγγελία της προβλεφθείσας ανόδου των τιμών στον εξειδικευμένο Τύπο (Απόφαση, αιτιολογική σκέψη 30).
- 58 Λόγω όμως των δυσχερειών στις οποίες προσέκρουε η άνοδος των τιμών, οι παραγωγοί αποφάσισαν, κατά τη συνάντηση της 26ης και 27ης Σεπτεμβρίου 1979, να αναβάλουν την ημερομηνία που είχαν προβλέψει για την επίτευξη του στόχου κατά αρκετούς μήνες, ήτοι για την 1η Δεκεμβρίου 1979· το νέο σχέδιο ήταν να « διατηρηθούν » καθ' όλο τον Οκτώβριο τα επίπεδα τιμών που είχαν ήδη επιτευχθεί, με το ενδεχόμενο μιας ενδιάμεσης αύξησεως τον Νοέμβριο σε 1,90 ή 1,95 DM/kg (Απόφαση, αιτιολογική σκέψη 31, πρώτο και δεύτερο εδάφιο).
- 59 Όσον αφορά τη δεύτερη πρωτοβουλία καθορισμού τιμών, μολονότι αναγνωρίζεται στην Απόφαση (αιτιολογική σκέψη 32) ότι δεν ανευρέθηκε κανένα πρακτικό των συναντήσεων που πραγματοποιήθηκαν το 1980, βεβαιώνεται ότι οι παραγωγοί συναντήθηκαν τουλάχιστον επτά φορές κατά τη διάρκεια του έτους εκείνου (σχετική αναφορά γίνεται στον πίνακα 3 της Αποφάσεως). Κατά τις αρχές του έτους, ο εξειδικευμένος Τύπος ανήγγειλε ότι οι παραγωγοί έβλεπαν ευμενώς μια έντονη αύξηση των τιμών κατά το 1980. Παρ' όλα αυτά, σημειώθηκε ουσιαδής μείωση των τιμών της αγοράς, οι οποίες υποχώρησαν στο επίπεδο του 1,20 DM/kg ή ακόμα χαμηλότερα, πριν σταθεροποιηθούν, περί τον Σεπτέμβριο. Όπως προκύπτει από τις οδηγίες που απέστειλαν ορισμένοι παραγωγοί (DSM, Hoechst, Linz, Monte, Saga και ICI) για τον καθορισμό τιμών, για να ανορθωθούν οι τιμές στο πρότερο επίπεδό τους, καθορίστηκαν στόχοι για τον Δεκέμβριο 1980/Ιανουάριο 1981 με βάση το 1,50 DM/kg για τη raffia, το 1,70 DM για τα ομοπολυμερή και το 1,95 έως 2,00 DM/kg για τα συμπολυμερή. Σε εσωτερικό έγγραφο της Solvay περιλαμβανόταν πίνακας, όπου συγκρίνονταν οι « επιτευχθείσες τιμές » του Οκτωβρίου και του Νοεμβρίου του 1980 προς τις « τιμές καταλόγου » του Ιανουαρίου του 1981, οι οποίες ορίζονταν στα 1,50/1,70/2,00 DM/kg αντιστοίχως. Αρχικώς είχε προβλεφθεί να εφαρμοστούν οι τιμές αυτές από την 1η Δεκεμβρίου 1980 — έγινε σχετικώς μια συνάντηση στη Ζυρίχη στις 13 και 15 Οκτωβρίου — αλλά η πρωτοβουλία αυτή αναβλήθηκε για την 1η Ιανουαρίου 1981.

- 60 Στη συνέχεια, η Απόφαση (αιτιολογική σκέψη 33) επισημαίνει τη συμμετοχή της ΑΤΟ σε δύο συναντήσεις τον Ιανουάριο του 1981, κατά τη διάρκεια των οποίων κρίθηκε αναγκαίο η αύξηση τιμών που είχε καθοριστεί τον Δεκέμβριο του 1980 για την 1η Φεβρουαρίου 1981, με βάση το 1,75 DM/kg για τη raffia, να συντελεστεί σε δύο στάδια: ο στόχος παρέμενε στο 1,75 DM/kg για τον Φεβρουάριο, ενώ από την 1η Μαρτίου θα εισαγόταν ο στόχος των 2,00 DM/kg « χωρίς εξαίρεση ». Καταρτίστηκε πίνακας με τις τιμές-στόχους για τις έξι βασικές ποιότητες σε έξι εθνικά νομίσματα, προβλέφθηκε δε η εφαρμογή του για την 1η Φεβρουαρίου και την 1η Μαρτίου 1981.
- 61 Σύμφωνα με την Απόφαση (αιτιολογική σκέψη 34), το σχέδιο κατά το οποίο οι τιμές θα ανέβαιναν στα 2,00 DM/kg την 1η Μαρτίου φαίνεται, ωστόσο, ότι δεν είχε επιτυχία. Οι παραγωγοί μετέβαλαν τις προσδοκίες τους, ελπίζοντας να επιτύχουν την τιμή του 1,75 DM/kg τον Μάρτιο. Στις 25 Μαρτίου 1981 πραγματοποιήθηκε στο Άμστερνταμ συνάντηση « εμπειρογνομόνων », της οποίας δεν ανευρέθηκαν πρακτικά· αμέσως μετά, όμως, η BASF, η DSM, η ICI, η Monte και η Shell — τουλάχιστον — έδωσαν οδηγίες οι επιδιωκόμενες τιμές (ή τιμές « καταλόγου ») να φθάσουν, από την 1η Μαΐου, στο επίπεδο των 2,15 DM/kg για τη raffia. Η Hoechst έδωσε ταυτόσημες οδηγίες για την 1η Μαΐου, με καθυστέρηση τεσσάρων εβδομάδων σε σχέση με τις άλλες εταιρίες. Ορισμένοι παραγωγοί άφησαν στα γραφεία πωλήσεών τους κάποια περιθώρια χειρισμών, επιτρέποντάς τους να εφαρμόζουν « κατώτατες » τιμές ή « απολύτως κατώτατα όρια τιμών », κατά τι χαμηλότερα από τους συμφωνηθέντες στόχους. Κατά τους πρώτους μήνες του 1981, υπήρξε αισθητή αύξηση των τιμών· παρά το γεγονός, όμως, ότι η αύξηση της 1ης Μαΐου υποστηρίχθηκε έντονα από τους παραγωγούς, δεν συνεχίστηκε με τον ίδιο ρυθμό. Περί τα μέσα του έτους, οι παραγωγοί αντιμετώπισαν το ενδεχόμενο είτε να σταθεροποιήσουν τις τιμές, είτε ακόμη και να τις μειώσουν κάπως, δεδομένου ότι είχε σημειωθεί κάμψη της ζήτησως κατά τη διάρκεια του θέρους.
- 62 Όσον αφορά την τρίτη πρωτοβουλία καθορισμού τιμών, η Απόφαση (αιτιολογική σκέψη 35) βεβαιώνει ότι, τον Ιούνιο του 1981, η Shell και η ICI είχαν ήδη προβλέψει μια νέα πρωτοβουλία καθορισμού τιμών για τον Σεπτέμβριο/Οκτώβριο 1981, ενώ η αύξηση των τιμών του πρώτου τριμήνου είχε σημειώσει επιβράδυνση. Στις 15 Ιουνίου 1981 συναντήθηκαν η Shell, η ICI και η Monte, προκειμένου να συζητήσουν σχετικά με τις μεθόδους που θα ακολουθούσαν για να αυξηθούν οι τιμές στην αγορά. Μερικές ημέρες μετά τη συνάντηση αυτή, η ICI και η Shell έδωσαν στα γραφεία πωλήσεών τους την οδηγία να προετοιμάσουν την αγορά για μια σημαντική αύξηση τον Σεπτέμβριο με βάση τη νέα τιμή των 2,30 DM/kg για τη raffia. Η Solvay υπενθύμισε επίσης στο γραφείο πωλήσεών της για τη Μπενελούξ, στις 17 Ιουλίου 1981, ότι ήταν ανάγκη να γνωστοποιήσουν στους πελάτες ότι την 1η Σεπτεμβρίου θα επερχόταν σημαντική αύξηση, το ακριβές ύψος της οποίας θα καθοριζόταν κατά την τελευταία εβδομάδα του Ιουλίου, ενώ είχε προβλεφθεί συνάντηση εμπειρογνομόνων για τις 28

Ιουλίου 1981. Κατά τη συνάντηση αυτή, το αρχικό σχέδιο με βάση την τιμή 2,30 DM/kg για τον Σεπτέμβριο του 1981 προφανώς αναθεωρήθηκε· η τιμή για τον Αύγουστο μειώθηκε στα 2,00 DM/kg για τη raffia. Η τιμή για τον Σεπτέμβριο επρόκειτο να είναι 2,20 DM/kg. Σε χειρόγραφο σημείωμα που ανευρέθηκε στην Hercules με ημερομηνία 29 Ιουλίου 1981 (δηλαδή την επομένη της συναντήσεως κατά την οποία η Hercules αναμφιβόλως δεν παρέστη) παρατίθενται οι τιμές αυτές, χαρακτηριζόμενες ως « επίσημες » για τον Αύγουστο και Σεπτέμβριο και γίνεται συγκεκαλυμμένη αναφορά στην πηγή πληροφοριών. Νέες συναντήσεις πραγματοποιήθηκαν στη Γενεύη στις 4 Αυγούστου και στη Βιέννη στις 21 Αυγούστου 1981. Μετά τις συναντήσεις αυτές, οι παραγωγοί απέστειλαν νέες οδηγίες με τις οποίες ο στόχος καθοριζόταν στα 2,30 DM/kg για την 1η Οκτωβρίου. Η BASF, η DSM, η Hoechst, η ICI, η Montepolimeri και η Shell έδωσαν περίπου ταυτόσημες οδηγίες για την εφαρμογή των τιμών αυτών τον Σεπτέμβριο και τον Οκτώβριο.

63 Σύμφωνα με την Απόφαση (αιτιολογική σκέψη 36), το νέο σχέδιο προέβλεπε, για τον Σεπτέμβριο και τον Οκτώβριο του 1981, άνοδο των τιμών, με « τιμή βάσεως » τα 2,20 έως 2,30 DM/kg για τη raffia. Ένα έγγραφο της Shell αναφέρει ότι είχε συζητηθεί ένα περαιτέρω στάδιο αυξήσεως στα 2,50 DM/kg την 1η Νοεμβρίου, το οποίο όμως εγκαταλείφθηκε στη συνέχεια. Από εκθέσεις διαφόρων παραγωγών προκύπτει ότι οι τιμές αυξήθηκαν τον Σεπτέμβριο και ότι η πρωτοβουλία συνεχίστηκε τον Οκτώβριο του 1981, οπότε οι τιμές που επιτεύχθηκαν στην αγορά κυμαινόταν μεταξύ 2,00 και 2,10 DM/kg για τη raffia. Από σημείωμα της Hercules προκύπτει ότι, τον Δεκέμβριο του 1981, ο στόχος των 2,30 DM/kg αναθεωρήθηκε προς τα κάτω και καθορίστηκε στο πιο ρεαλιστικό επίπεδο των 2,15 DM/kg· στο ίδιο σημείωμα προστίθεται όμως η παρατήρηση ότι, « χάρη στην αποφασιστικότητα όλων, οι τιμές έφθασαν τα 2,05 DM/kg, ποσό δηλαδή που προσέγγισε περισσότερο από κάθε άλλη φορά τις δημοσιευμένες τιμές-στόχους (sic!) ». Στα τέλη του 1981, ο εξειδικευμένος Τύπος κατέγραψε στην αγορά του πολυπροπυλενίου τιμές από 1,95 έως 2,10 DM/kg για τη raffia, δηλαδή περίπου 0,20 DM κάτω των τιμών που είχαν θέσει ως στόχο οι παραγωγοί. Όσο για την παραγωγική ικανότητα, χρησιμοποιήθηκε κατά 80 %, ποσοστό που κρίθηκε « υγιές ».

64 Η τέταρτη πρωτοβουλία καθορισμού τιμών του Ιουνίου/Ιουλίου 1982 εντάχθηκε στο πλαίσιο της αποκαταστάσεως της ισορροπίας μεταξύ προσφοράς και ζήτησεως στην αγορά. Η πρωτοβουλία αυτή αποφασίστηκε κατά τη συνάντηση παραγωγών της 13ης Μαΐου 1982, στην οποία μετέσχε η ΑΤΟ και κατά την οποία καταρτίστηκε λεπτομερής πίνακας των επιδιωκόμενων τιμών για την 1η Ιουνίου για διάφορες ποιότητες πολυπροπυλενίου, σε διάφορα εθνικά νομίσματα (2,00 DM/kg για τη raffia· Απόφαση, αιτιολογικές σκέψεις 37 έως 39, πρώτο εδάφιο).

- 65 Τη συνάντηση της 13ης Μαΐου 1982 επακολούθησαν οδηγίες τιμών προερχόμενες από την ATO, τη BASF, την Hoechst, την Hercules, την Hüls, την ICI, τη Linz, τη Monte και τη Shell, που αντιστοιχούσαν, με κάποιες περιορισμένης σημασίας εξαιρέσεις, προς τις τιμές-στόχους που είχαν καθοριστεί κατά τη συνάντηση (Απόφαση, αιτιολογική σκέψη 39, δεύτερο εδάφιο). Κατά τη συνάντηση της 9ης Ιουνίου 1982, οι παραγωγοί ανήγγειλαν μικρές μάλλον αυξήσεις.
- 66 Κατά την Απόφαση (αιτιολογική σκέψη 40), η προσφεύγουσα μετέσχε επίσης στη πέμπτη πρωτοβουλία καθορισμού τιμών του Σεπτεμβρίου/Νοεμβρίου 1982, η οποία αποφασίστηκε κατά τη συνάντηση της 20ής και 21ης Ιουλίου 1982 και απέβλεπε στην επίτευξη της τιμής των 2,00 DM/kg την 1η Σεπτεμβρίου και των 2,10 DM/kg την 1η Οκτωβρίου, εφόσον ήταν παρούσα στις περισσότερες, αν όχι σε όλες τις συναντήσεις που διεξήχθησαν από τον Ιούλιο μέχρι τον Νοέμβριο 1982 και είχαν ως αντικείμενο την οργάνωση της πρωτοβουλίας και τον έλεγχο της εφαρμογής της (Απόφαση, αιτιολογική σκέψη 45). Κατά τη συνάντηση της 20ής Αυγούστου 1982, η άνοδος που είχε προβλεφθεί για την 1η Σεπτεμβρίου αναβλήθηκε για την 1η Οκτωβρίου, η απόφαση δε αυτή επικυρώθηκε κατά τη συνάντηση της 2ας Σεπτεμβρίου 1982 (Απόφαση, αιτιολογική σκέψη 41).
- 67 Μετά τις συναντήσεις της 20ής Αυγούστου και της 2ας Σεπτεμβρίου 1982, η ATO, η DSM, η Hercules, η Hoechst, η Hüls, η ICI, η Linz, η Monte και η Shell έδωσαν οδηγίες τιμών σύμφωνες προς την τιμή-στόχο που είχε καθοριστεί κατά τις συναντήσεις αυτές (Απόφαση, αιτιολογική σκέψη 43).
- 68 Η Απόφαση (αιτιολογική σκέψη 44) αναφέρει ότι, κατά τη συνάντηση της 21ης Σεπτεμβρίου 1982, στην οποία συμμετέσχε η προσφεύγουσα, εξετάστηκαν τα μέτρα που ελήφθησαν προς επίτευξη του στόχου που είχε καθοριστεί προηγουμένως, οι δε επιχειρήσεις εξέφρασαν συνολικά την υποστήριξή τους σε μια πρόταση περί αύξησης της τιμής στα 2,00 DM/kg για τον Νοέμβριο/Δεκέμβριο 1982. Η αύξηση αυτή επιβεβαιώθηκε κατά τη συνάντηση της 6ης Οκτωβρίου 1982.
- 69 Μετά τη συνάντηση της 6ης Οκτωβρίου 1982, η BASF, η DSM, η Hercules, η Hoechst, η Hüls, η ICI, η Linz, η Monte, η Shell και η Saga έδωσαν οδηγίες τιμών εφαρμόζοντας την αποφασισθείσα αύξηση (Απόφαση, αιτιολογική σκέψη 44, δεύτερο εδάφιο).

- 70 Η προσφεύγουσα — όπως άλλωστε και η BASF, η DSM, η Hercules, η Hoechst, η Hüls, η ICI, η Linz, η Monte και η Saga — υπέβαλε στην Επιτροπή οδηγίες καθορισμού τιμών τις οποίες είχε απευθύνει στα κατά τόπους γραφεία πωλήσεών της και οι οποίες όχι μόνο συμπλίνουν μεταξύ τους ως προς τά ποσά και το χρονοδιάγραμμα, αλλά συμπίπτουν και με τον πίνακα των τιμών-στόχων που είναι συνημμένος στα πρακτικά της ICI από τη συνάντηση των « εμπειρογνομόνων » της 2ας Σεπτεμβρίου 1982 (Απόφαση, αιτιολογική σκέψη 45, δεύτερο εδάφιο).
- 71 Η συνάντηση του Δεκεμβρίου του 1982 κατέληξε, κατά την Απόφαση (αιτιολογική σκέψη 46, δεύτερο εδάφιο), στη συμφωνία ότι οι τιμές που είχαν προβλεφθεί για τον Νοέμβριο/Δεκέμβριο θα εισάγονταν στα τέλη Ιανουαρίου 1983.
- 72 Κατά την Απόφαση (αιτιολογική σκέψη 47), τέλος, η προσφεύγουσα μετέσχε στην έκτη πρωτοβουλία καθορισμού τιμών του Ιουλίου/Νοεμβρίου 1983. Συγκεκριμένα, κατά τη συνάντηση της 3ης Μαΐου 1983, συμφωνήθηκε ότι οι παραγωγοί θα προσπαθούσαν να εφαρμόσουν την τιμή-στόχο των 2,00 DM/kg τον Ιούνιο 1983. Κατά τη συνάντηση, όμως, της 20ής Μαΐου 1983, ο ταχθείς προηγουμένως στόχος αναβλήθηκε για τον Σεπτέμβριο, καθορίστηκε δε ενδιάμεσος στόχος για την 1η Ιουλίου (1,85 DM/kg). Στη συνέχεια, κατά τη συνεδρίαση της 1ης Ιουνίου 1983, οι παρόντες παραγωγοί, μεταξύ των οποίων και η ΑΤΟ, επαναβεβαίωσαν τη σταθερή τους πρόθεση να εφαρμόσουν την αύξηση στο 1,85 DM/kg. Τότε, συμφωνήθηκε ότι η Shell θα λάμβανε την πρωτοβουλία, εκφράζοντάς την δημόσια μέσα από εξειδικευμένο περιοδικό, το *European Chemical News* (στο εξής: ECN).
- 73 Η Απόφαση (αιτιολογική σκέψη 49) επισημαίνει ότι, μετά τη συνάντηση της 20ής Μαΐου 1983, η ICI, η DSM, η BASF, η Hoechst, η Linz, η Shell, η Hercules, η ΑΤΟ, η Petrofina και η Solvay έδωσαν οδηγίες στα γραφεία πωλήσεών τους να εφαρμόσουν από 1ης Ιουλίου την τιμή του 1,85 DM/kg για τη raffia. Προσθέτει ότι οι οδηγίες τιμών που βρέθηκαν στην ΑΤΟ και την Petrofina είναι μεν ελλιπείς, επιβεβαιώνουν όμως το γεγονός ότι οι εταιρίες αυτές ύψωσαν τις τιμές τους, με κάποια καθυστέρηση στην περίπτωση της Petrofina και της Solvay. Η Απόφαση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι, με εξαίρεση την Hüls, για την οποία η Επιτροπή δεν βρήκε ίχνη οδηγιών για τον Ιούλιο του 1983, όλοι οι παραγωγοί που είχαν μετάρχει στις συναντήσεις ή είχαν υποσχεθεί στήριξη για τη νέα τιμή-στόχο του 1,85 DM/kg έδωσαν οδηγίες για την εφαρμογή της νέας τιμής.

- 74 Η Απόφαση (αιτιολογική σκέψη 50) επισημαίνει, εξ άλλου, ότι νέες συναντήσεις πραγματοποιήθηκαν στις 16 Ιουνίου, 6 και 21 Ιουλίου, 10 και 23 Αυγούστου, καθώς και στις 5, 15 και 29 Σεπτεμβρίου 1983, στις οποίες έλαβαν μέρος όλοι οι τακτικώς συμμετέχοντες. Στα τέλη Ιουλίου και στις αρχές Αυγούστου του 1983, η BASF, η DSM, η Hercules, η Hoechst, η Hüls, η ICI, η Linz, η Solvay, η Monte και η Saga έστειλαν στα διάφορα εθνικά τους γραφεία πωλήσεων οδηγίες εφαρμοστέες την 1η Σεπτεμβρίου, με βάση την τιμή των 2,00 DM/kg για τη raffia· εν τω μεταξύ, ένα εσωτερικό σημείωμα της Shell της 11ης Αυγούστου, που αφορούσε τις τιμές της στο Ηνωμένο Βασίλειο, ανέφερε ότι η θυγατρική της στο Ηνωμένο Βασίλειο προετοιμαζόταν για να « προωθήσει » βασικές τιμές που θα εφαρμόζονταν από την 1η Σεπτεμβρίου, σύμφωνα προς τους στόχους που είχαν καθορίσει οι άλλοι παραγωγοί. Από τα τέλη του μηνός, ωστόσο, η Shell έδωσε οδηγία στο γραφείο πωλήσεών της στο Ηνωμένο Βασίλειο να αναβάλλει την πλήρη αύξηση, έως ότου φθάσουν την επιθυμητή βασική τιμή οι λοιποί παραγωγοί. Η Απόφαση διευκρινίζει ότι, με κάποιες περιορισμένης σημασίας εξαιρέσεις, οι οδηγίες αυτές είναι ταυτόσημες για κάθε ποιότητα και σε κάθε νόμισμα.
- 75 Κατά την Απόφαση (αιτιολογική σκέψη 50, τελευταίο εδάφιο), οι οδηγίες που συγκεντρώθηκαν από τους παραγωγούς αποκαλύπτουν ότι αργότερα αποφασίστηκε να συνεχιστεί η πορεία που χαρακτήριζε τον Σεπτέμβριο, με νέες σταδιακές αυξήσεις, που θα είχαν ως βάση την τιμή των 2,10 DM/kg την 1η Οκτωβρίου για τη raffia και μια νέα άνοδο στα 2,25 DM/kg την 1η Νοεμβρίου. Η Απόφαση (αιτιολογική σκέψη 51, πρώτο εδάφιο) επισημαίνει ακόμη ότι η BASF, η Hoechst, η Hüls, η ICI, η Linz, η Monte και η Solvay έστειλαν όλες στα γραφεία πωλήσεών τους οδηγίες που καθόριζαν τις ίδιες τιμές για τον Οκτώβριο και τον Νοέμβριο, ενώ η Hercules καθόρισε στην αρχή τιμές ελαφρώς κατώτερες.
- 76 Η Απόφαση (αιτιολογική σκέψη 51, δεύτερο και τρίτο εδάφιο) επισημαίνει ότι η ATO και η Retrofina παρέστησαν σε όλες τις επίμαχες συναντήσεις, ισχυρίζονται ωστόσο πως όποια εσωτερική οδηγία δόθηκε για τον χρόνο που καλύπτει την πρωτοβουλία καθορισμού τιμών Ιουλίου/Νοεμβρίου 1983 δόθηκε προφορικά. Ωστόσο, ένα εσωτερικό σημείωμα που βρέθηκε στην ATO, με χρονολογία 28 Σεπτεμβρίου 1983, περιέχει πίνακα επιγραφόμενο « *Rappel du prix de cota (sic)* » (« Υπόμνηση της τρέχουσας τιμής »), που δίνει, για διάφορες χώρες, τις τιμές που ίσχυαν τον Σεπτέμβριο και τον Οκτώβριο για τις τρεις κύριες ποιότητες πολυπροπυλενίου· οι τιμές αυτές ήταν οι ίδιες με τις τιμές της BASF, της DSM, της Hoechst, της Hüls, της ICI, της Linz, της Monte και της Solvay. Κατά τον έλεγχο που διενεργήθηκε στην ATO τον Οκτώβριο του 1983, οι εκπρόσωποι της επιχειρήσεως επιβεβαίωσαν ότι οι τιμές αυτές είχαν κοινοποιηθεί στα γραφεία πωλήσεών.

77 Κατά την Απόφαση (αιτιολογική σκέψη 105, τέταρτο εδάφιο), όποια και αν ήταν η ημερομηνία της τελευταίας συναντήσεως, η παράβαση διήρκεσε μέχρι τον Νοέμβριο του 1983, εφόσον η συμφωνία εξακολούθησε να παράγει τα αποτελέσματά της τουλάχιστον μέχρι τότε· ο Νοέμβριος ήταν ο τελευταίος μήνας για τον οποίο είναι γνωστό ότι συμφωνήθηκαν τιμές-στόχοι και δόθηκαν οδηγίες για τις τιμές.

78 Η Απόφαση καταλήγει (αιτιολογική σκέψη 51, τελευταίο εδάφιο) επισημαίνοντας ότι, κατά τον εξειδικευμένο Τύπο, στα τέλη του 1983, οι τιμές του πολυπροπυλενίου σταθεροποιήθηκαν· η τιμή της raffia στην αγορά έφτανε τα 2,08 DM έως 2,15 DM/kg (έναντι του ορισθέντος στόχου των 2,25 DM/kg).

β) Τα επιχειρήματα των διαδίκων

79 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει, γενικώς, ότι οι τιμές-στόχοι δεν αποτελούσαν στόχους που έθεταν στους εαυτούς τους οι παραγωγοί, αλλά προβλέψεις στις οποίες προέβαιναν σχετικά με τις τιμές που επρόκειτο να επικρατήσουν στην αγορά κατά τον εξεταζόμενο χρόνο, εν όψει των συνθηκών της αγοράς και της προβλεπομένης εξέλιξης του κόστους των διαφόρων συντελεστών της παραγωγής. Οι προβλέψεις αυτές ήταν αναγκαίες για τους παραγωγούς, πολλώ μάλλον που αυτοί βρίσκονταν σε θέση αδυναμίας έναντι των πελατών τους, δεδομένου ότι η προσφορά υπερέβαινε τη ζήτηση. Κατά τη γνώμη της προσφεύγουσας, αυτές οι προσπάθειες προβλέψεως δεν μπορούν να εξομοιωθούν προς καθορισμό τιμών. Απ' αυτά η προσφεύγουσα συμπεραίνει ότι ουδέποτε ανέλαβε την δέσμευση ότι θα εφαρμόσει συγκεκριμένη τιμή, οι δε συναντήσεις στις οποίες μετέσχε ουδέποτε είχαν, γι' αυτήν, τέτοιο σκοπό.

80 Τονίζει ότι, μολονότι η Απόφαση εντοπίζει, μεταξύ 1979 και 1981, τρεις πρωτοβουλίες καθορισμού τιμών, εν τούτοις η ΑΤΟ φέρεται εμπλεγμένη σε μια μόνο από αυτές, συγκεκριμένα στην πρωτοβουλία του Ιουλίου/Δεκεμβρίου 1979.

81 Η προσφεύγουσα διατείνεται, στη συνέχεια, σχετικά με αυτή την πρωτοβουλία καθορισμού τιμών, ότι ήταν καθ' όλα θεμιτή η απόφαση που έλαβε στις 29 Αυγούστου 1979 να αυξήσει τις τιμές της από την 1η Σεπτεμβρίου 1979 κατόπιν των πληροφοριών, που είχαν δημοσιευθεί στον εξειδικευμένο Τύπο του κλάδου στις 6 Αυγούστου 1979, ότι οι σημαντικότεροι παραγωγοί, η Monte και η ICI, επρόκειτο να αυξήσουν τις τιμές τους. Επισημαίνει, εξ άλλου, ότι η Επιτροπή δεν ισχυρίζεται ότι αυτή μετέσχε σε οποιαδή-

ποτε συνάντηση παραγωγών την εποχή εκείνη, ενώ αναγνώρισε με την Απόφαση (αιτιολογική σκέψη 29) ότι αγνοεί ποίο ήταν το αντικείμενο των μεταξύ των παραγωγών συναντήσεων κατά το υπό κρίση χρονικό διάστημα.

- 82 'Όσον αφορά την πρωτοβουλία καθορισμού τιμών του Ιουνίου/Ιουλίου 1982, η προσφεύγουσα διευκρινίζει ότι, μετά τις πληροφορίες που δόθηκαν από τον Τύπο του κλάδου στις 24 Μαΐου 1982 (παράρτημα 5 του δικογράφου της προσφυγής), αποφάσισε να αυξήσει τις τιμές της από 1ης Ιουνίου 1982, ακολουθώντας έτσι την ύψωση τιμών που είχαν εφαρμόσει οι μεγάλοι παραγωγοί και λαμβάνοντας υπόψη την άνοδο της τιμής της πρώτης ύλης. Επί πλέον, οι τιμές της ήσαν υψηλότερες από εκείνες των ανταγωνιστών της όσον αφορά τα ομοπολυμερή και τα συμπολυμερή (παράρτημα ΑΤΟ F1 στο έγγραφο της Επιτροπής της 29ης Μαρτίου 1985, στο εξής: παράρτ. ΑΤΟ, έγγραφο της 29ης Μαρτίου 1985).
- 83 'Όσον αφορά την πρωτοβουλία καθορισμού τιμών του Σεπτεμβρίου/Νοεμβρίου 1982, κατά την προσφεύγουσα, η Επιτροπή επικρίνει ένα τηλετύπημα που απηύθυνε στις 17 Σεπτεμβρίου 1982 η ΑΤΟ (παράρτ. ΑΤΟ G2, επιστολή της 29ης Μαρτίου 1985) στο γραφείο πωλήσεών της στη Γερμανία, ενώ το τηλετύπημα αυτό όχι μόνο δεν προέβλεπε αύξηση των τιμών, αλλά περιλάμβανε την οδηγία να διατηρηθούν οι τιμές και να ελέγχεται η εξέλιξη της αγοράς. Επί πλέον, η Επιτροπή εκλαμβάνει ως τιμές-στόχους για την περίοδο εκείνη έναν επίσημο κατάλογο τιμών του πολυπροπυλενίου προερχόμενο από την ICI (γ. αιτ. παράρτ. 29), για τον οποίο δεν υπάρχει καμμία ένδειξη ότι είχε συζητηθεί καθ' οιονδήποτε τρόπο μεταξύ των παραγωγών.
- 84 'Όσον αφορά την πρωτοβουλία καθορισμού τιμών του Ιουλίου/Νοεμβρίου 1983, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι το τηλετύπημα το οποίο απηύθυνε στις 14 Ιουνίου 1983 (παράρτ. ΑΤΟ H1, επιστολή της 29ης Μαρτίου 1985) στον αντιπρόσωπό της στη Μεγάλη Βρετανία δεν επιτρέπει να συναχθεί το συμπέρασμα ότι υπήρξε οποιαδήποτε συμφωνία σχετικά με τις τιμές, εφόσον το τηλετύπημα αυτό αναφέρει το επιθυμητό για τον Ιούνιο του 1983 επίπεδο τιμών, « εκτός αν σημειωθούν πτωτικές τάσεις στην αγορά », και εφόσον οι οδηγίες των διαφόρων επιχειρήσεων σχετικά με τις τιμές κλιμακώνονταν χρονικά από τις 17 Μαΐου μέχρι τις 26 Ιουλίου 1983. Υποστηρίζει ότι οι οδηγίες αυτές μπορούσαν κάλλιστα να έχουν προκύψει από σύμπτωση των εκτιμήσεων των διαφόρων παραγωγών σχετικά με την τάση που επικρατούσε τότε στην αγορά. Όσον αφορά το τελικό στάδιο της πρωτοβουλίας αυτής, η Επιτροπή στηρίζεται στην ταυτότητα των τιμών της ΑΤΟ με τις τιμές της αγοράς της 28ης Σεπτεμβρίου 1983, ενώ οι τιμές αυτές είχαν ήδη αναγγελθεί δημόσια τον Ιούλιο/Αύγουστο του 1983 από άλλους παραγωγούς.

- 85 Η Επιτροπή, από την άλλη πλευρά, φρονεί ότι, με το να χαρακτηρίζει τις τιμές τις λεγόμενες « στόχους » ως απλές ατομικές προβλέψεις, η προσφεύγουσα επιδίδεται σε ένα παιχνίδι περί την έννοια των λέξεων, προσπαθώντας να δικαιολογήσει εκ των υστέρων μια συμπεριφορά αντίθετη προς το άρθρο 85 της Συνθήκης ΕΟΚ. Ισχυρίζεται ότι, όπως αναφέρει και η ΑΤΟ, καθώς οι παραγωγοί βρίσκονταν σε θέση αδυναμίας έναντι των πελατών τους, προσπάθησαν να θέσουν υπό έλεγχο και να ανεβάσουν τις τιμές σχηματίζοντας ενιαίο μέτωπο απέναντι στους πελάτες τους. Βεβαίως, το γεγονός αυτό δεν εξάλειψε κάθε δυνατότητα ατομικής διαπραγματεύσεως με τους πελάτες, οι διαπραγματεύσεις όμως αυτές γίνονταν με βάση τις τιμές που είχαν συμφωνηθεί κατά τις συναντήσεις των παραγωγών.
- 86 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η οδηγία σχετικά με τιμές που έδωσε η ΑΤΟ στις 29 Αυγούστου 1979 (παράρτ. ΑΤΟ Α1, επιστολή της 29ης Μαρτίου 1985) αποδεικνύει τη συμμετοχή της στην πρώτη πρωτοβουλία καθορισμού τιμών. Καίτοι αναγνωρίζει ότι αυτή η οδηγία για τις τιμές δόθηκε μετά τη δημοσίευση στο ECN, στις 30 Ιουλίου και στις 6 Αυγούστου 1979 (παράρτημα 4 του δικογράφου της προσφυγής), της αναγγελίας αυξήσεως των τιμών της Monte, θεωρεί, ωστόσο, ότι το γεγονός αυτό στερείται σημασίας, εφόσον άλλοι παραγωγοί είχαν δώσει οδηγίες για τις τιμές πριν από την αναγγελία της Monte, πράγμα που αποδεικνύει την ύπαρξη προηγούμενης διαβουλεύσεως, η οποία πρέπει να έγινε σε μια από τις συναντήσεις που πραγματοποιήθηκαν κατά το υπό κρίση χρονικό διάστημα και στις οποίες μετείχε η προσφεύγουσα.
- 87 Προσθέτει ότι είναι αποδεδειγμένο ότι οι παραγωγοί πολυπροπυλενίου, συμπεριλαμβανομένης της ΑΤΟ, πραγματοποίησαν κατά το υπό κρίση χρονικό διάστημα τακτικές συναντήσεις και ότι οι συναντήσεις αφορούσαν ήδη τον καθορισμό τιμών-στόχων, όπως ανέφερε και η ICI με την απάντησή της στην αίτηση παροχής πληροφοριών (γ. αιτ. παράρτ. 8).
- 88 Η Επιτροπή παρατηρεί ότι στα πρακτικά της συναντήσεως της 26ης και 27ης Σεπτεμβρίου 1979 (γ. αιτ. παράρτ. 12) αναφέρεται ότι τα 2,05 DM/kg « remains the target » (« παραμένει ως στόχος »)· εξ αυτού συνάγει ότι ο στόχος είχε, όπως ήταν επόμενο, καθοριστεί προηγουμένως. Καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η ταυτόχρονη αύξηση των τιμών κατά τους μήνες Ιούλιο/Αύγουστο 1979 ήταν απόρροια διαβουλεύσεως μεταξύ των παραγωγών.
- 89 Προσθέτει ότι, καίτοι δεν διαθέτει αποδείξεις σχετικά με το ότι η ΑΤΟ συμμετέσχε στην υλοποίηση της δεύτερης και της τρίτης πρωτοβουλίας καθορισμού τιμών, γνωρίζει ωστόσο ότι η ΑΤΟ ήταν παρούσα στις συναντήσεις κατά τις οποίες συμφωνήθηκαν οι πρωτοβουλίες αυτές.

- 90 Όσον αφορά την τέταρτη πρωτοβουλία καθορισμού τιμών, του Ιουνίου/Ιουλίου 1982, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι από τα πρακτικά της συνάντησεως της 13ης Μαΐου 1982 (γ. αιτ. παράρτ. 24) καταδεικνύεται ότι ο στόχος των 2,00 DM/kg για την 1η Ιουνίου 1982 καθορίστηκε κατά τη συνάντηση εκείνη, δηλαδή πριν από τη δημοσίευση της τιμής αυτής στο ECN στις 24 Μαΐου 1982, και ότι, ως εκ τούτου, ελάχιστα ενδιαφέρει εάν η οδηγία της ΑΤΟ για τις τιμές δόθηκε στις 27 Μαΐου 1982, δηλαδή μετά την κυκλοφορία του ECN.
- 91 Όσον αφορά την πέμπτη πρωτοβουλία καθορισμού τιμών, του Σεπτεμβρίου/Νοεμβρίου 1982, παρατηρεί, αφενός, ότι το τηλετύπημα της 17ης Σεπτεμβρίου 1982, στο οποίο αναφέρεται η ΑΤΟ, ήταν επακόλουθο ενός άλλου τηλετυπήματος που είχε αποσταλεί λίγες ημέρες νωρίτερα, στις 7 Σεπτεμβρίου 1982 (παράρτ. ΑΤΟ G1, επιστολή της 29ης Μαρτίου 1985) μετά από συνάντηση παραγωγών που πραγματοποιήθηκε στις 2 Σεπτεμβρίου 1982, και, αφετέρου, ότι οι τιμές που καθορίζονται στο τηλετύπημα αυτό συμπίπτουν με εκείνες του καταλόγου που κατήρτισε η ICI μετά τη συνάντηση αυτή (γ. αιτ. παράρτ. 29).
- 92 Όσον αφορά την έκτη πρωτοβουλία καθορισμού τιμών, του Ιουλίου/Νοεμβρίου 1983, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι τα πρακτικά της συνάντησεως της 3ης Μαΐου 1983 (γ. αιτ. παράρτ. 38) αποδεικνύουν, αφενός, ότι συμφωνήθηκε ότι οι παραγωγοί θα εφάρμοζαν τη ανωτάτη τιμή που επέτρεπαν οι γαλλικές αρχές ελέγχου των τιμών (η ΑΤΟ επισήμανε σχετικώς ότι ήταν ίσως δυνατόν να επιτραπεί προσαύξηση των τιμών κατά 4 %) και, αφετέρου, ότι είχε συμφωνηθεί τιμή-στόχος 2,00 DM/kg για τον Ιούνιο του 1983.
- 93 Προσθέτει ότι ένα εσωτερικό έγγραφο της ICI, το οποίο συντάχθηκε κατόπιν της συνάντησεως παραγωγών της 20ής Μαΐου 1983 (γ. αιτ. παράρτ. 39), αναφέρει ότι η ICI θα επιδιώξει μεν να φθάσει την τιμή των 2,00 DM/kg μέχρι τον Σεπτέμβριο, αλλά ότι θα είναι καταφανώς αδύνατον να πράξει κάτι τέτοιο διά μιας· θα χρειαστεί, επομένως, να προβεί σε μια ενδιάμεση μεταβολή το αργότερο τον Ιούνιο. Κατά τη συνάντηση της 1ης Ιουνίου 1983, έγινε λόγος για την ενδιάμεση αυτή μεταβολή· όπως προκύπτει από τα πρακτικά της συνάντησεως αυτής (γ. αιτ. παράρτ. 40), η μεταβολή αυτή είχε συμφωνηθεί μεταξύ των παραγωγών, η δε Shell έδωσε το έναυσμα, αναγγέλλοντας δημόσια αύξηση μέσω του ECN. Από τα διάφορα αυτά στοιχεία η Επιτροπή συνάγει ότι είναι εύλογο να θεωρηθεί ότι η συμφωνία αυτή επιτεύχθηκε κατά τη συνάντηση της 20ής Μαΐου 1983. Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι οι τιμές που ανακοίνωσε η ΑΤΟ στον Βρετανό αντιπρόσωπό της με το από 14 Ιουνίου 1983 τηλετύπημά της είναι παρόμοιες με εκείνες των ανταγωνιστών της.

- 94 Τέλος, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το εσωτερικό έγγραφο της ΑΤΟ με ημερομηνία 28 Σεπτεμβρίου 1983 και τίτλο « *Rappel du prix du cota (sic)* » (« Υπόμνηση της τρέχουσας τιμής »), παραθέτει, για τρεις χώρες, για την περίοδο Οκτωβρίου/Νοεμβρίου 1983 και για τις κύριες ποιότητες πολυπροπυλενίου, τιμές όμοιες προς εκείνες των ανταγωνιστών της και ότι, κατά τη διάρκεια του ελέγχου που διενεργήθηκε τον Οκτώβριο του 1983, οι εκπρόσωποι της επιχειρήσεως επιβεβαίωσαν ότι οι τιμές αυτές είχαν ανακοινωθεί στα γραφεία πωλήσεων.

γ) Η εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 95 Όσον αφορά τη φύση των επιδιωκόμενων τιμών, τις οποίες η προσφεύγουσα χαρακτηρίζει ως « προβλέψεις », το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι η προσφεύγουσα δεν μπόρεσε να απαντήσει, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, στην ερώτηση του Πρωτοδικείου για ποιο λόγο οι λεγόμενες « προβλέψεις » που έκαναν οι παραγωγοί διέβλεπαν πάντα αύξηση των τιμών σε σχέση με εκείνες που ίσχυαν στην αγορά κατά τον χρόνο της προβλέψεως, ενώ, δεδομένου ότι η προσφορά υπερέβαινε τη ζήτηση, οι παραγωγοί βρίσκονταν σε θέση αδυναμίας έναντι των πελατών τους — πράγμα που δεν αμφισβήτησε η προσφεύγουσα — και θα έπρεπε, συνεπώς, να προβλέπουν μείωση των τιμών.
- 96 Υπ' αυτές τις περιστάσεις, οι επιδιωκόμενες τιμές που ορίζονταν κατά τις συναντήσεις δεν αποτελούσαν απλές προβλέψεις για τα επίπεδα των τιμών που επρόκειτο να επικρατήσουν σε δεδομένο χρόνο, αλλά καθορισμό τιμών, τις οποίες θα προσπαθούσαν από κοινού οι παραγωγοί να φθάσουν σε συγκεκριμένο χρόνο (Απόφαση, αιτιολογική σκέψη 21, στοιχείο α) και οι οποίες θα τους χρησίμευαν ως κοινή βάση για τη διαπραγμάτευση των τιμών με τους πελάτες τους (Απόφαση, αιτιολογική σκέψη 74, δεύτερο εδάφιο, εν τέλει).
- 97 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι τα πρακτικά των περιοδικών συναντήσεων των παραγωγών πολυπροπυλενίου δείχνουν ότι οι παραγωγοί που μετέσχαν στις συναντήσεις αυτές συνομολόγησαν όντως τις συμφωνίες καθορισμού τιμών στις οποίες αναφέρεται η Απόφαση. Ειδικότερα, στα πρακτικά της συναντήσεως της 13ης Μαΐου 1982 (γ. αιτ. παράρτ. 24), αναφέρονται τα εξής:

« Everyone felt that there was a very good opportunity to get a price rise through before the holidays + after some debate settled on DM 2.00 from 1st June (UK 14th June). Individual country figures are shown in the attached table ».

[« Όλοι συμφώνησαν στην άποψη ότι υπήρχε μια πολύ καλή ευκαιρία να προωθηθεί η άνοδος των τιμών πριν από τις διακοπές και, κατόπιν συζητήσεως, κατέληξαν στα 2,00 DM από την 1η Ιουνίου (14 Ιουνίου για το Ηνωμένο Βασίλειο). Στον συνημμένο πίνακα εμφανίζονται οι αριθμοί για τις κατ' ιδίαν χώρες »].

- 98 Επομένως, άπαξ αποδείχθηκε επαρκώς κατά νόμον ότι η προσφεύγουσα μετείχε στις συναντήσεις αυτές, αυτή δεν μπορεί να ισχυρίζεται ότι δεν συντάχθηκε με τις πρωτοβουλίες καθορισμού τιμών που αποφασίζονταν, οργανώνονταν και ελέγχονταν σ' αυτές, χωρίς να παρέχει ενδείξεις προς στήριξη αυτού του ισχυρισμού. Ελλείπει τέτοιων ενδείξεων, πράγματι, δεν υπάρχει κανένας λόγος να θεωρηθεί ότι η προσφεύγουσα, κατ' αντίθεση προς τους λοιπούς μετέχοντες στις συναντήσεις, δεν συντάχθηκε με αυτές τις πρωτοβουλίες.
- 99 Συναφώς, πρέπει να σημειωθεί ότι η προσφεύγουσα προέβαλε δύο επιχειρήματα, για να αποδείξει τον ισχυρισμό της ότι γενικώς, κατά τις περιοδικές συναντήσεις των παραγωγών πολυπροπυλενίου, δεν συντάχθηκε με τις συνομολογηθείσες πρωτοβουλίες καθορισμού τιμών. Υποστήριξε, πρώτον, ότι η συμμετοχή της στις συναντήσεις εστειρείτο πνεύματος αντικειμένου προς τον ανταγωνισμό και, δεύτερον, ότι ουδόλως έλαβε υπόψη τα αποτελέσματα των συναντήσεων για να καθορίσει τη συμπεριφορά της στην αγορά ως προς τις τιμές.
- 100 Κανένα από τα δύο αυτά επιχειρήματα δεν μπορεί να γίνει δεκτό προς επίρρωση του ισχυρισμού της προσφεύγουσας ότι δεν συντάχθηκε με τις συμφωνηθείσες πρωτοβουλίες καθορισμού τιμών. Το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει, ειδικότερα, ότι η Επιτροπή απέδειξε επαρκώς κατά νόμον ότι η συμμετοχή της προσφεύγουσας στις συναντήσεις δεν εστειρείτο πνεύματος αντιβαίνοντος προς τον ανταγωνισμό και, επομένως, το πρώτο επιχείρημα της προσφεύγουσας δεν βρίσκει πραγματικό έρεισμα. Όσον αφορά το δεύτερο επιχείρημα, πρέπει να παρατηρηθεί, κατ' αρχάς, ότι, και αν ακόμη έβρισκε πραγματικό έρεισμα, δεν θα ήταν ικανό να ανατρέψει το γεγονός της συμμετοχής της προσφεύγουσας στον καθορισμό επιδιωκόμενων τιμών κατά τις συναντήσεις, αλλά θα μπορούσε, το πολύ, να αποδείξει ότι η προσφεύγουσα δεν έθεσε σε εφαρμογή τα αποτελέσματα των συναντήσεων αυτών. Η Απόφαση άλλωστε ουδόλως βεβαιώνει ότι η προσφεύγουσα εφαρμόζε τιμές που αντιστοιχούσαν πάντα προς τις επιδιωκόμενες τιμές που συνομολογούνταν κατά τις συναντήσεις· αυτό σημαίνει ότι ούτε η προσβαλλόμενη πράξη στηρίζεται στη διαπίστωση ότι η προσφεύγουσα έθετε τα αποτελέσματα των συναντήσεων σε εφαρμογή, για να αποδείξει τη συμμετοχή της στον καθορισμό αυτών των επιδιωκόμενων τιμών.

- 101 Πρέπει, περαιτέρω, να εξεταστούν οι ειδικότερες ενδείξεις που προσκόμισε η προσφεύγουσα προκειμένου να αποδείξει ότι δεν συμμετέσχε στις διάφορες πρωτοβουλίες καθορισμού τιμών.
- 102 Όσον αφορά τη συμμετοχή της προσφεύγουσας στην πρωτοβουλία καθορισμού τιμών από τον Ιούλιο μέχρι τον Δεκέμβριο 1979, πρέπει, αφενός, να σημειωθεί ότι, αντίθετα προς ό,τι ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, η Απόφαση (αιτιολογική σκέψη 29) σαφώς αναφέρει ότι, κατά το πρώτο εξάμηνο του 1979, πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις παραγωγών και, αφετέρου, να υπομνηστεί ότι το Πρωτοδικείο ήδη δέχτηκε ότι η Επιτροπή απέδειξε επαρκώς κατά νόμον τη συμμετοχή της προσφεύγουσας στις συναντήσεις αυτές. Εξ άλλου, από τις συγκλίνουσες οδηγίες καθορισμού τιμών που έδωσε η προσφεύγουσα, καθώς και η BASF, η Hoechst, η ICI, η Linz και η Shell, προκύπτει ότι η πρωτοβουλία που απέβλεπε στην επίτευξη της τιμής των 2,05 DM/kg την 1η Σεπτεμβρίου 1979 είχε αποφασιστεί και αναγγελθεί στα τέλη Ιουλίου. Η ύπαρξη της πρωτοβουλίας αυτής και η αναβολή της για την 1η Δεκεμβρίου 1979 αποδεικνύονται από τα πρακτικά της συναντήσεως της 26ης και 27ης Σεπτεμβρίου 1979 (γ. αιτ. παράρτ. 12), όπου αναφέρονται τα εξής: « 2.05 remains the target. Clearly 2.05 not achievable in Oct., not in Nov. Plan now is 2.05 on 1/12 » (« Το 2,05 παραμένει ως στόχος. Προφανώς το 2,05 δεν μπορεί να επιτευχθεί τον Οκτώβριο, ούτε τον Νοέμβριο. Το τωρινό σχέδιο είναι 2,05 την 1η Δεκεμβρίου »).
- 103 Εξ αυτού έλεται ότι η Επιτροπή απέδειξε επαρκώς κατά νόμον ότι η αύξηση των τιμών τον Σεπτέμβριο του 1979 δεν ήταν συνέπεια κάποιας μορφής « price leadership » ενός παραγωγού, τον οποίον ακολούθησε κατά τρόπο αυτόνομο η προσφεύγουσα, αλλά αποτέλεσμα του καθορισμού, από την προσφεύγουσα και άλλους παραγωγούς, επιδιωκόμενων τιμών για την περίοδο από τον Ιούλιο μέχρι τον Δεκέμβριο του 1979.
- 104 Εξ άλλου, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι η προσφεύγουσα, μετέχοντας στις συναντήσεις του 1980 και του Ιανουαρίου του 1981, κατά τις οποίες αποφασίστηκε, οργανώθηκε και ελεγχόταν η πρωτοβουλία καθορισμού τιμών των αρχών του 1981, έλαβε μέρος σ' αυτήν την πρωτοβουλία καθορισμού τιμών.
- 105 Ομοίως, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι η προσφεύγουσα, μετέχοντας στις συναντήσεις κατά τις οποίες αποφασίστηκε, οργανώθηκε και ελεγχόταν η πρωτοβουλία καθορισμού τιμών του Αυγούστου/Δεκεμβρίου 1981, μετέσχε στην πρωτοβουλία αυτή καθορισμού τιμών.

- 106 Όσον αφορά την πρωτοβουλία καθορισμού τιμών του Ιουνίου/Ιουλίου 1982, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι, όπως προκύπτει από τα πρακτικά της συνάντησεως της 13ης Μαΐου 1982 (γ. αιτ. παράρτ. 24), η πρωτοβουλία αυτή αποφασίστηκε κατά την εν λόγω συνάντηση, στην οποία μετέσχε και η προσφεύγουσα. Ως εκ τούτου, στερείται σημασίας το ότι η προσφεύγουσα έδωσε τις οδηγίες της για τις τιμές, που ήσαν απόρροια της συνάντησεως εκείνης, μόνο μετά τη δημοσίευση της πρωτοβουλίας καθορισμού τιμών στο ECN.
- 107 Όσον αφορά την πρωτοβουλία του Σεπτεμβρίου/Νοεμβρίου 1982, το Πρωτοδικείο επισημαίνει ότι το επικρινόμενο στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας αυτής τηλετύπημα είναι το της 7ης Σεπτεμβρίου 1982 (παράρτ. ΑΤΟ G1, επιστολή της 29ης Μαρτίου 1985), του οποίου το τηλετύπημα της 17ης Σεπτεμβρίου 1982 (παράρτ. ΑΤΟ G2, επιστολή της 29ης Μαρτίου 1985), αποτελεί απλώς την επιβεβαίωση, καθ' όσον ορίζει μια τιμή που ήταν η ίδια με εκείνη που περιέχεται σε σημείωμα της ICI που είναι συνημμένο στα πρακτικά της συνάντησεως της 2ας Σεπτεμβρίου 1982 (γ. αιτ. παράρτ. 29), στην οποία μετέσχε και η προσφεύγουσα. Ως εκ τούτου, είναι εύλογο το συμπέρασμα ότι το τηλετύπημα αυτό αποτέλεσε την υλοποίηση της πρωτοβουλίας καθορισμού τιμών επί της οποίας είχαν συμφωνήσει η προσφεύγουσα και άλλοι παραγωγοί.
- 108 Όπως προκύπτει από τα πρακτικά της συνάντησεως της 1ης Ιουνίου 1983 (γ. αιτ. παράρτ. 40) στην οποία μετέσχε και η προσφεύγουσα — πρακτικά τα οποία επιρρωννύονται από εσωτερικό σημείωμα που καταρτίστηκε από την ICI στις 23 Μαΐου 1983, μετά από συνάντηση της 20ης Μαΐου 1983 (γ. αιτ. παράρτ. 39) —, κατά τη διάρκεια των συναντήσεων αυτών, συμφωνήθηκε πρωτοβουλία καθορισμού τιμών για τον Σεπτέμβριο του 1983, η δε προσφεύγουσα ενημέρωσε σχετικώς τις υπηρεσίες πωλήσεων της στη Μεγάλη Βρετανία στις 14 Ιουνίου 1983 (παράρτ. ΑΤΟ H1, επιστολή της 29ης Μαρτίου 1985).
- 109 Το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι οι διάφοροι παραγωγοί υπέκειντο στις ίδιες πιέσεις δεν αρκεί για να εξηγήσει το ταυτόσημον των οδηγιών τους για τις τιμές στα διάφορα εθνικά νομίσματα, εφόσον η ομοιότητα των πιέσεων περιοριζόταν σε ορισμένους συντελεστές της παραγωγής, όπως η τιμή των πρώτων υλών, ενώ δεν αφορούσε τα γενικά έξοδα, τους μισθούς ή τους φορολογικούς συντελεστές, στοιχεία που είχαν ως συνέπεια τα κατώτατα όρια συμφέρουσας λειτουργίας των διαφόρων παραγωγών να διαφέρουν αισθητά μεταξύ τους. Αυτό ακριβώς δείχνουν, παραδείγματος χάριν, τα πρακτικά της συναντήσεως της «European Association for Textile Polyolefins» της 22ας Νοεμβρίου 1977 (γ. αιτ. παράρτ. 6), στην οποία δεν μετέσχε η προσφεύγουσα, όπου αναφέρεται ότι η Hoechst επιθυμούσε, για να φθάσει το κατώτατο όριο της συμφέρουσας λειτουργίας της, την τιμή των 1,85 DM/kg, η ICI των 1,60 DM/kg, η Rhône-Poulenc των 3,50 γαλλικών φράγκων ανά χιλιόγραμμα (FF/kg) και η Shell των 1,50 DM/kg.

- 110 Όσον αφορά το τελικό στάδιο της πρωτοβουλίας καθορισμού τιμών του Ιουλίου/Νοεμβρίου 1983, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι η προσφεύγουσα δεν μπορεί να επικαλεσθεί τη δημόσια αναγγελία των τιμών διά του ECN, για να εξηγήσει την ομοιότητα των τιμών της προς εκείνες των ανταγωνιστών της στις 28 Σεπτεμβρίου 1983· συγκεκριμένα, όπως σαφώς προκύπτει από τα πρακτικά της συναντήσεως της 1ης Ιουνίου 1983, κατά τον υπό κρίση χρόνο, όποτε αποφασίζονταν μια πρωτοβουλία καθορισμού τιμών, αναγγελλόταν διά του εξειδικευμένου Τύπου. Πράγματι, στα πρακτικά αναφέρονται τα εξής: « Shell was reported to have committed themselves to the move and would lead publicly in ECN » (« Αναφέρθηκε ότι η Shell είχε δεσμευτεί σ' αυτή την κίνηση και θα έδινε δημόσια το έναυσμα μέσω του ECN »).
- 111 Πρέπει ακόμη να σημειωθεί ότι η σύμπτωση των οδηγιών που έδωσαν διάφοροι παραγωγοί για τις τιμές συνιστά απόδειξη του ότι οι εν λόγω πρωτοβουλίες καθορισμού τιμών τέθηκαν σε εφαρμογή από τους παραγωγούς.
- 112 Πρέπει να προστεθεί ότι καλώς η Επιτροπή συνήγαγε από την απάντηση της ICI στην αίτηση παροχής πληροφοριών (γ. αιτ. παράρτ. 8) — όπου αναφέρεται ότι « “ Target prices ” for the basic grade of each principal category of polypropylene as proposed by producers from time to time since 1 January 1979 are set forth in Schedule (...) » [« Οι κατά καιρούς προταθείσες από τους παραγωγούς “ τιμές-στόχοι ”, από την 1η Ιανουαρίου 1979 και εντεύθεν, για τη βασική ποιότητα καθεμιάς από τις βασικές κατηγορίες πολυπροπυλενίου εκτίθενται στο παράρτημα (...) »] — ότι οι πρωτοβουλίες αυτές εντάσσονταν σε σύστημα καθορισμού επιδιωκόμενων τιμών.
- 113 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η Επιτροπή απέδειξε επαρκώς κατά νόμον ότι η προσφεύγουσα συγκαταλεγόταν μεταξύ των παραγωγών πολυπροπυλενίου μεταξύ των οποίων επήλθε σύμπτωση βουλήσεων σχετικά με τις πρωτοβουλίες καθορισμού τιμών που διαλαμβάνονται στην Απόφαση και ότι οι πρωτοβουλίες αυτές εντάσσονταν στο πλαίσιο συστήματος.

Γ — Τα μέτρα που αποσκοπούσαν στη διευκόλυνση της θέσεως σε εφαρμογή των πρωτοβουλιών καθορισμού τιμών

α) Η προσβαλλόμενη πράξη

- 114 Η Απόφαση (άρθρο 1, στοιχείο γ, και αιτιολογική σκέψη 27· βλ. επίσης αιτιολογική σκέψη 42) προσάπτει στην προσφεύγουσα ότι συνομολόγησε με τους λοιπούς παρα-

γωγούς διάφορα μέτρα για τη διευκόλυνση της εφαρμογής των τιμών-στόχων· τέτοια μέτρα ήταν οι προσωρινοί περιορισμοί της παραγωγής, οι ανταλλαγές λεπτομερών πληροφοριών σχετικά με τις παραδόσεις, η πραγματοποίηση τοπικών συναντήσεων, από τον Σεπτέμβριο δε του 1982, ένα σύστημα « account management » (« λογιστικής διαχείρισεως ») που αποσκοπούσε στην εφαρμογή των αυξήσεων τιμών στους κατ' ιδίαν πελάτες.

- 115 'Όσον αφορά το σύστημα του « account management », του οποίου η πιο πρόσφατη και εξελιγμένη μορφή, που ανάγεται στον Δεκέμβριο του 1982, είναι γνωστή ως « account leadership », η προσφεύγουσα, όπως και κάθε παραγωγός, ορίστηκε συντονιστής ή « leader » ενός τουλάχιστον μεγάλου πελάτη, του οποίου ανέλαβε να συντονίζει, με μυστικότητα, τις σχέσεις με τους προμηθευτές του. Κατ' εφαρμογήν του συστήματος αυτού, εντοπίστηκαν πελάτες στο Βέλγιο, την Ιταλία, τη Γερμανία και το Ηνωμένο Βασίλειο, ορίστηκε δε ένας « συντονιστής » για καθένα τους. Τον Δεκέμβριο του 1982, προτάθηκε μια πιο γενικευμένη εκδοχή του συστήματος αυτού και προβλέφθηκε ο ορισμός ενός « οδηγού » (« leader »), ο οποίος θα αναλάμβανε να προσανατολίζει, να διαπραγματεύεται και να οργανώνει τις τιμολογιακές μεταβολές. Οι λοιποί παραγωγοί που είχαν τακτικές δΟΣΟΛΗΨΙΕΣ με τους πελάτες ήταν γνωστοί ως « contenders » (« ανταγωνιστές ») και συνεργάζονταν με τον « account leader », όταν απηύθυναν προσφορά σε συγκεκριμένο πελάτη. Χάριν « προστασίας » του « account leader » και των « contenders », κάθε άλλος παραγωγός στον οποίο απευθυνόταν ο πελάτης έπρεπε να κάνει προσφορά σε τιμές υψηλότερες από τον επιθυμητό στόχο. Παρά τους ισχυρισμούς της ICI ότι το σχέδιο αυτό κατέρρευσε ύστερα από λίγους μόνο μήνες μερικής και αναποτελεσματικής εφαρμογής, η Απόφαση βεβαιώνει ότι τα πλήρη πρακτικά της συναντήσεως της 3ης Μαΐου 1983 ανέφεραν ότι εξετάστηκε τότε λεπτομερώς η περίπτωση διαφόρων πελατών, όπως και οι προσφορές τιμών που είχαν γίνει ή θα γίνονταν από κάθε παραγωγό στους πελάτες αυτούς και οι παραδοθείσες ή παραγγελλθείσες ποσότητες.

- 116 Η Απόφαση (αιτιολογική σκέψη 20) προσάπτει επίσης στην ΑΤΟ ότι παρέστη σε τοπικές συναντήσεις, που ήταν αφιερωμένες στο πώς θα εφαρμόζονταν, σε εθνικό επίπεδο, τα μέτρα που είχαν συμφωνηθεί κατά τις κεντρικές συναντήσεις.

β) Τα επιχειρήματα των διαδίκων

- 117 Η προσφεύγουσα αρνείται ότι έλαβε μέτρα προς διασφάλιση της τηρήσεως των επιδιωκόμενων τιμών, για τον απλό λόγο ότι δεν είχε κοινή τιμολογιακή πολιτική με τους άλλους παραγωγούς. Τονίζει, εξ άλλου, ότι η Επιτροπή, στην Απόφασή της, παραθέτει απλώς ένα κατάλογο κατηγοριών που στρέφονται κατά παραγωγών που

δεν εξατομικεύονται, για τη συμπεριφορά τους σε χρόνο που συνήθως δεν προσδιορίζεται. Εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή δεν προσκομίζει κανένα αποδεικτικό στοιχείο σχετικά με τη συμμετοχή της ΑΤΟ σε τέτοιες ενέργειες.

- 118 Η προσφεύγουσα αρνείται ότι έδωσε εντολή στα γραφεία πωλήσεών της να προτιμήσουν να χάσουν ένα μέρος από τον όγκο των πωλήσεών τους, παρά να υποχωρήσουν στις τιμές, ότι άσκησε πίεση σε άλλους παραγωγούς προκειμένου να υιοθετήσουν μια υποτιθέμενη κοινή τιμολογιακή πολιτική, ότι εξέτρεψε την κατεύθυνση των εφοδιασμών προς υπερπόντιες αγορές ή ότι αντάλλαξε πληροφορίες σχετικά με το κλείσιμο εργοστασίων.
- 119 Σχετικά με την παραίτηση από ένα μέρος του όγκου των πωλήσεων, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι, σε κάθε αγορά όπου παρατηρείται πτώση των τιμών, κάθε πωλητής τίθεται προ της επιλογής είτε να διατηρήσει τις τιμές του θυσιάζοντας τον όγκο των πωλήσεών του, είτε να διατηρήσει τον όγκο των πωλήσεών του θυσιάζοντας τις τιμές του· υπ' αυτές τις συνθήκες, η Επιτροπή δεν μπορεί να ερμηνεύει την επιλογή της μιας ή της άλλης από τις στρατηγικές αυτές ως συνέπεια συμμετοχής σε σύμπραξη.
- 120 Όσον αφορά τη φερόμενη συμμετοχή της σε σύστημα « account management » ή « account leadership », η προσφεύγουσα αντιτείνει ότι οι σχετικές αιτιάσεις της Επιτροπής είναι αβάσιμες, αφενός μεν διότι δεν ήταν δυνατόν να ορισθεί αυτή « account leader » της εταιρίας Bihl, η οποία είχε παύσει από ετών να είναι πελάτις της και με την οποία δεν είχε, όπως ήταν επόμενο, καμμία δυνατότητα διαπραγματεύσεως των τιμών, αφετέρου δε διότι τα πρακτικά μιας συναντήσεως της ανοίξεως του 1983 (γ. αιτ. παράρτ. 37) — στα οποία αναφέρεται η Επιτροπή για να προσάψει στην ΑΤΟ τη συμμετοχή της σε σύστημα « account leadership » στην Ιταλία — στερείται αποδεικτικής αξίας, εφόσον εκ των υστέρων μόνον αναφέρεται σε δύο μεμονωμένες πωλήσεις.
- 121 Η Επιτροπή, από την άλλη πλευρά, υποστηρίζει ότι η προσφεύγουσα παραδέχθηκε, κατά τη συνάντηση της 2ας Σεπτεμβρίου 1982, ότι, για να φθάσει τους συμφωνηθέντες στόχους τιμών, ήταν αναγκασμένη να παραιτηθεί από ένα μέρος του όγκου των πωλήσεών της. Συναφώς παραπέμπει στα πρακτικά της συναντήσεως αυτής (γ. αιτ. παράρτ. 29), όπου αναφέρονται τα εξής:

« The ground rules were restated and the meaning of commitment to the proposals clarified. It was made clear that companies should be prepared to lose business rather than break the prices. »

(« Αναδιατυπώθηκαν οι βασικοί κανόνες και αποσαφηνίστηκε η έννοια της δεσμεύσεως από τις προτάσεις. Κατέστη σαφές ότι οι επιχειρήσεις έπρεπε να είναι διατεθειμένες να χάσουν δουλειές μάλλον παρά να παραβούν τις τιμές. »)

- 122 Κατά την Επιτροπή, τα πρακτικά της συναντήσεως της 2ας Δεκεμβρίου 1982 (γ. αιτ. παράρτ. 33) αποδεικνύουν τη συμμετοχή της ΑΤΟ στο σύστημα του « account leadership », εφόσον την εμφανίζουν, παράλληλα με τη Shell, ως « account leader » για την εταιρία Bihl. Το γεγονός ότι το όνομα της ΑΤΟ εμφανίζεται εντός παρενθέσεων η Επιτροπή το εξηγεί ισχυριζόμενη ότι ο ρόλος της ΑΤΟ ήταν προφανώς να επικουρεί τη Shell χάρη στις ειδικές της γνώσεις της δομής της γαλλικής αγοράς και της γαλλικής κανονιστικής ρυθμίσεως των τιμών. Αυτό επιβεβαιώνεται από τα πρακτικά της συναντήσεως της 3ης Μαΐου 1983, τα οποία συνέταξε η ICI (γ. αιτ. παράρτ. 38) και στα οποία γίνεται μνεία του ρόλου της ΑΤΟ, προκειμένου να καταδειχθούν οι δυνατότητες λειτουργίας του συστήματος του « account leadership » στο πλαίσιο του γαλλικού συστήματος ελέγχου των τιμών.
- 123 Η Επιτροπή φρονεί, εξ άλλου, ότι τα πρακτικά μιας συναντήσεως που πραγματοποιήθηκε την άνοιξη του 1983 (γ. αιτ. παράρτ. 37) αποδεικνύουν ότι η ΑΤΟ μετείχε στο σύστημα του « account leadership » και συνεργάστηκε σ' εκείνο της Ιταλίας. Στην ΑΤΟ ανατέθηκε η παράδοση ορισμένων ποσοτήτων σε δύο πελάτες, για τους οποίους « account leader » είχε οριστεί η Monte, σε δεδομένη τιμή για τον μήνα Απρίλιο. Λειτουργήσε, έτσι, ως « contender » έναντι των δύο αυτών επιχειρήσεων.
- 124 Τέλος, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι ένα σύστημα « account leadership », όπως αυτό που συνέλαβαν οι παραγωγοί πολυπροπυλενίου, μπορούσε να λειτουργήσει αποτελεσματικά μόνο με τη συνεργασία όλων.

γ) Η εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 125 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι η αιτιολογική σκέψη 27 της Αποφάσεως πρέπει να ερμηνευθεί, σε συνδυασμό με την αιτιολογική σκέψη 26, δεύτερο εδάφιο, όχι υπό την έννοια ότι προσάπτει σε καθέναν από τους παραγωγούς ότι δεσμεύτηκε ατομικώς να λάβει όλα τα μέτρα των οποίων γίνεται μνεία σ' αυτήν, αλλ' ότι προσάπτει σε καθέναν από αυτούς τους παραγωγούς ότι, σε διάφορες χρονικές στιγμές κατά τη διάρκεια συναντήσεων, συναποδέχτηκαν με τους λοιπούς παραγωγούς ένα σύνολο μέτρων των

οποίων γίνεται μνεία στην Απόφαση και που αποσκοπούσαν στη δημιουργία ευμενών συνθηκών για την αύξηση των τιμών, ιδίως μειώνοντας τεχνητά την προσφορά του πολυπροπυλενίου· η εκτέλεση αυτού του συνόλου μέτρων είχε επιμεριστεί, με κοινή συμφωνία των διαφόρων παραγωγών, ανάλογα με τη συγκεκριμένη θέση του καθενός.

126 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η προσφεύγουσα, συμμετέχοντας στις συναντήσεις κατά τις οποίες υιοθετήθηκε αυτό το σύνολο μέτρων [και ιδίως στις συναντήσεις της 13ης Μαΐου, της 2ας και της 21ης Σεπτεμβρίου 1982 (γ. αιτ. παραρτ. 24, 29, 30)], συναποδέχτηκε το σύστημα αυτό, εφόσον δεν προβάλλει καμμία ένδειξη ικανή να αποδείξει το αντίθετο. Συναφώς, η υιοθέτηση του συστήματος του « account leadership » προκύπτει από το ακόλουθο χωρίο των πρακτικών της συνάντησεως της 2ας Σεπτεμβρίου 1982:

« about the dangers of everyone quoting exactly DM 2.00 A.'s point was accepted but rather than go below DM 2.00 it was suggested & generally agreed that others than the major producers at individual accounts should quote a few pfs higher. Whilst customer tourism was clearly to be avoided for the next month or two it was accepted that it would be very difficult for companies to refuse to quote at all when, as was likely, customers tried to avoid paying higher prices to the regular suppliers. In such cases producers would quote but at above the minimum levels for October ».

(« σχετικά με τους κινδύνους που θα προέκυπταν αν όλοι προέτειναν ακριβώς 2,00 DM, έγινε αποδεκτή η παρατήρηση του Α.· αντί, όμως, να προτείνονται τιμές κάτω των 2,00 DM, προτάθηκε και συμφωνήθηκε από όλους ότι οι άλλοι παραγωγοί, πλην των κυρίων προμηθευτών ενός συγκεκριμένου πελάτη, οφείλουν να προτείνουν τιμές κατά μερικά pfennigs υψηλότερες. Παρ' όλο που οποιαδήποτε αναζήτηση νέων πελατών θεωρήθηκε σαφώς αποφευκτέα για τον επόμενο ένα ή δύο μήνες, έγινε δεκτό ότι θα ήταν εξαιρετικά δυσχερές για τις επιχειρήσεις να αρνηθούν να υποβάλουν προσφορές, όταν, όπως ήταν φυσικό, οι πελάτες προσπαθούσαν να αποφύγουν να πληρώσουν υψηλότερες τιμές στους τακτικούς προμηθευτές τους. Σε τέτοιες περιπτώσεις, οι παραγωγοί θα υπέβαλλαν μεν προσφορά, αλλά υψηλότερη των κατωτάτων τιμών που είχαν οριστεί για τον Οκτώβριο »).

Ομοίως, κατά τη συνάντηση της 21ης Σεπτεμβρίου 1982, στην οποία μετέσχε και η προσφεύγουσα, ελέγχθησαν τα εξής: « In support of the move, BASF, Hercules and Hoechst said they would be taking plant off line temporarily » (« Προς στήριξη του σχεδίου, οι BASF, Hercules και Hoechst δήλωσαν ότι θα έθεταν προσωρινώς μια από τις εγκαταστάσεις τους εκτός λειτουργίας »)· ενώ, κατά τη συνάντηση της 13ης Μαΐου 1982, η Fina είπε: « Plant will be shut down for 20 days in August » (« Το εργοστάσιο θα παραμείνει κλειστό επί 20 ημέρες τον Αύγουστο »).

- 127 Όσον αφορά το « account leadership », το Πρωτοδικείο διαπιστώνει, αφενός, ότι η ΑΤΟ μνημονεύεται στον πίνακα 3 που είναι συνημμένος στα πρακτικά της συναντήσεως της 2ας Δεκεμβρίου 1982 (γ. αιτ. παράρτ. 33), στην οποία συμμετέσχε, ως « account leader » της εταιρίας Bihl παράλληλα με τη Shell, έστω και αν το όνομά της βρίσκεται εντός παρενθέσεων, και, αφετέρου, ότι το όνομά της αναφέρεται στα πρακτικά δύο συναντήσεων της ανοίξεως του 1983 (γ. αιτ. παραρτ. 37 και 38), από το περιεχόμενο των οποίων εμφανίζεται ότι οι εν λόγω συναντήσεις ήσαν αφιερωμένες ιδίως στην εξέταση του συστήματος του « account leadership ».
- 128 Από τη συμμετοχή της ΑΤΟ στις συναντήσεις αυτές και από τη μνεία, στα πρακτικά τους, παράλληλα με το όνομά της, του ονόματος άλλων επιχειρήσεων ή πωληθεισών ποσοτήτων προκύπτει ότι η προσφεύγουσα έπαιξε ενεργό ρόλο στο σύστημα του « account leadership » και δεν είναι αναγκαίο να διευκρινιστεί αν στο σύστημα αυτό συμμετείχε ως « account leader », ως « contender », ως « supplier » ή παρέχοντας απλώς πληροφορίες σχετικά με τις πωλήσεις της ή με το γαλλικό σύστημα ελέγχου των τιμών.
- 129 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει, εξ άλλου, ότι η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί το ότι έλαβε μέρος σε τοπικές συναντήσεις για τη γαλλική αγορά, ούτε το ότι ο σκοπός των συναντήσεων αυτών πιστοποιείται από τα πρακτικά της συναντήσεως της 12ης Αυγούστου 1982 (γ. αιτ. παράρτ. 27), που δείχνουν ότι οι συναντήσεις αυτές αποσκοπούσαν στη διασφάλιση της εφαρμογής συγκεκριμένης πρωτοβουλίας καθορισμού τιμών σε τοπικό επίπεδο.
- 130 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η Επιτροπή απέδειξε επαρκώς κατά νόμον ότι η προσφεύγουσα συγκαταλεγόταν μεταξύ των παραγωγών πολυπροπυλενίου μεταξύ των οποίων επήλθε σύμπτωση βουλήσεων σχετικά με τα μέτρα που αποσκοπούσαν στη διευκόλυνση της θέσεως σε εφαρμογή των πρωτοβουλιών καθορισμού τιμών περί των οποίων γίνεται μνεία στην Απόφαση.

Δ — Ποσότητες-στόχοι και ποσοστώσεις

α) Η προσβαλλόμενη πράξη

- 131 Κατά την Απόφαση (αιτιολογική σκέψη 31, τρίτο εδάφιο), « είχε αναγνωρισθεί ότι ένα αυστηρό σύστημα ποσοστώσεων ήταν σημαντικό » κατά τη συνάντηση της 26ης και 27ης Σεπτεμβρίου 1979, τα πρακτικά της οποίας μνημόνευαν κάποιο σχέδιο που

είχε προταθεί ή συμφωνηθεί στη Ζυρίχη για τον περιορισμό των μηνιαίων πωλήσεων στο 80 % του μέσου όρου που είχε επιτευχθεί κατά τους οκτώ πρώτους μήνες του έτους.

- 132 Η Απόφαση (αιτιολογική σκέψη 52) επισημαίνει ακόμα ότι διάφορα σχέδια κατανομής της αγοράς είχαν ήδη εφαρμοστεί πριν από τον Αύγουστο του 1982. Μολονότι ο προβλεπόμενος συνολικός όγκος παραγγελιών είχε επιμεριστεί σε ποσοστά μεταξύ των κατ' ιδίαν παραγωγών, δεν υπήρξε, ωστόσο, κανένας εκ των προτέρων συστηματικός περιορισμός της συνολικής παραγωγής. Έτσι, οι προβλέψεις για το σύνολο της αγοράς αναθεωρούνταν περιοδικά, οι δε πωλήσεις του κάθε παραγωγού, εκφρασμένες σε τόννους, αναπροσαρμόζονταν, ώστε να ανταποκρίνονται προς το ποσοστό που του είχε επιτραπεί.
- 133 Για το 1979 καθορίστηκαν στόχοι ως προς τον όγκο (εκφραζόμενοι σε τόννους)· οι στόχοι αυτοί στηρίζονταν, εν μέρει τουλάχιστον, στις πωλήσεις που είχαν πραγματοποιηθεί κατά τα τρία προηγούμενα έτη. Πίνακες που ανευρέθηκαν στην ICI ανέφεραν τον « αναπροσαρμοσμένο στόχο » ανά παραγωγό για το 1979, συγκρινόμενο προς την ποσότητα που είχε πράγματι πωληθεί κατά την περίοδο εκείνη στη Δυτική Ευρώπη. Η ύπαρξη σχεδίου κατανομής της αγοράς για το 1979 επιβεβαιώνεται από τα έγγραφα που ανευρέθηκαν στην ΑΤΟ, τα οποία ανέφεραν, για κάθε εθνική αγορά, τους στόχους των τεσσάρων παραγωγών της Γαλλίας (ΑΤΟ, Rhône-Poulenc, Solvay και Hoechst France· Απόφαση, αιτιολογική σκέψη 54).
- 134 Στα τέλη Φεβρουαρίου 1980, οι παραγωγοί συνομολόγησαν στόχους ως προς τον όγκο πωλήσεων για το 1980, εκφρασμένους και πάλι σε τόννους, με βάση το ετήσιο σύνολο της αγοράς, που είχε εκτιμηθεί σε 1 390 000 τόννους. Κατά την Απόφαση (αιτιολογική σκέψη 55), πίνακες που περιέχουν τους « συμφωνηθέντες στόχους » για κάθε παραγωγό για το 1980 βρέθηκαν στην ΑΤΟ και στην ICI. Επειδή η πρώτη αυτή πρόβλεψη για το σύνολο της αγοράς αποδείχτηκε υπερβολικά αισιόδοξη, χρειάστηκε να αναθεωρηθούν προς τα κάτω οι ποσοστώσεις των κατ' ιδίαν παραγωγών, έτσι ώστε να αντιστοιχούν σε μια συνολική κατανάλωση για το εν λόγω έτος 1 200 000 τόννων μόνο. Αν εξαιρεθούν η ICI και η DSM, οι πωλήσεις που πραγματοποιήσαν οι διάφοροι παραγωγοί αντιστοιχούσαν, σε γενικές γραμμές, προς τον στόχο τους.
- 135 Σύμφωνα με την Απόφαση (αιτιολογική σκέψη 56), η κατανομή της αγοράς για το 1981 απετέλεσε το αντικείμενο μακρών και πολυπλόκων διαπραγματεύσεων. Κατά τις συναντήσεις του Ιανουαρίου 1981, συμφωνήθηκε, ως προσωρινό μέτρο, ότι, για να συμβάλει στην υλοποίηση της πρωτοβουλίας καθορισμού τιμών του Φεβρουαρίου/

Μαρτίου, κάθε παραγωγός θα περιόριζε τις μηνιαίες πωλήσεις του στο 1/12 του 85 % του « στόχου » για το 1980. Εν αναμονή της επεξεργασίας κάποιου διαρκέστερου σχεδίου, κάθε παραγωγός ανακοίνωσε στη συνάντηση την ποσότητα που ήλπιζε να πωλήσει κατά το 1981. Ωστόσο, το άθροισμα των « φιλοδοξιών » αυτών υπερέβαινε κατά πολύ την προβλεπόμενη συνολική ζήτηση. Παρά τα διάφορα συμβιβαστικά σχέδια που προέτεινε η Shell και η ICI, δεν κατέστη δυνατόν να συναφθεί, για το 1981, οριστική συμφωνία για τις ποσοστάσεις. Ως προσωρινό μέτρο, οι παραγωγοί συμφώνησαν ότι θα διατηρούσαν τις ίδιες θεωρητικές ποσοστάσεις με εκείνες του προηγούμενου έτους και έδωσαν αναφορά, κατά τη συνάντηση, για τις πωλήσεις που είχαν πραγματοποιήσει κατά μήνα. Κατά συνέπεια, οι πραγματοποιηθείσες πωλήσεις ελέγχθηκαν με γνώμονα μια θεωρητική κατανομή της διατιθέμενης αγοράς βάσει της ποσοστάσεως του 1980 (Απόφαση, αιτιολογική σκέψη 57).

- 136 Στην Απόφαση (αιτιολογική σκέψη 58) εκτίθεται ότι, για το 1982, οι παραγωγοί υπέβαλαν πολύπλοκες προτάσεις για τις ποσοστάσεις, με τις οποίες προσπαθούσαν να συμβιβάσουν διστάμενους παράγοντες, όπως τα παρελθόντα αποτελέσματα, τις φιλοδοξίες τους στην αγορά και τη διατιθέμενη παραγωγική ικανότητα. Η συνολική προς κατανομή αγορά υπολογίστηκε σε 1 450 000 τόννους. Ορισμένοι παραγωγοί υπέβαλαν λεπτομερή σχέδια για την κατανομή της αγοράς, άλλοι αρκέστηκαν στο να γνωστοποιήσουν τις ποσότητες που φιλοδοξούσαν αυτοί να πωλήσουν. Κατά τη συνάντηση της 10ης Μαρτίου 1982, η Monte και η ICI επιχείρησαν να καταλήξουν σε συμφωνία. Η Απόφαση (αιτιολογική σκέψη 58, τελευταίο εδάφιο) επισημαίνει όμως ότι, όπως και το 1981, δεν κατέστη δυνατόν να επιτευχθεί οριστική συμφωνία και ότι, κατά το πρώτο εξάμηνο του έτους, οι μηνιαίες πωλήσεις κάθε παραγωγού ανακοινώνονταν κατά τις συναντήσεις και συγκρίνονταν προς το ποσοστό που είχε πραγματοποιηθεί κατά το προηγούμενο έτος. Σύμφωνα με την Απόφαση (αιτιολογική σκέψη 59), κατά τη συνάντηση του Αυγούστου του 1982, συνεχίστηκαν οι συνομιλίες με σκοπό την επίτευξη συμφωνίας επί των ποσοστάσεων για το 1983, η δε ICI πραγματοποίησε, με καθένα από τους παραγωγούς, διμερείς συζητήσεις σχετικά με το νέο σύστημα. Εν αναμονή, όμως, της εισαγωγής ενός τέτοιου συστήματος ποσοστάσεων, οι παραγωγοί εκλήθησαν να περιορίσουν τις μηνιαίες πωλήσεις τους, κατά το δεύτερο εξάμηνο του 1982, στο ποσοστό του συνόλου των πωλήσεων τις οποίες είχε πραγματοποιήσει ο καθένας τους κατά το πρώτο εξάμηνο του 1982. Επιτεύχθηκε, έτσι, το 1982, κάποια εξισορρόπηση των μεριδίων που κατείχαν στην αγορά οι παραγωγοί μεσαίων διαστάσεων, όπως η ATO (την οποία η ATO χαρακτήρισε « οιονεί συναίνεση »), για τους πλείστους δε των παραγωγών, τα μερίδια αυτά της αγοράς παρέμειναν σταθερά σε σύγκριση προς τα προηγούμενα έτη.

- 137 Κατά την Απόφαση (αιτιολογική σκέψη 60), για το 1983, η ICI κάλεσε κάθε παραγωγό να ανακοινώσει τις δικές του φιλοδοξίες, καθώς και τις σκέψεις του σχετικά με το μερίδιο της αγοράς που θα έπρεπε να δοθεί σε καθένα από τους λοιπούς. Έτσι, η Monte, η Anic, η ATO, η DSM, η Linz, η Saga και η Solvay, καθώς και οι παραγωγοί της Γερμανίας διά της BASF, υπέβαλαν λεπτομερείς προτάσεις. Κατόπιν τούτου, οι

διάφορες αυτές προτάσεις υποβλήθηκαν σε επεξεργασία με ηλεκτρονικό υπολογιστή, για να εξαχθεί ο μέσος όρος, ο οποίος συγκρίθηκε, στη συνέχεια, με το μερίδιο της αγοράς στο οποίο απέβλεπε ο κάθε παραγωγός. Βάσει των πράξεων αυτών, η ICI πρότεσε να προτείνει κατευθυντήριες γραμμές για μια νέα συμφωνία-πλαίσιο για το 1983. Οι προτάσεις αυτές συζητήθηκαν στις συναντήσεις του Νοεμβρίου και του Δεκεμβρίου του 1982. Κατά τη συνεδρίαση της 2ας Δεκεμβρίου 1982, συζητήθηκε μια πρόταση που περιοριζόταν, αρχικά, στο πρώτο τρίμηνο του έτους. Τα πρακτικά της συναντήσεως αυτής, τα οποία συνέταξε η ICI, αναφέρουν ότι η ΑΤΟ, η DSM, η Hoechst, η Hüls, η ICI, η Monte και η Solvay, καθώς και η Hercules, θεώρησαν « αποδεκτή » την ποσόστωση που τους είχε δοθεί (Απόφαση, αιτιολογική σκέψη 63). Οι πληροφορίες αυτές επιρρωννύονται από ένα σημείωμα, με ημερομηνία 3 Δεκεμβρίου 1982, που συνοψίζει μια τηλεφωνική συνδιάλεξη που είχε η ICI με την Hercules.

- 138 Η Απόφαση (αιτιολογική σκέψη 63, τρίτο εδάφιο) βεβαιώνει ότι ένα έγγραφο που αποκαλύφθηκε στη Shell επιβεβαιώνει την επέλευση συμφωνίας, εφόσον προκύπτει απ' αυτό ότι η εν λόγω επιχείρηση προσπάθησε να μην υπερβεί την ποσόστωσή της. Το ίδιο έγγραφο επιβεβαιώνει επίσης ότι, κατά το δεύτερο τρίμηνο του 1983, εξακολουθούσε να εφαρμόζεται σύστημα ρυθμίσεως του όγκου των πωλήσεων, εφόσον, για να διατηρήσουν το μερίδιό της στην αγορά γύρω στο 11 % κατά το δεύτερο τρίμηνο, οι εθνικές εταιρίες πωλήσεων του ομίλου Shell έλαβαν την εντολή να μειώσουν τις πωλήσεις τους. Την ύπαρξη της εν λόγω συμφωνίας επιβεβαιώνουν τα πρακτικά της συναντήσεως της 1ης Ιουνίου 1983, τα οποία, καίτοι δεν περιέχουν μνεία ποσοστάσεων, αναφέρονται σε ανταλλαγή πληροφοριών που έγινε μεταξύ των εμπειρογνομόνων σχετικά με τις ποσότητες που είχε πωλήσει ο κάθε παραγωγός κατά τον προηγούμενο μήνα, πράγμα που αποτελεί ένδειξη περί του ότι όντως εφαρμοζόταν σύστημα ποσοστάσεων (Απόφαση, αιτιολογική σκέψη 64).

β) Τα επιχειρήματα των διαδίκων

- 139 Η προσφεύγουσα εκθέτει, κατ' αρχάς, ότι η συμμετοχή της σε συμφωνίες περί ποσοστάσεων διαψεύδεται από την ταχεία και σταθερή αύξηση του μεριδίου της στην αγορά, το οποίο από 3,27 % το 1979 έφθασε σε 3,35 % το 1980, 3,36 % το 1981, 3,51 % το 1982 και 3,59 % το 1983· διαψεύδεται επίσης από τον κορεσμό της παραγωγικής της ικανότητας και από το γεγονός ότι οι πραγματικές της επιδόσεις ήσαν πάντοτε κατά πολύ υπέρτερες των υποτιθεμένων ποσοστάσεων.
- 140 Υποστηρίζει ότι η Επιτροπή, προκειμένου να αποδείξει τη συμμετοχή της σε σύστημα ποσοστάσεων, στηρίζεται σε πίνακες των οποίων δεν είναι γνωστός ούτε ο συντάκτης, ούτε οι κανόνες συνθέσεως, ούτε η προέλευση των περιλαμβανομένων σ' αυτούς αριθ-

μητικών στοιχείων. Η Επιτροπή δεν μπορεί να ισχυρίζεται ότι οι πίνακες αυτοί αντικατοπτρίζουν συμφωνίες κατανομής της αγοράς, χωρίς να αποδεικνύει το ότι όλοι οι παραγωγοί ήρθαν σε συνεννόηση, ώστε να περιοριστεί το μερίδιο του καθενός σε ορισμένο ύψος. Αυτό το ύψος δεν μπορεί, εν πάση περιπτώσει, να ήταν αυτό που καθορίζεται στους βαλλομένους πίνακες, εφόσον το άθροισμα των επιδιώξεων των κατ' ιδίαν παραγωγών αντιστοιχεί όχι στην πραγματική, αλλά σε κάποια ιδεατή αγορά, η οποία θα ικανοποιούσε τις επιθυμίες καθενός. Στην πραγματικότητα — διατείνεται η προσφεύγουσα —, η Επιτροπή συγχέει μια απλή στατιστική πράξη παρατηρήσεως της εξέλιξης της αγοράς, που εκπονήθηκε από την ICI, με την απόδειξη συμπράξεως περί τις ποσοστάσεις.

- 141 Ειδικότερα, η προσφεύγουσα είναι της γνώμης ότι, όσον αφορά το 1979, ούτε ο ανευρεθείς στην ICI πίνακας (γ. αιτ. παράρτ. 55), ο οποίος παραθέτει, απέναντι στους όγκους πωλήσεων των διαφόρων παραγωγών για τα έτη 1976 έως 1979, « revised targets » (« αναθεωρημένους στόχους ») για το 1979, ούτε η μεία των στόχων που έθεταν οι παραγωγοί της Γαλλίας σε ένα έγγραφο που ανευρέθηκε στην ΑΤΟ (παράρτ. επιστολή της 3ης Απριλίου 1985) συνιστούν καθ' οιονδήποτε τρόπο απόδειξη της πραγματικής κατανομής μιας αγοράς, εφόσον τίποτε δεν είναι γνωστό για τον συντάκτη, ούτε για την προέλευση των αριθμητικών στοιχείων και τον προορισμό του πρώτου από τα έγγραφα αυτά, ενώ το δεύτερο από τα εν λόγω έγγραφα συνιστά απλή παράθεση των στόχων που κάθε παραγωγός της Γαλλίας έθετε για τον εαυτό του για το 1979.
- 142 Όσον αφορά το 1980, η προσφεύγουσα διατείνεται ότι οι προσκομισθέντες από την Επιτροπή πίνακες αντιφάσκουν μεταξύ τους, εφόσον αναγράφουν διαφορετικές τιμές. Αυτές οι διαφορές δεν μπορούν να εξηγηθούν από τροποποιήσεις των αρχικών προτάσεων, εφόσον συμφωνία κατανομής μπορεί να υπάρξει μόνο επί αγοράς εκ των προτέρων προσδιορισμένης. Εν προκειμένω, όμως, το άθροισμα των αριθμητικών μεγεθών των κατ' ιδίαν παραγωγών διαφέρει από περίπτωση σε περίπτωση. Αυτός είναι ακριβώς και ο λόγος για τον οποίο οι πίνακες αυτοί δεν είναι τίποτε άλλο παρά απλή παράθεση των ατομικών στόχων κάθε παραγωγού.
- 143 Σχετικά με το 1981, η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι η Επιτροπή μολονότι αναγνώρισε, όσον αφορά το έτος εκείνο, την ανυπαρξία οριστικής συμφωνίας για τις ποσοστάσεις, ισχυρίζεται, ωστόσο, ότι οι παραγωγοί ανακοίνωσαν, κατά το εν λόγω έτος, αριθμητικά στοιχεία τα οποία αντιπροσώπευαν τις « φιλοδοξίες » τους και των οποίων το άθροισμα υπερέβαινε σαφώς την προβλεπόμενη συνολική ζήτηση. Η Επιτροπή, από το γεγονός ότι η ICI συνέκρινε τις πωλήσεις που είχε πραγματοποιήσει κάθε παραγωγός το 1981 προς το μερίδιό του στην αγορά του 1980, συνάγει την ύπαρξη ενεργής πρωτοβουλίας, συνισταμένης στον καθορισμό ποσοστάσεως για κάθε παραγωγό ίσης προς ποσοστό επί του μεριδίου του στην αγορά του προηγούμενου

έτους· συγγέει, έτσι, μια απλή πράξη παρατηρήσεως της εξελίξεως της αγοράς με την απόδειξη συμπράξεως επί ποσοστώσεων.

- 144 Η προσφεύγουσα υπογραμμίζει, ειδικότερα, ότι, όσον αφορά το 1982, η ίδια η Επιτροπή αναγνωρίζει την ανυπαρξία συμφωνίας για ποσοστώσεις και επαναλαμβάνει ότι τα αριθμητικά στοιχεία που ανακοίνωναν ο ένας στον άλλον οι παραγωγοί αντανάκλουν απλώς τους δικούς τους στόχους πωλήσεων.
- 145 Διατείνεται ότι, όσον αφορά το 1983, τα έγγραφα που η Επιτροπή έκρινε ως αποδεικτικά στοιχεία εις βάρος της στερούνται αποδεικτικής ισχύος. Πράγματι, η ανεύρεση στα χέρια τρίτου ενός εγγράφου (γ. αιτ. παράρτ. 85), το οποίο προέκυψε από την μηχανογραφική επεξεργασία αγνώστων στην ΑΤΟ στοιχείων σχεδιασμού και αναφοράς, δεν δικαιολογεί τον ισχυρισμό ότι η προσφεύγουσα και άλλοι παραγωγοί διαβίβασαν στην ΙCΙ προτάσεις περί ποσοστώσεων ανά παραγωγό. Η ΑΤΟ αρνείται ότι πρόβη σε τέτοιες προτάσεις. Ισχυρίζεται, εξ άλλου, ότι η συσχέτιση που κάνει η Επιτροπή μεταξύ του αριθμού που αναγράφεται, στο εν λόγω μηχανογραφημένο έγγραφο, απέναντι στο όνομα της ΑΤΟ και του αριθμού που περιλαμβάνεται σε ένα αχρονολόγητο και δυσανάγνωστο χειρόγραφο σημείωμα που ανευρέθηκε στην ΑΤΟ (παράρτ. 17, αιτ. ΑΤΟ) είναι αυθαίρετη.
- 146 Η προσφεύγουσα φρονεί ότι η μνεία του ονόματος ΑΤΟ σε εσωτερικό έγγραφο της ΙCΙ, με ημερομηνία 8 Δεκεμβρίου 1982 (γ. αιτ. παράρτ. 77), του οποίου ο συντάκτης διατυπώνει εκτιμήσεις σχετικά με το αν η ΑΤΟ θα δεχόταν δεδομένη ποσόστωση για κάποιο τρίμηνο του 1983, δεν αποτελεί απόδειξη συμφωνίας της ΑΤΟ επί ορισμένης ποσοστώσεως.
- 147 Υποστηρίζει, τέλος, ότι το εσωτερικό έγγραφο της Shell (γ. αιτ. παράρτ. 90), στο οποίο στηρίζεται η Επιτροπή προκειμένου να αποδείξει τη σύναψη συμφωνίας ποσοστώσεων για το δεύτερο τρίμηνο του 1983, δεν μνημονεύει το όνομα της ΑΤΟ και δεν συνιστά, ως εκ τούτου, απόδειξη της συμμετοχής της σε σύστημα ποσοστώσεων για την περίοδο εκείνη. Εξ άλλου, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή δεν μπορεί από την ύπαρξη ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ παραγωγών σχετικά με τις πωλήσεις που πραγματοποιούσαν, ανταλλαγή που πιστοποιείται από τα πρακτικά της συναντήσεως της 1ης Ιουνίου 1983 (γ. αιτ. παράρτ. 40), να συναγάγει ότι εφαρμόζονταν σύστημα ποσοστώσεων.

- 148 Η Επιτροπή, από την άλλη πλευρά, φρονεί ότι η αύξηση των πωλήσεων της ΑΤΟ, αν υποθεθεί υφισταμένη, δεν αναιρεί το συμπέρασμα ότι η επιχείρηση αυτή συμμετείχε στη σύμπραξη η οποία αποσκοπούσε στη δίκαιη κατανομή της αγοράς μεταξύ των παραγωγών. Μια τέτοια αύξηση θα ήταν στην καλύτερη περίπτωση ένδειξη, όχι όμως και κατ' ανάγκην, του ότι η ΑΤΟ δεν δεσμεύθηκε απολύτως για την υλοποίηση της συμπράξεως αυτής. Η παράβαση, όμως, δεν συνίσταται στην πραγματική υλοποίηση της μιας ή της άλλης ποσοστώσεως, αλλά στη συμμετοχή στις διαβουλεύσεις για την κατανομή της αγοράς. Εν πάση περιπτώσει, σύμφωνα με τα αριθμητικά στοιχεία που έχει στη διάθεσή της η Επιτροπή, το μερίδιο της ΑΤΟ στην αγορά έμεινε κατά το μάλλον ή ήττον σταθερό από το 1979 μέχρι το 1983, κυμαινόμενο, ανάλογα με το έτος, μεταξύ 3,14 και 3,20 %.
- 149 Η Επιτροπή διατείνεται ότι στηρίζεται σε μερική και μεροληπτική εκτίμηση των αποδεικτικών εγγράφων των σχετικών με τον καθορισμό ποσοστώσεων ο ισχυρισμός της ΑΤΟ ότι τα έγγραφα αυτά περιλαμβάνουν στην πραγματικότητα τους στόχους που ο κάθε παραγωγός έθεσε απλώς για τον εαυτό του, οι οποίοι αντιστοιχούν όχι στην πραγματική αλλά σε κάποια ιδεατή αγορά, η οποία θα ικανοποιούσε τις επιθυμίες του καθενός. Εξ άλλου, δεν μπορεί να αντιληφθεί για ποιο λόγο ένας παραγωγός, άπαξ έχει καθορίσει τον στόχο του σχετικά με πωλήσεις για κάποια οικονομική χρήση, θα αισθανόταν την ανάγκη να ενημερώσει σχετικώς τους ανταγωνιστές του « άνευ ανταλλάγματος ».
- 150 Η Επιτροπή υποστηρίζει, στη συνέχεια, ότι η συμμετοχή της προσφεύγουσας στον καθορισμό ποσοστώσεων για το 1979 και το 1980 και προσωρινών μέτρων για το 1981 προκύπτει από τη μνεία του ονόματός της σε σειρά αριθμητικών πινάκων που περιλαμβάνουν, για τους διαφόρους παραγωγούς, προηγουμένους όγκους πωλήσεων και ποσοστώσεις. Μεταξύ των εγγράφων αυτών, η Επιτροπή επισημαίνει ειδικότερα πέντε.
- 151 Το πρώτο απ' αυτά είναι ένας χρονολόγητος πίνακας, τιτλοφορούμενος « Producers' Sales to West Europe » (« Πωλήσεις των παραγωγών στη Δυτική Ευρώπη »), ο οποίος ανευρέθηκε στην ICI (γ. αιτ. παράρτ. 55)· ο πίνακας αυτός περιλαμβάνει, για όλους τους παραγωγούς πολυπροπυλενίου της Δυτικής Ευρώπης, αριθμούς πωλήσεων σε χιλιοτόννους για το 1976, το 1977 και το 1978, καθώς και αριθμούς υπό τις περιγραφές « 1979 actual » (« πωλήσεις πραγματοποιηθείσες το 1979 ») και « revised target 79 » (« αναθεωρημένος στόχος 1979 »). Στην ΑΤΟ δόθηκε « revised target » 38,3 χιλιοτόννων. Κατά την Επιτροπή, το έγγραφο αυτό αποδεικνύει τη συμμετοχή της ΑΤΟ σε σχέδιο κατανομής της αγοράς για το 1979, εφόσον ορίζει τις ποσοστώσεις για κάθε παραγωγό για το έτος αυτό.

- 152 Το δεύτερο έγγραφο είναι τα πρακτικά της συναντήσεως της 26ης και 27ης Σεπτεμβρίου 1979 (γ. αιτ. παράρτ. 12), τα οποία αποδεικνύουν ότι, κατά τη συνάντηση εκείνη, επήλθε συμφωνία σχετικά με το 80 % των ποσοστώσεων που είχαν αρχικώς προβλεφθεί στο πρώτο έγγραφο.
- 153 Το τρίτο έγγραφο συνίσταται σε σειρά πινάκων που αποκαλύφθηκαν στην ΑΤΟ (παράρτ. έγγραφο της 3ης Απριλίου 1985), το οποίο περιέχει, για τους τέσσερις παραγωγούς της Γαλλίας (ΑΤΟ, Rhône-Poulenc, Solvay και Hoechst France), τους αριθμούς των πωλήσεών τους, σε διάφορα κράτη της Δυτικής Ευρώπης, για καθένα από τους τέσσερις τελευταίους μήνες του 1979. Σε μερικούς από τους πίνακες αυτούς περιέχεται σύγκριση μεταξύ των πραγματοποιηθέντων μεγεθών και των ποσοστώσεων: « 85 % των ποσοστώσεων » ή « 84,7 % των ποσοστώσεων ». Το έγγραφο αυτό αποδεικνύει τη συμμετοχή της ΑΤΟ όχι μόνο σε σχέδιο κατανομής της αγοράς για το 1979, αλλά και στον έλεγχο της εκτελέσεως του σχεδίου αυτού μεταξύ των τεσσάρων παραγωγών της Γαλλίας.
- 154 Τα ανωτέρω στοιχεία επιρρωννύονται από ένα τέταρτο έγγραφο, ήτοι ένα πίνακα που βρέθηκε και στην ΑΤΟ και στην ICI (γ. αιτ. παραρτ. 59 έως 61) και που περιέχει σύγκριση των πωλήσεων όλων των παραγωγών σε τόννους και σε μερίδια της αγοράς, υπό τις ακόλουθες περιγραφές: « 1979 actual » (« πωλήσεις πραγματοποιηθείσες το 1979 »), « 1980 target » (« στόχος 1980 »), « (1980) actual » και « 1981 aspirations » (« προσδοκίες 1981 »). Η Επιτροπή διατείνεται ότι η ICI δήλωσε, σχετικά με το έγγραφο αυτό, με την απάντησή της στην αίτηση παροχής πληροφοριών (γ. αιτ. παράρτ. 8), τα εξής: « the source of information for actual historic figures in this table would have been the producers themselves » (« η πηγή προελεύσεως των αριθμών του πίνακα αυτού, που αντιπροσωπεύουν ήδη συντελεσθείσες πράξεις, πρέπει να ήταν οι ίδιοι οι παραγωγοί »).
- 155 Κατά την Επιτροπή, τα έγγραφα αυτά αποδεικνύουν ότι οι παραγωγοί μπόρεσαν να συμφωνήσουν για τον όγκο των πωλήσεων του καθενός, χρησιμοποιώντας ως βάση διαπραγματεύσεως αριθμούς που αντανάκλουν τις φιλοδοξίες του καθενός. Οι διακυμάνσεις, σε σχέση προς τις χορηγηθείσες στους διαφόρους παραγωγούς ποσότητες, οφείλονται στο γεγονός ότι, λόγω μιας αρχικώς υπεραισιόδοξης εκτιμήσεως του μεγέθους της αγοράς, χρειάστηκε να αναπροσαρμοστούν οι ποσότητες που αντιστοιχούσαν προς τις ποσοστώσεις που είχαν συνομολογηθεί υπό μορφή μεριδίων της αγοράς, με βάση τη νέα πρόβλεψη για το σύνολο της αγοράς. Το συμπέρασμα αυτό επιρρωννύεται από ένα τελευταίο έγγραφο, και συγκεκριμένα τα πρακτικά δύο συναντήσεων του Ιανουαρίου 1981 (γ. αιτ. παράρτ. 17), όπου αναφέρεται ότι « compared with target tonnages based on a 1,2 million tonne market in Western Europe in 1980 individual companies performances were reported as follows: (...) ΑΤΟ: Target (kt) 37,2/Actual (kt) 38,2 » [« για το 1980, αναφέρθηκαν τα ακόλουθα αποτελέσματα, που παραβάλλονται εδώ, για κάθε εταιρία, προς τις ποσότητες-στόχους, οι οποίες είχαν

υπολογισθεί με βάση μια αγορά της Δυτικής Ευρώπης εκτιμώμενη σε 1,2 εκατομμ. τόννους: (...) ΑΤΟ: στόχος 37,2 χιλιοτόννοι/πραγματοποιηθείσες πωλήσεις 38,2 χιλιοτόννοι »].

- 156 Η Επιτροπή παραδέχεται ότι, για το 1981, δεν κατέστη δυνατή η σύναψη συμφωνίας επί των ποσοστώσεων. Θεωρεί, όμως, ότι ελήφθησαν προσωρινά μέτρα. Εκθέτει, έτσι, η Επιτροπή ότι από τα πρακτικά των προαναφερθεισών συναντήσεων του Ιανουαρίου 1981 προκύπτει ότι οι παραγωγοί συνέκριναν τις πραγματικές τους επιδόσεις προς τους στόχους που είχαν ορίσει, ενώ από ένα πίνακα που ανευρέθηκε μεν στην ICI (γ. αιτ. παράρτ. 65), προερχόταν όμως από κάποιον παραγωγό της Ιταλίας, προκύπτει ότι οι παραγωγοί συνέκριναν τις πωλήσεις τους του 1981 με εκείνες του προηγούμενου έτους. Εξ αυτού συνάγει ότι, ελλείπει γενικής συμφωνίας περί κατανομής του όγκου πωλήσεων για το 1981, ελήφθησαν, για το εν λόγω έτος, προσωρινά μέτρα.
- 157 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι, όσον αφορά το 1982, διάφορα έγγραφα προερχόμενα από τη Monte και την ICI (γ. αιτ. παραρτ. 69 έως 71) επιβεβαιώνουν ότι οι παραγωγοί αυτοί διατύπωσαν προτάσεις για τις ποσοστώσεις, οι οποίες όμως απέβησαν άκαρπες.
- 158 Υποστηρίζει ότι από τους πίνακες που είναι συνημμένοι στα πρακτικά των συναντήσεων της 9ης Ιουνίου 1982 και της 20ής Αυγούστου 1982 (γ. αιτ. παραρτ. 25 και 28) προκύπτει ότι, κατά το πρώτο εξάμηνο του 1982, οι παραγωγοί συνέκριναν τις μηνιαίες πωλήσεις τους προς τις πωλήσεις που είχαν πραγματοποιήσει το 1981. Προσθέτει ότι, όσον αφορά το δεύτερο εξάμηνο, από το δεύτερο από τα πρακτικά αυτά προκύπτει ότι ζητήθηκε από τους παραγωγούς να περιορίσουν τις μηνιαίες τους πωλήσεις στο ύψος των πωλήσεων του πρώτου εξαμήνου. Από τους πίνακες που είναι συνημμένοι στα πρακτικά των συναντήσεων της 6ης Οκτωβρίου, της 2ας Νοεμβρίου και της 2ας Δεκεμβρίου 1982 (γ. αιτ. παραρτ. 31 έως 33) προκύπτει ότι οι παραγωγοί συνέκριναν τις πωλήσεις του δεύτερου εξαμήνου προς εκείνες του πρώτου.
- 159 Η Επιτροπή ισχυρίζεται, στη συνέχεια, ότι διαθέτει στοιχεία σχετικά με τις προσδοκίες και τις προτάσεις τις οποίες διάφοροι παραγωγοί είχαν διατυπώσει κατόπιν αιτήσεως της ICI, τόσο για τους ίδιους όσο και για τους άλλους παραγωγούς, και είχαν ανακοινώσει στην ICI (γ. αιτ. παραρτ. 74 έως 76 και 78 έως 84) με σκοπό τη σύναψη συμφωνίας ποσοστώσεων για το 1983. Σύμφωνα με την Επιτροπή, οι προτάσεις αυτές υποβλήθηκαν σε επεξεργασία με ηλεκτρονικό υπολογιστή, προκειμένου να εξαχθεί ένας μέσος όρος, ο οποίος συγκρίθηκε στη συνέχεια προς τις προσδοκίες κάθε παραγωγού. Το έγγραφο που προέκυψε από την επεξεργασία αυτή σχολιάστηκε σε εσωτε-

ρικό έγγραφο της ICI με τίτλο « Polypropylene Framework » (« Γενικό πλαίσιο για το πολυπροπυλένιο »· γ. αιτ. παράρτ. 87), όπου οι προσδοκίες της ΑΤΟ χαρακτηρίζονται, μεταξύ άλλων, ως εντελώς « παράλογες ». Ο αριθμός που αντανακλούσε τις προσδοκίες της ΑΤΟ απαντάται όχι μόνο σ' αυτό το μηχανογραφημένο έγγραφο, αλλά και σε ένα χειρόγραφο σημείωμα της ΑΤΟ (παράρτ. 17, αιτ. ΑΤΟ). Στα έγγραφα αυτή η Επιτροπή προσθέτει και ένα εσωτερικό σημείωμα της ICI με τίτλο « Polypropylene framework 1983 » (« Γενικό πλαίσιο για το πολυπροπυλένιο για το 1983 »· γ. αιτ. παράρτ. 86), στο οποίο η τελευταία περιγράφει τις γενικές γραμμές μιας μελλοντικής συμφωνίας για τις ποσοστώσεις.

160 Ισχυρίζεται ότι από τα πρακτικά της συναντήσεως της 2ας Δεκεμβρίου 1982 (γ. αιτ. παράρτ. 33) καταδεικνύεται ότι οι εμπειρογνώμονες εξέτασαν μια πρόταση περί ποσοστώσεων που περιοριζόταν στο πρώτο τρίμηνο του 1983. Εξάλλου, ένα εσωτερικό έγγραφο της ICI, με ημερομηνία 8 Δεκεμβρίου 1982 (γ. αιτ. παράρτ. 77), αναφέρει ότι (μεταξύ άλλων) η ΑΤΟ θα κρίνει « αποδεκτή » την ποσόστωση που της δίδεται, μολονότι η εν λόγω εταιρία βρίσκει την ποσόστωση υπερβολικά χαμηλή και θα αντιτασσόταν σ' αυτήν την ποσόστωση του τριμήνου, αν επρόκειτο αυτή να αποτελέσει τη βάση συμφωνίας καλύπτουσας ολόκληρο το έτος.

161 Τέλος, η Επιτροπή διατείνεται ότι, όπως προκύπτει από εσωτερικό έγγραφο το οποίο ανευρέθηκε στη Shell (γ. αιτ. παράρτ. 90), συνήφθη συμφωνία για τις ποσοστώσεις του δευτέρου τριμήνου του 1983. Συγκεκριμένα, κατά το έγγραφο αυτό, η Shell παρήγγειλε στις εθνικές της εταιρίες πωλήσεων να μειώσουν τις πωλήσεις τους, ώστε να τηρηθεί η ποσόστωση που της είχε δοθεί. Η Επιτροπή προσθέτει ότι τα πρακτικά της συναντήσεως της 1ης Ιουνίου 1983 (γ. αιτ. παράρτ. 40) δείχνουν ότι, κατά τη συνάντηση αυτή, έγινε ανταλλαγή πληροφοριών επί του όγκου των πωλήσεων του Μαΐου.

γ) Η εκτίμηση του Πρωτοδικείου

162 Πρέπει να υπομνηστεί ότι η προσφεύγουσα μετείχε τακτικά, από το 1978 και εντεύθεν, στις περιοδικές συναντήσεις παραγωγών πολυπροπυλενίου, κατά τις οποίες γίνονταν συζητήσεις σχετικά με τους όγκους των πωλήσεων των διαφόρων παραγωγών και ανταλλάσσονταν σχετικώς πληροφορίες.

163 Πρέπει να σημειωθεί, πέρα από τη συμμετοχή της ΑΤΟ στις συναντήσεις, ότι η επωνυμία της περιέχεται σε διαφόρους πίνακες, από το περιεχόμενο των οποίων προκύπτει σαφώς ότι σκοπός τους ήταν ο ορισμός επιδιωκόμενων όγκων πωλήσεων (γ. αιτ.

παραρτ. 55 επ.). Οι περισσότερες όμως από τις προσφεύγουσες παραδέχτηκαν, με τις απαντήσεις τους σε γραπτή ερώτηση του Πρωτοδικείου, ότι οι πίνακες που αποκαλύφθηκαν στην ICI, την ATO και την Hercules δεν κατέστη δυνατόν να καταρτιστούν βάσει των στατιστικών του συστήματος ανταλλαγής δεδομένων Fides. Η ICI, εξ άλλου, δήλωσε, σχετικά με έναν από τους πίνακες αυτούς, με την απάντησή της στην αίτηση παροχής πληροφοριών (γ. αιτ. παράρτ. 8), ότι « the source of information for actual historic figures in this table would have been the producers themselves » (« η πηγή προελεύσεως των αριθμών του πίνακα αυτού, που αντιπροσωπεύουν ήδη συντελεσθείσες πράξεις, πρέπει να ήταν οι ίδιοι οι παραγωγοί »). Ορθώς, επομένως, η Επιτροπή θεώρησε ότι το περιεχόμενο των πινάκων αυτών είχε δοθεί από την ATO στο πλαίσιο των συναντήσεων στις οποίες συμμετείχε.

164 Η ορολογία που χρησιμοποιείται στα διάφορα έγγραφα τα σχετικά με τα έτη 1979 και 1980, τα οποία προσκόμισε η Επιτροπή [όπως « revised target » (« αναθεωρημένος στόχος »), « opening suggestions » (« αρχικές προτάσεις »), « proposed adjustments » (« προτεινόμενες αναπροσαρμογές ») και « agreed targets » (« συμφωνηθέντες στόχοι »)], δικαιολογούν το συμπέρασμα ότι υπήρξε σύμπτωση των βουλήσεων των παραγωγών.

165 Όσον αφορά ειδικότερα το 1979, πρέπει να σημειωθεί, βάσει ολοκλήρου του κειμένου των πρακτικών της συναντήσεως της 26ης και 27ης Σεπτεμβρίου 1979 (γ. αιτ. παράρτ. 12) και βάσει του αχρονολόγητου πίνακα, ο οποίος κατασχέθηκε στην ICI (γ. αιτ. παράρτ. 55) και τιτλοφορείται « Producers' Sales to West Europe » (« Πωλήσεις των παραγωγών στη Δυτική Ευρώπη »), ο οποίος περιλαμβάνει, για όλους τους παραγωγούς πολυπροπυλενίου της Δυτικής Ευρώπης, τους αριθμούς πωλήσεων σε χιλιοτόνους για το 1976, το 1977 και το 1978, καθώς και βάσει των αριθμών που μνημονεύονται υπό τις περιγραφές « 1979 actual » (« πωλήσεις πραγματοποιηθείσες το 1979 »), « revised target » και « 79 », ότι, κατά τη συνεδρίαση αυτή, αναγνωρίστηκε η ανάγκη το σύστημα ποσοστάσεων που είχε συνομολογηθεί για το 1979 να καταστεί αυστηρότερο για τους τρεις τελευταίους μήνες του έτους αυτού. Πράγματι, ο όρος « tight » (αυστηρός), σε συνδυασμό προς τον περιορισμό στο 80 % του 1/12 των προβλεφθεισών ετησίων πωλήσεων, δείχνει ότι ο διακανονισμός που είχε αρχικά προβλεφθεί για το 1979 έπρεπε να καταστεί αυστηρότερος για τους τρεις αυτούς τελευταίους μήνες. Αυτή η ερμηνεία των πρακτικών επιρρωννύεται από τον προαναφερθέντα πίνακα, δεδομένου ότι αυτός περιέχει, υπό τον τίτλο « 79 », στην τελευταία στήλη δεξιά της στήλης που επιγράφεται « revised target », αριθμούς που πρέπει να αντιστοιχούν στις αρχικώς καθορισθείσες ποσοστάσεις. Αυτές χρειάστηκε να αναπροσαρμοστούν επί το αυστηρότερον, διότι είχαν καθοριστεί βάσει μιας υπερβολικά αισιόδοξης εκτιμήσεως της αγοράς, πράγμα που συνέβη, εξ άλλου, και το 1980. Οι διαπιστώσεις αυτές δεν αναιρούνται από την αναφορά που περιέχεται στην αιτιολογική σκέψη 31, τρίτο εδάφιο, της Αποφάσεως σε ένα σχέδιο « που είχε προταθεί ή συμφωνηθεί στη Ζυρίχη για να περιορίζονται μηνιαίως οι πωλήσεις στο 80 % του μέσου όρου που επιτυγχάνεται κατά τους πρώτους μήνες του έτους ». Συγκεκριμένα, η

αναφορά αυτή, σε συνδυασμό προς το σημείο 54 της Αποφάσεως, πρέπει να γίνει αντιληπτή υπό την έννοια ότι είχαν ήδη καθοριστεί αρχικά στόχοι για τον όγκο των πωλήσεων, για τις μηνιαίες πωλήσεις των οκτώ πρώτων μηνών του 1979.

- 166 Εξ άλλου, οι Γάλλοι παραγωγοί, μεταξύ των οποίων και η προσφεύγουσα, αντάλλαξαν συστηματικά, κάθε μήνα, τους αριθμούς των πωλήσεών τους κατά τους τέσσερις τελευταίους μήνες του 1979 και τους συνέκριναν προς τις «ποσοστώσεις» (παράρτ. έγγραφο της 3ης Απριλίου 1985). Είναι εύλογο το συμπέρασμα ότι οι Γάλλοι παραγωγοί — τουλάχιστον — επιχείρησαν να ελέγξουν αν είχαν τηρηθεί οι συμφωνηθέντες στόχοι.
- 167 Όσον αφορά το 1980, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι ο καθορισμός στόχων για τον όγκο των πωλήσεων ολοκλήρου του έτους προκύπτει από τον πίνακα με ημερομηνία 26 Φεβρουαρίου 1980, που βρέθηκε στην ΑΤΟ (γ. αιτ. παράρτ. 60) και περιέχει μια στήλη «agreed targets 1980» («συμφωνηθέντες στόχοι 1980»), καθώς και από τα πρακτικά των συναντήσεων του Ιανουαρίου 1981 (γ. αιτ. παράρτ. 17), κατά τις οποίες παραγωγοί, μεταξύ των οποίων φέρεται και η προσφεύγουσα, συνέκριναν τις πράγματι πωληθείσες ποσότητες («Actual kt») προς τους καθορισθέντες στόχους («Target kt»). Εξ άλλου, τα έγγραφα αυτά επιβεβαιώνονται και από ένα πίνακα με ημερομηνία 8 Οκτωβρίου 1980 (γ. αιτ. παράρτ. 57), όπου συγκρίνονται δύο στήλες, από τις οποίες η μία περιλαμβάνει τη «Nameplate Capacity» («ονομαστική ικανότητα παραγωγής 1980») και η άλλη την «1980 Quota» («ποσόστωση 1980») για τους καθ' έκαστον παραγωγούς.
- 168 Όσον αφορά το 1981, το Πρωτοδικείο επισημαίνει ότι στους παραγωγούς προσάπτονται οι ακόλουθες αιτιάσεις: ότι συμμετείχαν στις διαπραγματεύσεις με σκοπό την επίτευξη συμφωνίας επί των ποσοστώσεων για το εν λόγω έτος· ότι, στο πλαίσιο αυτό, ανακοίνωσαν τις «φιλοδοξίες» τους, εν αναμονή δε της επιτεύξεως μιας τέτοιας συμφωνίας, ότι συμφώνησαν, ως προσωρινό μέτρο, να μειώσουν, κατά τον Φεβρουάριο και τον Μάρτιο του 1981, τις μηνιαίες τους πωλήσεις στο 1/12 του 85% του «στόχου» που είχαν συμφωνήσει για το 1980· ότι δεσμεύτηκαν να τηρήσουν, κατά το υπόλοιπο διάστημα του έτους, την ίδια θεωρητική ποσόστωση με εκείνη του προηγούμενου έτους· ότι γνωστοποιούσαν, κάθε μήνα, κατά τις συναντήσεις, τις πωλήσεις τους και, τέλος, ότι έλεγχαν αν οι πωλήσεις τους ήσαν εντός των ορίων της θεωρητικής ποσοστώσεως που είχαν καθορίσει.
- 169 Η ύπαρξη διαπραγματεύσεων μεταξύ των παραγωγών για την καθιέρωση συστήματος ποσοστώσεων και η γνωστοποίηση των «φιλοδοξιών» τους κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων αυτών πιστοποιούνται από διάφορα αποδεικτικά στοιχεία, όπως: πίνακες που περιλαμβάνουν, για κάθε παραγωγό, τα αριθμητικά του στοιχεία

« actual » και τους « targets » του για τα έτη 1979 και 1980, καθώς και τις « προσδοκίες » του για το 1981 (γ. αιτ. παραρτ. 59 και 61)· ένας πίνακας συντεταγμένος στα ιταλικά (γ. αιτ. παράρτ. 62), που περιέχει, για κάθε παραγωγό, την ποσόστωσή του για το 1980, τις προτάσεις άλλων παραγωγών για την ποσόστωση που πρέπει να του δοθεί για το 1981 και τις δικές του « φιλοδοξίες » για το 1981· τέλος, ένα εσωτερικό σημείωμα της ICI (γ. αιτ. παράρτ. 63), που περιγράφει την εξέλιξη αυτών των διαπραγματεύσεων και όπου αναφέρονται τα εξής:

« Taking the various alternatives discussed at yesterday's meeting we would prefer to limit the volume to be shared to no more than the market is expected to reach in 1981, say 1.35 million tonnes. Although there has been no further discussion with Shell, the four majors could set the lead by accepting a reduction in their 1980 target market share of about 0.35 % provided the more ambitious smaller producers such as Solvay, Saga, DSM, Chemie Linz, Anic/SIR also tempered their demands. Provided the majors are in agreement the anomalies could probably be best handled by individual discussions at Senior level, if possible before the meeting in Zurich. »

(« Εξετάζοντας τις διάφορες εναλλακτικές λύσεις που συζητήθηκαν κατά τη χθεσινή συνάντηση, θα προτιμούσαμε να περιοριστεί ο προς κατανομή όγκος σε κάποια τιμή που να μην υπερβαίνει τα όρια που αναμένεται να φθάσει η αγορά κατά το 1981, φερ' ειπείν 1,35 εκατομμ. τόννους. Καιτοι το ζήτημα δεν συζητήθηκε περαιτέρω με τη Shell, οι τέσσερις μεγάλοι θα μπορούσαν να δώσουν το παράδειγμα, αποδεχόμενοι μια μείωση του στόχου που είχε τεθεί ως προς το μερίδιό τους στην αγορά του 1980 κατά 0,35 % περίπου, υπό τον όρον ότι και οι πιο φιλόδοξοι από τους μικρότερους παραγωγούς, όπως η Solvay, η Saga, η DSM, η Chemie Linz και η Anic/SIR, θα μετριάσουν τις αξιώσεις τους. Δεδομένου ότι οι μεγάλοι είναι σύμφωνοι, τα προβλήματα θα μπορούσαν ασφαλώς να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικότερα με κατ' ιδίαν συζητήσεις σε επίπεδο " διευθυντών ", ει δυνατόν πριν από τη συνάντηση της Ζυρίχης. »)

Το έγγραφο αυτό συνοδεύεται από μια συμβιβαστική πρόταση, με αριθμητικά στοιχεία, με την οποία συγκρίνονται τα αποτελέσματα που επέτυχε ο καθένας σε σύγκριση προς το 1980 (« % of 1980 target »).

- 170 Η συναποδοχή προσωρινών μέτρων συνισταμένων στη μείωση, κατά τον Φεβρουάριο και τον Μάρτιο του 1981, των μηνιαίων πωλήσεων στο 1/12 του 85 % του στόχου που είχε συμφωνηθεί το προηγούμενο έτος προκύπτει από τα πρακτικά των συναντήσεων του Ιανουαρίου 1981, όπου αναφέρεται:

« In the meantime (février-mars) monthly volume would be restricted to 1/12 of 85 % of the 1980 target with a freeze on customers. »

[« Εν τω μεταξύ (Φεβρουάριος-Μάρτιος), ο μηνιαίος όγκος πωλήσεων θα περιοριζόταν στο 1/12 του 85 % του στόχου του 1980 με “πάγωμα” ως προς τους πελάτες ».]

- 171 Το γεγονός ότι οι παραγωγοί όρισαν στον εαυτό τους, για το υπόλοιπο του έτους, την ίδια θεωρητική ποσόστωση με εκείνη του προηγούμενου έτους και ότι έλεγχαν αν οι πωλήσεις ήσαν σύμφωνες με την ποσόστωση αυτή, ανταλλάσσοντας κάθε μήνα αριθμητικά στοιχεία σχετικά με τις πωλήσεις τους, αποδεικνύεται από τον συνδυασμό τριών εγγράφων. Πρόκειται, κατ' αρχάς, για έναν πίνακα με ημερομηνία 21 Δεκεμβρίου 1981 (γ. αιτ. παράρτ. 67), ο οποίος εμφανίζει, για κάθε παραγωγό, τις πωλήσεις του κλιμακωμένες κατά μήνα· στον πίνακα αυτόν, οι τρεις τελευταίες στήλες, που αφορούν τους μήνες Νοέμβριο και Δεκέμβριο, καθώς και το ετήσιο σύνολο, έχουν προστεθεί με το χέρι. Πρόκειται, έπειτα, για ένα αχρονολόγητο πίνακα, που είναι συντεταγμένος στα ιταλικά και φέρει τον τίτλο « Scarti per società » (« Αποκλίσεις ανά εταιρία ») και ανευρέθηκε στην ICI (γ. αιτ. παράρτ. 65)· ο πίνακας αυτός συγκρίνει, για κάθε παραγωγό και για την περίοδο Ιανουαρίου-Δεκεμβρίου 1981, τους αριθμούς των πωλήσεών του « actual » προς τους αριθμούς του « theoretic ». Τέλος, πρόκειται για έναν αχρονολόγητο πίνακα που ανευρέθηκε στην ICI (γ. αιτ. παράρτ. 68), όπου συγκρίνονται, για κάθε παραγωγό και για την περίοδο Ιανουαρίου-Νοεμβρίου 1981, τα αριθμητικά στοιχεία των πωλήσεών του και το μερίδιό του στην αγορά προς τα αντίστοιχα του 1979 και του 1980· στον πίνακα αυτόν, το υπολειπόμενο μέχρι το τέλος του έτους τμήμα καλύπτεται διά προβολής.
- 172 Συγκεκριμένα, ο πρώτος πίνακας δείχνει ότι οι παραγωγοί αντάλασαν αριθμητικά στοιχεία σχετικά με τις μηνιαίες τους πωλήσεις. Μια τέτοια ανταλλαγή πληροφοριών, τις οποίες ένας ανεξάρτητος επιχειρηματίας διαφυλάσσει αυστηρώς ως επιχειρηματικό απόρρητο, συνεκτιμώμενη με τις συγκρίσεις μεταξύ αυτών των αριθμητικών στοιχείων και των στοιχείων του 1980 — οι οποίες έγιναν στους δύο άλλους πίνακες για την ίδια χρονική περίοδο —, επιρρωννύει τα συμπεράσματα στα οποία κατέληξε η Απόφαση.
- 173 Η συμμετοχή της προσφεύγουσας στις διάφορες αυτές δραστηριότητες προκύπτει αφενός μεν από τη συμμετοχή της στις συναντήσεις κατά τις οποίες συντελέστηκαν οι πράξεις αυτές και ιδίως στις συναντήσεις του Ιανουαρίου 1981, αφετέρου δε από τη μνεία του ονόματός της στα διάφορα προαναφερθέντα έγγραφα. Στα έγγραφα αυτά, εξ άλλου, περιλαμβάνονται αριθμητικά στοιχεία, περί των οποίων πρέπει να υπομνησθεί ότι η ICI δήλωσε, με την απάντησή της σε γραπτή ερώτηση του Πρωτοδικείου — στην οποία και άλλοι προσφεύγοντες αναφέρονται με τη δική τους απάντηση —, ότι δεν ήταν δυνατή η κατάρτισή τους βάσει των στατιστικών του συστήματος Fides.

- 174 Για το 1982, το Πρωτοδικείο επισημαίνει ότι στους παραγωγούς προσάπτεται ότι μετείχαν στις διαπραγματεύσεις με σκοπό να καταλήξουν σε συμφωνία επί των ποσοτώσεων για το έτος αυτό· ότι, στο πλαίσιο αυτό, γνωστοποίησαν τις ποσότητες που φιλοδοξούσαν να πωλήσουν· ότι, μη επιτευχθείσης οριστικής συμφωνίας, ανακοίνωναν κατά τις συναντήσεις τα αριθμητικά στοιχεία των μηνιαίων πωλήσεών τους του πρώτου εξαμήνου, συγκρίνοντάς τα προς το ποσοστό που είχαν καταγράψει κατά το προηγούμενο έτος· τέλος, ότι, κατά το δεύτερο εξάμηνο, προσπάθησαν να περιορίσουν τις μηνιαίες πωλήσεις τους στο συνολικό ποσοστό της αγοράς που είχαν πραγματοποιήσει κατά το πρώτο εξάμηνο του ίδιου έτους.
- 175 Η ύπαρξη διαπραγματεύσεων μεταξύ των παραγωγών για την καθιέρωση συστήματος ποσοτώσεων και η γνωστοποίηση, στο πλαίσιο αυτό, των προσδοκίων τους πιστοποιείται, πρώτον, από ένα έγγραφο που τιτλοφορείται « Scheme for discussions " quota system 1982 " » (« Διάγραμμα για τις συζητήσεις για ένα σύστημα ποσοτώσεων για το 1982 »· γ. αιτ. παράρτ. 69), στο οποίο εμφανίζεται, για όλους τους αποδέκτες της Αποφάσεως, με εξαίρεση την Hercules, η ποσότητα που έκαστος θεωρούσε ότι δικαιούνταν, επι πλέον δε, για ορισμένους (όλους πλην της Anic, της Linz, της Petrofina, της Shell και της Solvay) η ποσότητα που, κατ' αυτούς, θα έπρεπε να ορισθεί στους άλλους παραγωγούς· δεύτερον, από ένα έγγραφο της ICI, τιτλοφορούμενο « Polypropylene 1982, Guidelines » (« Πολυπροπυλένιο 1982, κατευθυντήριες γραμμές »· γ. αιτ. παράρτ. 70, στοιχείο α), όπου η ICI αναλύει τις διεξαγόμενες διαπραγματεύσεις· τρίτον, από έναν πίνακα με ημερομηνία 17 Φεβρουαρίου 1982 (γ. αιτ. παράρτ. 70, στοιχείο β), όπου συγκρίνονται διάφορες προτάσεις για την κατανομή των πωλήσεων — από τις οποίες η μία, με τίτλο « ICI Original Scheme » (« Αρχικό σχέδιο της ICI »), συνοδεύεται από έναν άλλο χειρόγραφο πίνακα, με περιορισμένης εκτάσεως προσαρμογές, τις οποίες επέφερε η Monte, σε μια στήλη με τίτλο « Millianavacca 27/1/82 » (πρόκειται για το όνομα ενός υπαλλήλου της Monte· γ. αιτ. παράρτ. 70, στοιχείο γ) — και, τέλος, από έναν πίνακα συντεταγμένο στα ιταλικά (γ. αιτ. παράρτ. 71), ο οποίος συνιστά μια περίπλοκη πρόταση (η οποία περιγράφεται στην αιτιολογική σκέψη 58, τρίτο εδάφιο, εν τέλει, της Αποφάσεως).
- 176 Τα μέτρα που ελήφθησαν κατά το πρώτο εξάμηνο του 1982 αποδεικνύονται από τα πρακτικά της συναντήσεως της 13ης Μαΐου 1982 (γ. αιτ. παράρτ. 24), όπου αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

« To support the move a number of other actions are needed a) limit sales volume to some agreed prop. of normal sales. »

[« Για τη στήριξη της πρωτοβουλίας, απαιτούνται μια σειρά από άλλα μέτρα: α) να περιοριστεί ο όγκος των πωλήσεων σε ορισμένη συμπεφωνημένη αναλογία επί των κανονικών πωλήσεων. »]

Η εκτέλεση αυτών των μέτρων πιστοποιείται από τα πρακτικά της συναντήσεως της 9ης Ιουνίου 1982 (γ. αιτ. παράρτ. 25), στα οποία είναι συνημμένος ένας πίνακας που περιέχει, για κάθε παραγωγό, έναν αριθμό « actual » των πωλήσεών του για τους μήνες Ιανουάριο έως Απρίλιο του 1982, συγκρινόμενο προς τον αριθμό « theoretical based on 1981 av[erage] market share » (« θεωρητικό στηριζόμενο στο μέσο μερίδιο της αγοράς του 1981 »)· πιστοποιείται επίσης από τα πρακτικά της συναντήσεως της 20ής και 21ης Ιουλίου 1982 (γ. αιτ. παράρτ. 26), όσον αφορά την περίοδο Ιανουαρίου/Μαΐου 1982, καθώς και από τα πρακτικά της 20ής Αυγούστου 1982 (γ. αιτ. παράρτ. 28), όσον αφορά την περίοδο Ιανουαρίου/Ιουλίου 1982.

177 Τα μέτρα που ελήφθησαν για το δεύτερο εξάμηνο του 1982 αποδεικνύονται από τα πρακτικά της συναντήσεως της 6ης Οκτωβρίου του 1982 (γ. αιτ. παράρτ. 31), στα οποία αναφέρονται τα εξής: « In October this would also mean restraining sales to the Jan/June achieved market share of a market estimated at 100 kt »· « Performance against target in September was reviewed » (« Τον Οκτώβριο, αυτό σήμαινε επίσης ότι έπρεπε να περιοριστούν οι πωλήσεις στο μερίδιο της αγοράς που είχε επιτευχθεί κατά το διάστημα Ιανουαρίου-Ιουνίου σε μια αγορά εκτιμώμενη σε 100 χιλιοτόνους »· « εξετάστηκαν τα αποτελέσματα του Σεπτεμβρίου σε σύγκριση προς τον στόχο που είχε τεθεί »). Στα πρακτικά αυτά είναι συνημμένος ένας πίνακας, επιγραφόμενος « September provisional sales versus target (based on Jan-June market share applied to demand estimated) at 120 kt » [« Προσωρινά στοιχεία πωλήσεων Σεπτεμβρίου σε σύγκριση προς τον στόχο (στηριζόμενα στα μερίδια αγοράς Ιανουαρίου-Ιουνίου αναγόμενα σε ζήτηση εκτιμώμενη σε 120 χιλιοτόνους) »]. Η διατήρηση αυτών των μέτρων επιβεβαιώνεται από τα πρακτικά της συναντήσεως της 2ας Δεκεμβρίου 1982 (γ. αιτ. παράρτ. 33), στα οποία είναι συνημμένος ένας πίνακας, όπου συγκρίνονται, για τον Νοέμβριο του 1982, οι πωλήσεις « Actual » προς τους αριθμούς « Theoretical », υπολογισθέντες βάσει του « J-June % of 125 kt » (« κατανομής των 125 χιλιοτόνων βάσει των ποσοστών Ιανουαρίου-Ιουνίου »).

178 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι, όσον αφορά το 1981, καθώς και τα δύο εξάμηνα του 1982, ορθώς η Επιτροπή συνήγαγε από την αμοιβαία επιτήρηση που ασκούσαν, κατά τις περιοδικές συναντήσεις, επί της εφαρμογής ενός συστήματος περιορισμού των μηνιαίων πωλήσεων δι' αναγωγής προς προγενέστερη περίοδο ότι το σύστημα αυτό το είχαν συναποδεχθεί οι μετέχοντες στις συναντήσεις.

179 Για το 1983, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει, κατ' αρχάς, ότι, όπως προκύπτει από τα έγγραφα που προσκόμισε η Επιτροπή (γ. αιτ. παραρτ. 33, 77, 85 και 87), κατά τα τέλη του 1982 και τις αρχές του 1983, οι παραγωγοί πολυπροπυλενίου συζητήσαν για ένα σύστημα ποσοστάσεων για το έτος 1983, ότι η προσφεύγουσα μετέσχε στις συναντήσεις κατά τις οποίες έλαβαν χώρα οι συζητήσεις αυτές, ότι κατά τις συναντήσεις αυτές

έδωσε στοιχεία σχετικά με τις πωλήσεις της, ότι, στον πίνακα που είναι συνημμένος στα πρακτικά της συναντήσεως της 2ας Δεκεμβρίου 1982, αναγράφεται η μνεία « αποδεκτή » δίπλα στην ποσόστωση που αντιστοιχεί στο όνομα της προσφεύγουσας και, τέλος, ότι η ICI ανέφερε σε εσωτερικό της σημείωμα ότι η προσφεύγουσα « feels that the proposed figure is too low. If the intention is to drift from the first quarter into an agreement for the whole year, ATO would not accept » (γ. αιτ. παράρτ. 77· « θεωρεί ότι ο προτεινόμενος αριθμός είναι υπερβολικά χαμηλός. Αν η πρόθεση είναι το πρώτο τρίμηνο να συμπαρασύρει σε συμφωνία για ολόκληρο το έτος, η ATO δεν θα τον δεχόταν »).

180 Επομένως, η προσφεύγουσα μετέσχε στις διαπραγματεύσεις που απέβλεπαν στην καθιέρωση συστήματος ποσοστάσεων για το 1983.

181 Όσο για το αν οι διαπραγματεύσεις αυτές κατέληξαν πράγματι σε αποτελέσματα όσον αφορά τα δύο πρώτα τρίμηνα του 1983, όπως διαπιστώνει η Απόφαση (αιτιολογικές σκέψεις 63, τρίτο εδάφιο, και 64), το Πρωτοδικείο σημειώνει ότι, όπως προκύπτει από τα πρακτικά της συναντήσεως της 1ης Ιουνίου 1983 (γ. αιτ. παράρτ. 40), η προσφεύγουσα ανέφερε, κατά την εν λόγω συνάντηση, τα αριθμητικά στοιχεία των πωλήσεών της για τον Μάιο, όπως έπραξαν και άλλες εννέα επιχειρήσεις. Εξ άλλου, στα πρακτικά μιας εσωτερικής συναντήσεως του ομίλου Shell της 17ης Μαρτίου 1983 (γ. αιτ. παράρτ. 90), αναφέρονται τα εξής:

« (...) and would lead to a market share of approaching 12 % and well above the agreed Shell target of 11 %. Accordingly the following reduced sales targets were set and agreed by the integrated companies ».

[« (...) και θα οδηγούσε σε ένα μερίδιο της αγοράς κοντά στο 12 %, πολύ πάνω από τον στόχο του 11 % που έχει συμφωνηθεί για τη Shell. Γι' αυτό, καθορίστηκαν και συμφωνήθηκαν από τις εταιρίες του ομίλου οι ακόλουθοι μειωμένοι στόχοι πωλήσεων »].

Παρατίθενται οι νέες ποσότητες και στη συνέχεια αναφέρονται τα εξής:

« this would be 11.2 Pct of a market of 395 kt. The situation will be monitored carefully and any change from this agreed plan would need to be discussed beforehand with the other PIMS members ».

(« αυτό αντιστοιχεί στο 11,2 % της αγοράς, η οποία υπολογίζεται σε 395 χιλιοτόνους. Η εξέλιξη της καταστάσεως θα παρακολουθηθεί προσεκτικά και, για οποιαδήποτε μεταβολή αυτού του συμφωνηθέντος σχεδίου, θα πρέπει να έχει προηγηθεί συζήτηση με τα άλλα μέλη του PIMS »).

- 182 Συναφώς, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι ορθώς η Επιτροπή συνήγαγε από το συνδυασμό των δύο αυτών εγγράφων ότι οι διαπραγματεύσεις μεταξύ παραγωγών είχαν οδηγήσει στην καθιέρωση ενός συστήματος ποσοστώσεων. Συγκεκριμένα, το εσωτερικό σημείωμα του ομίλου Shell δείχνει ότι η επιχείρηση αυτή ζητούσε από τις εθνικές της εταιρίες πωλήσεων να μειώσουν τις πωλήσεις τους, όχι για να μειωθεί ο συνολικός όγκος των πωλήσεων του ομίλου Shell, αλλά για να περιοριστεί στο 11 % το συνολικό μερίδιο του ομίλου αυτού στην αγορά. Ένας τέτοιος περιορισμός, εκφραζόμενος σε μερίδιο της αγοράς, μπορεί να εξηγηθεί μόνο στο πλαίσιο συστήματος ποσοστώσεων. Εξ άλλου, τα πρακτικά της συναντήσεως της 1ης Ιουνίου 1983 αποτελούν πρόσθετη ένδειξη για την ύπαρξη ενός τέτοιου συστήματος, εφόσον κύριος σκοπός της ανταλλαγής πληροφοριών για τις μηνιαίες πωλήσεις των διαφόρων παραγωγών είναι ο έλεγχος της τηρήσεως των ανειλημμένων υποχρεώσεων.
- 183 Πρέπει, τέλος, να σημειωθεί ότι ο αριθμός 11 %, ως μερίδιο της Shell στην αγορά, εμφανίζεται όχι μόνο στο εσωτερικό σημείωμα της Shell, αλλά και σε άλλα δύο έγγραφα: πρόκειται, αφενός, για ένα εσωτερικό σημείωμα της ICI, με το οποίο αυτή η τελευταία παρατηρεί ότι η Shell προτείνει τον αριθμό αυτόν για τον εαυτό της, για την Hoechst και για την ICI (γ. αιτ. παράρτ. 87) και, αφετέρου, για τα πρακτικά — τα οποία συνέταξε η ICI — μιας συναντήσεως της 29ης Νοεμβρίου 1982, μεταξύ της ICI και της Shell, κατά την οποία έγινε μνεία της παραπάνω προτάσεως (γ. αιτ. παράρτ. 99).
- 184 Πρέπει να προστεθεί ότι, λόγω της ταυτότητας του σκοπού των διαφόρων μέτρων περιορισμού του όγκου των πωλήσεων — που συνίστατο στη μείωση της πιέσεως που ασκούσε η υψηλότερη προσφορά πάνω στις τιμές —, ορθώς η Επιτροπή συνήγαγε ότι τα μέτρα αυτά εντάσσονταν στο πλαίσιο συστήματος ποσοστώσεων.
- 185 Τα επιχειρήματα που προβάλλει η προσφεύγουσα δεν είναι ικανά να κλονίσουν τις σχετικές με τα πραγματικά περιστατικά διαπιστώσεις της Επιτροπής.

- 186 Ειδικότερα, πρώτον, το επιχείρημα της προσφεύγουσας περί αυξήσεως του μεριδίου της στην αγορά, περί κορεσμού της παραγωγικής της ικανότητας και περί υπερβάσεως των φερομένων ποσοστώσεων δεν μπορεί να κλονίσει τις διαπιστώσεις της Αποφάσεως ότι συμφωνήθηκαν ποσοστώσεις πωλήσεων, χωρίς και να διαβεβαιώνεται ότι αυτές όντως τηρήθηκαν. Εξ άλλου, οι συμφωνηθείσες ποσοστώσεις ήσαν ποσοστώσεις πωλήσεων και όχι ποσοστώσεις παραγωγής. Γι' αυτόν τον λόγο ο κορεσμός της παραγωγικής ικανότητας της προσφεύγουσας δεν ασκεί εν προκειμένω επιρροή.
- 187 Δεύτερον, οι διακυμάνσεις των αριθμητικών στοιχείων που περιλαμβάνονται στους διαφόρους πίνακες σχετικά με το έτος 1980 έχει σημασία να παρατηρηθεί ότι είναι αμελητέες και δεν αναιρούν την ύπαρξη συστήματος ποσοστώσεων. Η αναπροσαρμογή των ποσοτήτων που αντιστοιχούσαν στα ορισθέντα για τους διαφόρους παραγωγούς μερίδια αγοράς ανάλογα με την εξέλιξη της συνολικής αγοράς πρέπει να θεωρηθεί ως συνήθης πράξη στο πλαίσιο ενός συστήματος ποσοστώσεων, εφόσον οι συμμετέχοντες στο σύστημα αυτό είχαν εκτιμήσει εσφαλμένα τη συνολική ζήτηση, όπως συνέβη εν προκειμένω για το έτος 1980.
- 188 Τρίτον, δεν είναι αναγκαίο να έχει αναγνωρισθεί η ταυτότητα του συντάκτη του κάθε εγγράφου, ούτε να έχει περιγραφεί η μέθοδος καταρτίσεως του κάθε εγγράφου, για να μπορεί η Επιτροπή να επικαλεστεί τα έγγραφα αυτά ως αποδεικτικά στοιχεία κατά συγκεκριμένης επιχειρήσεως, τουλάχιστον όταν τα εν λόγω έγγραφα εντάσσονται στο πλαίσιο συναντήσεων, ως προς τις οποίες αποδεικνύεται ότι είχαν ιδίως ως αντικείμενο τον καθορισμό στόχων σχετικά με τις τιμές και τον όγκο των πωλήσεων.
- 189 Τέταρτον, ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι η Επιτροπή πεπλανημένως εξέλαβε, κατά την αξιολόγηση των αποδεικτικών εγγράφων, μια απλή στατιστική πράξη παρατηρήσεως της εξελίξεως της αγοράς ως απόδειξη συμπράξεως δεν στηρίζεται σε καμιά επιχειρηματολογία και σε κανένα πραγματικό στοιχείο, επί πλέον δε στερείται αξιοπιστίας.
- 190 Τέλος, πέμπτον, το γεγονός ότι, σε ορισμένους πίνακες, το άθροισμα των μεριδίων αγοράς ή των ποσοστώσεων που ορίζονταν για τους διαφόρους παραγωγούς υπερβαίνει το 100 % ή τον εκτιμώμενο συνολικό όγκο της αγοράς δεν στερεί τους πίνακες αυτούς της αποδεικτικής τους αξίας. Πράγματι, τέτοια υπέρβαση δεν απαντάται στους πίνακες τους οποίους η Επιτροπή θεωρεί ως έκφραση συμπτώσεως βουλήσεων (« revised » ή « agreed target »· γ. αιτ. παραρτ. 55 και 60), το ότι δε εμφα-

νίζεται σε πίνακες που αντανακλούν ενδιάμεσα στάδια των διαπραγματεύσεων είναι πράγμα απολύτως φυσιολογικό, εφόσον στους πίνακες αυτούς οι παραγωγοί εξέφραζαν τις « φιλοδοξίες » τους.

- 191 Εν όψει των παραπάνω σκέψεων, πρέπει να συναχθεί ότι η Επιτροπή απέδειξε επαρκώς κατά νόμον ότι η προσφεύγουσα συγκαταλεγόταν μεταξύ των παραγωγών πολυπροπυλενίου μεταξύ των οποίων επήλθε σύμπτωση βουλήσεων, όσον αφορά τους επιδιωκόμενους όγκους πωλήσεων για τα έτη 1979, 1980 και το πρώτο ήμισυ του 1983 και τον περιορισμό των μηνιαίων πωλήσεών τους δι' αναγωγής σε προηγούμενη περίοδο για τα έτη 1981 και 1982, στοιχεία μνημονευόμενα στην Απόφαση και εντασσόμενα σε σύστημα ποσοστώσεων.

2. Η εφαρμογή του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΟΚ

A — Η προσβαλλόμενη πράξη

- 192 Η Απόφαση (αιτιολογική σκέψη 89, πρώτο εδάφιο) υπενθυμίζει ότι το άρθρο 85, παράγραφος 1, αναφέρει ρητώς ως περιοριστικές του ανταγωνισμού τις συμφωνίες που καθορίζουν άμεσα ή έμμεσα τιμές πωλήσεως ή κατανέμουν τις αγορές μεταξύ παραγωγών. Αυτά ακριβώς τα στοιχεία αποτελούν τα βασικά χαρακτηριστικά των υπό εξέταση συμφωνιών.
- 193 Σύμφωνα με την Απόφαση (αιτιολογική σκέψη 89, δεύτερο, τρίτο και τέταρτο εδάφιο), η καθιέρωση του συστήματος των περιοδικών συναντήσεων και η διαρκής συμπαιγνία των παραγωγών είχε ως βασικό σκοπό την επίτευξη αυξήσεων των τιμών μέσω πλέγματος συμφωνιών και διακανονισμών. Με τον σχεδιασμό κοινής δράσεως στο πλαίσιο πρωτοβουλιών, με τις οποίες καθορίζονταν τιμές-στόχοι για κάθε ποιότητα και σε κάθε εθνικό νόμισμα και ετίθεντο σε εφαρμογή από ορισμένη συμφωνημένη ημερομηνία, οι παραγωγοί απέβλεπαν στην εξάλειψη των κινδύνων τους οποίους ενέχει κάθε μονομερής προσπάθεια αυξήσεως των τιμών. Έτσι, τα διάφορα συστήματα ποσοστώσεων και οι λοιποί μηχανισμοί που επινοήθηκαν για να συμβιβάσουν τα διαστάμενα συμφέροντα των εδραιωμένων και των νεοεισερχομένων στην αγορά παραγωγών είχαν ως τελική επιδίωξη τη δημιουργία τεχνητών συνθηκών σταθερότητας, που θα ευνοούσαν την αύξηση των τιμών.

- 194 Προς επίτευξη των στόχων αυτών, οι παραγωγοί επιδίωξαν να οργανώσουν την αγορά του πολυπροπυλενίου σε μια βάση η οποία θα υποκαθιστούσε την ελεύθερη λειτουργία των δυνάμεων του ανταγωνισμού με μια θεσμοποιημένη και συστηματική συμπαίγνια μεταξύ των παραγωγών, ισοδύναμη προς σύμπραξη (Απόφαση, αιτιολογική σκέψη 89, πέμπτο εδάφιο).
- 195 Η Απόφαση (αιτιολογική σκέψη 90, πρώτο και δεύτερο εδάφιο) επισημαίνει ότι, για την εφαρμογή του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΟΚ, δεν είναι απολύτως αναγκαίο, δεδομένου ότι ο σκοπός της συμφωνίας είναι προδήλως ανταγωνιστικός, να αποδειχθεί και η ύπαρξη αποτελέσματος αντιθέτου προς τον ανταγωνισμό. Ωστόσο, στην παρούσα περίπτωση υπάρχουν όλες οι ενδείξεις ότι η συμφωνία άσκησε όντως ουσιαστική επίδραση επί των συνθηκών του ανταγωνισμού.
- 196 Κατά την Απόφαση (αιτιολογική σκέψη 90, τρίτο και τέταρτο εδάφιο), η συμφωνία στην οποία κατέληξαν κατά τις συναντήσεις τους οι παραγωγοί σχετικά με τις τιμές που επιδίωκαν για κάθε ποιότητα και σε κάθε εθνικό νόμισμα ετίθετο σε εφαρμογή από τους παραγωγούς, οι οποίοι έδιναν όλοι σχετικές οδηγίες στα εθνικά γραφεία πωλήσεών τους ή στους εθνικούς τους πράκτορες, στους οποίους ανέθεταν να ενημερώνουν τους πελάτες σχετικά με τις μεταβολές αυτές. Εφαρμοζόταν, έτσι, στους πελάτες μια ενιαία βασική τιμή για κάθε ποιότητα και σε κάθε νόμισμα. Και ναί μεν είναι αληθές ότι ορισμένοι πελάτες απήλθαν ειδικών όρων ή εκπτώσεων, ότι ορισμένοι παραγωγοί εφαρμόζαν την προβλεφθείσα αύξηση με καθυστέρηση ή προέβαιναν σε παραχωρήσεις, ενώ άλλοι καθόριζαν ενίοτε τις πραγματικές τους τιμές, για ορισμένες ποιότητες ή ορισμένες χώρες, σε επίπεδα ελαφρώς χαμηλότερα από τους στόχους, μολονότι το έπρατταν μέσα στο γενικότερο πλαίσιο της ενιαίας δράσης των άλλων παραγωγών· παραμένει, ωστόσο, γεγονός ότι ο καθορισμός σε ορισμένο ύψος της τιμής, που εμφανιζόταν, στη συνέχεια, στην αγορά ως η « τιμή τιμοκαταλόγου » ή η « επίσημη τιμή », σήμαινε ότι οι δυνατότητες των πελατών να διαπραγματευθούν με τους παραγωγούς ήσαν ήδη περιορισμένες και ότι οι πελάτες στερούνταν πολλών από τα πλεονεκτήματα που θα είχαν αν ο ανταγωνισμός λειτουργούσε ανεμπόδιστα.
- 197 Η Απόφαση (αιτιολογική σκέψη 90, τελευταίο εδάφιο) υπογραμμίζει ότι τα συλλεγόμενα έγγραφα, και ιδίως οι εκθέσεις που είχαν συνταχθεί για την αγορά από τους ίδιους τους παραγωγούς, αποδεικνύουν ότι υπήρχαν στην αγορά συντονισμένες πρωτοβουλίες για τον καθορισμό των τιμών, στις οποίες ενεπλέκοντο όλοι οι παραγωγοί, καθώς και ότι υφίστατο στενός σύνδεσμος μεταξύ των πρωτοβουλιών αυτών και του συστήματος των περιοδικών συναντήσεων.

- 198 Η Απόφαση (αιτιολογική σκέψη 91, πρώτο εδάφιο) αναγνωρίζει ότι το πραγματικό επίπεδο των τιμών εκκινείτο με κάποια καθυστέρηση σε σχέση προς τους « στόχους » και ότι οι πρωτοβουλίες καθορισμού τιμών παρουσίαζαν την τάση να εγκαταλείπονται καταλήγοντας, μερικές φορές, σε απότομη πτώση των τιμών· επισημαίνει, ωστόσο, ότι τα διαγράμματα τα οποία χρησιμοποιούσαν οι ίδιοι οι παραγωγοί απεικονίζουν, διά μέσου των ετών, μια ομαλή παράλληλη εξέλιξη των εφαρμοζόμενων τιμών, οι οποίες ακολουθούν εκ του σύνεγγυς τους εκάστοτε στόχους. Κατά την περίοδο που καλύπτεται από τις γνωστές πρωτοβουλίες καθορισμού τιμών, η τιμή που επιτυγχανόταν προσέγγιζε, από μήνα σε μήνα, τον συμφωνηθέντα στόχο. Σε περίπτωση αιφνίδιας « κατολισθήσεως » των τιμών (κατόπιν μειώσεως, παραδείγματος χάριν, των τιμών του προπυλενίου), η πτώση αυτή ανεκόπτετο με τον καθορισμό νέου, πολύ χαμηλότερου, στόχου και ξανάρχιζε η ανοδική πορεία των τιμών· η επιτυχία της τακτικής αυτής φάνηκε ιδιαίτερα κατά τον Ιούλιο/Νοέμβριο 1983.
- 199 Κατά την Απόφαση (αιτιολογική σκέψη 91, δεύτερο εδάφιο), οι παραδόσεις των περισσότερων παραγωγών κατά τα έτη λειτουργίας του συστήματος αντιστοιχούσαν γενικώς στις ποσοστάσεις ή τους στόχους που είχαν ορισθεί.
- 200 Με την Απόφαση (αιτιολογική σκέψη 91, τρίτο εδάφιο) δίδεται απάντηση στην προσφεύγουσα — η οποία επισήμανε ότι υφίσταντο διαφορές μεταξύ της αρχικής της ποσότητας-στόχου και των πραγματικών παραδόσεων στις οποίες προέβη κατά το έτος αναφοράς (ιδίως το 1980), για να συμπεράνει ότι σύστημα ποσοστάσεων δεν υπήρξε — ότι, κατά το εν λόγω έτος, οι στόχοι για τις ποσότητες μεταβάλλονταν συνεχώς, ενώ η αρχική κατανομή της αγοράς, εκφρασμένη σε μερίδια της αγοράς, διατηρήθηκε συνολικώς. Έτσι, παρ' όλον ότι η προσφεύγουσα υποστήριξε ότι οι πωλήσεις της στη Δυτική Ευρώπη σημείωσαν ανοδική πορεία από έτος σε έτος, από 39 000 τόννους το 1979 σε 45 000 τόννους το 1982, το μερίδιό της στην αγορά παρέμεινε καθ' όλη την περίοδο σταθερό (μεταξύ 3,1 και 3,2 %) και συνέπιπτε, σχεδόν απολύτως, με τους στόχους της για κάθε έτος. Ομοίως, οι μεταβολές που επήλθαν στο μερίδιο της αγοράς ορισμένων παραγωγών μετά το 1977 δεν αποδεικνύουν την ύπαρξη απεριόριστου ανταγωνισμού, εφόσον, για να ληφθούν υπόψη οι φιλοδοξίες των νεοεισελθόντων στην αγορά παραγωγών, ορίστηκαν ποσοστάσεις ή στόχοι και εφόσον οι μεγάλες επιχειρήσεις δέχθηκαν να μειώσουν κατά τι το μερίδιό τους στην αγορά προκειμένου να ευνοηθεί κάποια αύξηση των τιμών (Απόφαση, αιτιολογική σκέψη 91, τελευταίο εδάφιο).
- 201 Η Απόφαση (αιτιολογική σκέψη 92, πρώτο εδάφιο) καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το γεγονός ότι αυτή η οργάνωση της αγοράς υπό μορφή καρτέλ ήταν ατελής και δεν

απέκλειε παντελώς τη λειτουργία των δυνάμεων του ανταγωνισμού δεν εμποδίζει την εφαρμογή του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΟΚ. Εν όψει του μεγάλου αριθμού των παραγωγών, των δισταμένων εμπορικών τους συμφερόντων και της ελλείψεως οποιουδήποτε μέτρου νομίμου εξαναγκασμού κατά των παραγωγών που δεν θα συνεμορφούντο προς τους διακανονισμούς, καμία σύμπραξη δεν θα μπορούσε να ελέγξει πλήρως τις δραστηριότητες των συμμετεχόντων σ' αυτήν. Εξ άλλου, η Απόφαση (αιτιολογική σκέψη 92, τελευταίο εδάφιο) αποκρούει το επιχείρημα των επιχειρήσεων ότι η εξέλιξη της αγοράς θα ήταν η ίδια και αν δεν είχαν υπάρξει οι διακανονισμοί τους· απαντά ότι εικασίες για το τί θα είχε συμβεί αν δεν υφίστατο η συμφωνία μπορούν να διατυπωθούν· γεγονός πάντως είναι ότι οι ίδιοι παραγωγοί αναγνώρισαν την αποτελεσματικότητα των συναντήσεών τους αρνούμενοι να τις σταματήσουν, απορρίπτοντας τη σκέψη που είχε εκφρασθεί σχετικά τον Μάιο του 1982 και κρίνοντας προτιμότερο, απ' ης στιγμής υπήρχε ισορροπία μεταξύ προσφοράς και ζήτησεως, να λάβουν οι ίδιοι ενεργά μέτρα για να ανεβάσουν τις τιμές, παρά να αφήσουν τις δυνάμεις της αγοράς να δράσουν.

- 202 Εξ άλλου, η Απόφαση (αιτιολογική σκέψη 73) αναφέρει ότι, εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή ουδέποτε ισχυρίστηκε ότι το σύστημα των περιοδικών συναντήσεων έλεγχε πλήρως τις συναλλαγές και τις πωλήσεις των παραγωγών ή ότι αποτέλεσε τον μοναδικό παράγοντα που επηρέαζε τις τιμές του πολυπροπυλενίου. Αντιθέτως, τα αποδεικτικά στοιχεία στα οποία στηρίζεται η Επιτροπή δείχνουν ότι οι παραγωγοί αναγνώριζαν την επίδραση που ασκούσαν στην αγορά παράγοντες, όπως οι διακυμάνσεις της ζήτησεως ή οι αυξήσεις της τιμής των πρώτων υλών, οι οποίοι διέφευγαν από τον έλεγχό τους. Οι παραγωγοί ήσαν υποχρεωμένοι να συνεκτιμούν τους παράγοντες αυτούς, όταν ελάμβαναν τις αποφάσεις τους σχετικά με το ύψος των τιμών, τον χρόνο, τις λεπτομέρειες της εφαρμογής και τις πιθανότητες επιτυχίας μιας πρωτοβουλίας καθορισμού τιμών την οποία σχεδίαζαν. Ωστόσο, ένας από τους κυρίους σκοπούς των συναντήσεων ήταν η προσπάθεια συντονισμού και, ει δυνατόν, αντιδράσεως των παραγωγών στους παράγοντες αυτούς. Ίσως, μάλιστα, η τιμή να προσδιοριζόταν, σε μεγάλο βαθμό, από τους όρους προσφοράς και ζήτησεως· παρ' όλα αυτά, τα συλλεγόμενα αποδεικτικά στοιχεία φανερώνουν ότι οι παραγωγοί προσπαθούσαν, ελέγχοντας τον όγκο των πωλήσεων και καθιερώνοντας συστήματα ποσοτώσεων, να επηρεάσουν τους όρους αυτούς.

B — Τα επιχειρήματα των διαδίκων

- 203 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΟΚ απαγορεύει τις « συμπράξεις και εναρμονισμένες πρακτικές », όχι μόνον όταν αυτές επηρεάζουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, αλλά και όταν έχουν ως σκοπό ή ως αποτέλεσμα να πλήξουν τον ανταγωνισμό. Ισχυρίζεται ότι κανένα από τα δύο αυτά

στοιχεία δεν συντρέχει στην περίπτωση της ΑΤΟ, εφόσον η ανεξαρτησία της εμπορικής της πολιτικής αποκλείει το ενδεχόμενο να είχε η συμπεριφορά της ως σκοπό τη ματαίωση της λειτουργίας του ελεύθερου ανταγωνισμού.

- 204 Κατά την προσφεύγουσα, η Επιτροπή δεν μπόρεσε να αποδείξει ούτε την ύπαρξη αποτελέσματος στην αγορά, δεδομένου ότι η απόδειξή της αποτελείται αποκλειστικά από ισχυρισμούς αρχής (Απόφαση, αιτιολογικές σκέψεις 90 έως 92), ενώ η Επιτροπή αναγνωρίζει σε άλλο σημείο της Αποφάσεώς της (αιτιολογική σκέψη 73) ότι η τιμή ίσως προσδιορίστηκε από τους όρους της προσφοράς και της ζήτησεως. Προσάπτεται, έτσι, στους παραγωγούς ότι « προσπάθησαν να κατευθύνουν » τους όρους αυτούς ελέγχοντας τον όγκο των πωλήσεων ή καθιερώνοντας συστήματα ποσοστώσεων.
- 205 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι δεν μπορεί να εφαρμοστεί επ' αυτής το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΟΚ διότι, και αν ακόμη υποθεθεί ότι όντως υπήρξε μια τέτοια απόπειρα δράσεως, αυτή δεν παρήγαγε αποτέλεσμα στην αγορά και διότι η ΑΤΟ δεν συμμετέσχε σ' αυτήν και δεν υποβλήθηκε ούτε σε ελέγχους ως προς τον όγκο των πωλήσεων ούτε σε συστήματα ποσοστώσεων ή καθορισμού τιμών.
- 206 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή υποπίπτει σε μια αντίφαση από την οποία αδυνατεί να απαλλαγεί. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή θεωρεί ότι ανεύρε στα έγγραφα που έχει στην κατοχή της, και ειδικότερα στα γραπτά ενός από τους συμμετέχοντες, την πλήρη απόδειξη της υπάρξεως της συμφωνίας, την οποία άλλωστε και περιγράφει, πλην όμως η θεωρητική αυτή περιγραφή ουδόλως αντιστοιχεί σε πράγματι διαπιστωθέντα στοιχεία της συμπεριφοράς της προσφεύγουσας ή στη λειτουργία της αγοράς του πολυπροπυλενίου.
- 207 Η Επιτροπή, από την άλλη πλευρά, αναφέρεται στις αιτιολογικές σκέψεις της Αποφάσεως τις οποίες μνημονεύει η προσφεύγουσα, προκειμένου να αντικρούσει τους ισχυρισμούς αφενός ότι δεν εκδηλώθηκε αποτέλεσμα στην αγορά και αφετέρου ότι η έλλειψη αποτελέσματος στην αγορά εμποδίζει την εφαρμογή του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΟΚ.

Γ — Η εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 208 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι η επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας σκοπεί αποκλειστικά στο να αποδείξει ότι η συμμετοχή της στις περιοδικές συναντήσεις παραγωγών πολυπροπυλενίου δεν ενέπιπτε στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης, εφόσον η ανταγωνιστική της συμπεριφορά στην αγορά μαρτυρεί ότι η συμμετοχή αυτή δεν είχε ούτε σκοπό ούτε αποτέλεσμα αντίθετο προς τον ανταγωνισμό.
- 209 Το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΟΚ απαγορεύει ως ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά όλες τις συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων ή τις εναρμονισμένες πρακτικές που δύνανται να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και που έχουν ως σκοπό ή ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού εντός της κοινής αγοράς και ιδίως εκείνες οι οποίες συνίστανται στον άμεσο ή έμμεσο καθορισμό των τιμών αγοράς ή πωλήσεως ή άλλων όρων συναλλαγής και στην κατανομή των αγορών ή των πηγών εφοδιασμού.
- 210 Το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι, όπως προκύπτει από την κρίση που σχημάτισε σχετικά με τις διαπιστώσεις στις οποίες προέβη ως προς τα πραγματικά περιστατικά η Επιτροπή, οι περιοδικές συναντήσεις στις οποίες μετείχε μαζί με ανταγωνιστές της η προσφεύγουσα είχαν ως σκοπό τον περιορισμό του ανταγωνισμού εντός της κοινής αγοράς, ιδίως διά του καθορισμού επιδιωκόμενων τιμών και επιδιωκόμενου όγκου πωλήσεων και ότι, κατά συνέπεια, η συμμετοχή της στις συναντήσεις αυτές δεν εστειρείτο σκοπού αντιβαίνοντος προς τον ανταγωνισμό κατά την έννοια του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΟΚ.
- 211 Εξ αυτού έπεται ότι ορθώς η Επιτροπή θεώρησε ότι η προσφεύγουσα, λαμβάνοντας μέρος στις περιοδικές συναντήσεις παραγωγών πολυπροπυλενίου από το 1978 μέχρι τον Σεπτέμβριο του 1983, συνέπραξε με τους παραγωγούς πολυπροπυλενίου μεταξύ των οποίων εκδηλώθηκε σύμπτωση βουλήσεων σχετικά με πρωτοβουλίες καθορισμού τιμών, με μέτρα που αποσκοπούσαν στη διευκόλυνση της εφαρμογής των πρωτοβουλιών καθορισμού τιμών και με τον επιδιωκόμενο όγκο πωλήσεων για τα έτη 1979, 1980 και για το πρώτο ήμισυ του 1983, καθώς και με μέτρα περιορισμού των μηνιαίων πωλήσεων δι' αναγωγής σε προγενέστερη περίοδο για τα έτη 1981 και 1982,

και ότι κατ' αυτόν τον τρόπο παρέβη το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΟΚ συμμετέχοντας σε συμφωνία και εναρμονισμένη πρακτική.

- 212 Απ' όλα τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι το σύνολο των αιτιάσεων της προσφεύγουσας που αφορούν τις διαπιστώσεις των πραγματικών περιστατικών και την εφαρμογή του άρθρου 85, παράγραφος 1, στις οποίες προέβη με την προσβαλλόμενη πράξη η Επιτροπή, πρέπει να απορριφθεί.

Περί της αιτιολογίας

1. Η έκδοση ενιαίας αποφάσεως

- 213 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε κατά τρόπο πειστικό τη συμμετοχή της ΑΤΟ σε σύμπραξη. Συγκεκριμένα, είναι και δυσχερές και παρακινδυνευμένο και τεχνητό, λόγω των διαφορετικών οικονομικών καταστάσεων των αποδεκτών της Αποφάσεως, το να τίθενται όλες οι επιχειρήσεις σε ίση μοίρα στο πλαίσιο μιας « οριζοντίας » συμπράξεως. Ωστόσο, αυτό ακριβώς έπραξε η Επιτροπή επικρίνοντας τη συμπεριφορά των παραγωγών πολυπροπυλενίου, συχνά με εκφράσεις πολύ γενικές, εκφράσεις οι οποίες, ως επί το πλείστον, επεκτείνουν στο σύνολο των παραγωγών ή στη μεγάλη πλειονότητά τους μομφές στηριζόμενες στη συμπεριφορά ορισμένων μόνον απ' αυτούς. Αυτή η μέθοδος, της συνολικής περιγραφής των προσαπτομένων στους παραγωγούς πολυπροπυλενίου ενεργειών, δυσχεραίνει τον ακριβή προσδιορισμό των πραγματικών περιστατικών και των πράξεων που καταλογίζονται στον καθένα απ' αυτούς και βάσει των οποίων η Επιτροπή προσδιόρισε τον βαθμό της ευθύνης εκάστου. Η Απόφαση, έτσι, είναι ανεπαρκώς εξατομικευμένη και υπερβολικά γενική, πράγμα που μαρτυρεί άλλωστε και ο περιορισμένος αριθμός των χωρίων της Αποφάσεως όπου επικρίνεται χωριστά η συμπεριφορά της ίδιας της ΑΤΟ, καθώς και η έλλειψη ειδικής απαντήσεως στα επιχειρήματα της ΑΤΟ.

- 214 Καταμαρτυρεί, ακόμη, στην Επιτροπή ότι στηρίζεται σε κάποιο γενικό τεκμήριο ενοχής. Η Απόφαση εκ συστήματος ερμηνεύει τα πραγματικά περιστατικά και τα έγγραφα υπό το πρίσμα της υπάρξεως συμπράξεως, χωρίς ποτέ να λαμβάνει υπόψη ότι τα ίδια περιστατικά μπορούν να εξηγηθούν και από άλλες αιτίες. Εντάσσεται, έτσι, η ΑΤΟ σε ένα πλέγμα αποδείξεων, χάριν του οποίου κάθε παραγωγός θεωρείται συνεργός της συμπεριφοράς την οποία τήρησαν άλλοι παραγωγοί, η οποία με τη σειρά της — όσο αξίμα και αν ήταν — ερμηνεύεται κατά σύστημα ως στρεφόμενη κατά του ανταγωνισμού.

- 215 Η Επιτροπή, από την πλευρά της, θεωρεί ότι τα χωρία της Αποφάσεως που αφορούν την προσφεύγουσα είναι αρκετά ακριβή, ώστε να της δίδουν τη δυνατότητα να αντιληφθεί το περιεχόμενο των αιτιάσεων που της προσάπτονται. Η Επιτροπή προσθέτει ότι η Απόφαση στηρίζεται όχι μόνο στη γενική ανακοίνωση των αιτιάσεων, αλλά και στις ειδικές ανακοινώσεις που απευθύνθηκαν στις διάφορες επιχειρήσεις, μία από τις οποίες αφορά αποκλειστικώς την προσφεύγουσα. Εξ άλλου, η Επιτροπή παρατηρεί ότι το όνομα της προσφεύγουσας μνημονεύεται επανειλημμένα στην Απόφαση, καθώς και στους συνημμένους σ' αυτήν πίνακες.
- 216 Το Πρωτοδικείο κρίνει ότι οι εκτιμήσεις τις οποίες διατυπώνει η προσφεύγουσα σχετικά με την απόδειξη της παραβάσεως δείχνουν ότι αυτή μπόρεσε, όπως και το Πρωτοδικείο, να συναγάγει με επαρκή ακρίβεια ποιες αιτιάσεις είχαν κριθεί αποδεδειγμένες εις βάρος της.
- 217 Ομοίως, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι το ενιαίο της Αποφάσεως δεν είχε ως αποτέλεσμα να επεκταθούν στην προσφεύγουσα επικρίσεις που στηρίχτηκαν στη συμπεριφορά άλλων παραγωγών, εφόσον η Επιτροπή απέδειξε επαρκώς κατά νόμον το σύνολο των αιτιάσεων που γίνονται δεκτές με την Απόφαση εις βάρος της προσφεύγουσας.
- 218 Τέλος, πρέπει να επισημανθεί ότι, όπως προκύπτει από την κρίση που σχημάτισε το Πρωτοδικείο σχετικά με την απόδειξη της παραβάσεως, η εν λόγω παράβαση συνιστά « οριζόντια » σύμπραξη, στην οποία συμμετείχαν οι διάφοροι παραγωγοί πολυπροπυλενίου, ο καθένας με τα δικά του οικονομικά χαρακτηριστικά, η δε προσφεύγουσα δεν εξήγησε για ποιο λόγο τα χαρακτηριστικά αυτά εμπόδιζαν την Επιτροπή να θέσει τους διάφορους παραγωγούς σε ίση μοίρα στο πλαίσιο της « οριζοντίας » συμπράξεως.
- 219 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η αιτίαση δεν μπορεί να γίνει δεκτή.

2. *Ανεπαρκής αιτιολογία*

- 220 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η Απόφαση δεν της παρέχει τη δυνατότητα να αντιληφθεί σε ποιο βαθμό η Επιτροπή έλαβε υπόψη τις εξηγήσεις που της είχε παράσχει η

ΑΤΟ απαντώντας στις ανακοινώσεις των αιτιάσεων που της είχαν απευθυνθεί. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή επαναλαμβάνει στην Απόφαση το μεγαλύτερο μέρος των αιτιάσεων αυτών χωρίς να κάνει καμμία αναφορά στα στοιχεία που της είχε κοινοποιήσει η προσφεύγουσα, έστω και για να τα απορρίψει· δεν αναφέρεται ειδικότερα ούτε στα στοιχεία που αφορούν την επέκταση της προσφεύγουσας στην αγορά μέχρι κορεσμού της παραγωγικής της μηχανής, ούτε σ' εκείνα που αποδεικνύουν ότι, εφόσον οι οδηγίες της για τον καθορισμό τιμών επακολούθησαν δημοσιεύματα στον εξειδικευμένο Τύπο, αυτή απλώς ακολούθησε τις ενδείξεις της αγοράς.

- 221 Η Επιτροπή, από την πλευρά της, υποστηρίζει ότι ανέτρεψε όλα τα κρίσιμα επιχειρήματα της προσφεύγουσας.
- 222 Το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι, όπως προκύπτει από πάγια νομολογία του Δικαστηρίου (βλ. ιδίως τις αποφάσεις της 29ης Οκτωβρίου 1980, στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 209/78 έως 215/78 και 218/78, Van Landewyck κατά Επιτροπής, Rec. 1980, σ. 3125, σκέψη 66, και της 10ης Δεκεμβρίου 1985, στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 240/82 έως 242/82, 261/82, 262/82, 268/82 και 269/82, Stichting Sigarettenindustrie κατά Επιτροπής, Συλλογή 1985, σ. 3831, σκέψη 88), και μάλιστα, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 190 της Συνθήκης, η Επιτροπή υποχρεούται να αιτιολογεί τις αποφάσεις της, αναφέροντας τα νομικά και πραγματικά στοιχεία από τα οποία εξαρτάται η νομιμότητα του μέτρου, καθώς και τις σκέψεις που την οδήγησαν στη λήψη της αποφάσεώς της, δεν απαιτείται όμως να εξετάζει όλα τα νομικά και πραγματικά ζητήματα που έχουν εγείρει οι ενδιαφερόμενοι κατά τη διοικητική διαδικασία. Εξ αυτού έπεται ότι η Επιτροπή δεν υποχρεούται να απαντά σε όσα ζητήματα θεωρεί ότι δεν ασκούν επιρροή.
- 223 Συναφώς, πρέπει να σημειωθεί ότι στο πρώτο επιχείρημα της προσφεύγουσας δόθηκε απάντηση με την αιτιολογική σκέψη 91, τρίτο εδάφιο, της Αποφάσεως. Η απάντηση αυτή απευθυνόταν ειδικώς στην προσφεύγουσα, εφόσον αφορά ρητώς την αύξηση των πωλήσεών της. Όπως δέχτηκε το Πρωτοδικείο με την κρίση που σχημάτισε σχετικά με την απόδειξη της παραβάσεως, το πρώτο αυτό επιχείρημα δεν ασκεί επιρροή καθ' όσον αφορά τον κορεσμό της παραγωγικής του μηχανής. Όσο για το δεύτερο επιχείρημα, αυτό ελήφθη υπόψη στην Απόφαση (αιτιολογική σκέψη 30) χωρίς να γίνει δεκτό. Εξ άλλου, από την κρίση που σχημάτισε το Πρωτοδικείο σχετικά με την απόδειξη της παραβάσεως προκύπτει ότι το επιχείρημα αυτό στερείται ερείσματος.

224 Κατά συνέπεια, η αιτίαση πρέπει να απορριφθεί.

Περί του προστίμου

- 225 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, καιτοι υπήρξε ίσως απερίσκεπτη η συμμετοχή της σε συναντήσεις παραγωγών πολυπροπυλενίου και η παράλειψή της να εκφράσει αρκετά σαφώς την επιφύλαξή της σχετικά με το περιεχόμενο των συναντήσεων αυτών, αυτή η ενδεχόμενη απερίσκεψία δεν μπορεί να δικαιολογήσει το βαρύτατο πρόστιμο που της επέβαλε η Επιτροπή. Επισημαίνει ότι έβλεπε τις συναντήσεις αυτές ως ένα μέσο για να ενημερώνεται σχετικά με μια αγορά που ήταν νέα γι' αυτήν. Συναφώς, προσθέτει ότι η κυκλοφορία των πληροφοριών αποτελεί έναν από τους όρους του ανταγωνισμού.
- 226 Η Επιτροπή φρονεί ότι η σοβαρότητα της παραβάσεως την οποία απέδειξε δικαιολογεί επαρκώς το επιβληθέν στην προσφεύγουσα πρόστιμο και ότι το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι η κυκλοφορία των πληροφοριών ασκεί ευεργετική επίδραση στον ανταγωνισμό είναι όλως αποκρουστέο, καθ' όσον ο ανταγωνισμός απαιτεί διαφάνεια της αγοράς έναντι όλων των επιχειρηματιών, τόσο από την πλευρά της προσφοράς όσο και από την πλευρά της ζήτησεως, ενώ η επικρινόμενη ανταλλαγή πληροφοριών περιοριζόταν μόνο μεταξύ των προσφερόντων.
- 227 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι η εγγενής σοβαρότητα των πραγματικών περιστατικών που αποδείχτηκαν — και ιδίως ο καθορισμός επιδιωκομένων τιμών και επιδιωκομένου όγκου πωλήσεων — αποκαλύπτει ότι η προσφεύγουσα δεν ενήργησε από απερίσκεψία, ούτε καν από αμέλεια, αλλ' εκ προθέσεως. Συναφώς, πρέπει να τονιστεί ειδικότερα το κατάφωρον της παραβάσεως του άρθρου 85, παράγραφος 1, και ιδίως των στοιχείων α, β και γ, της Συνθήκης, το οποίο δεν αγνοούσαν οι παραγωγοί πολυπροπυλενίου.
- 228 Πρέπει, εξ άλλου, να απορριφθεί κατηγορηματικά το επιχείρημα της προσφεύγουσας περί κυκλοφορίας των πληροφοριών, αφενός για τους λόγους που εκθέτει η Επιτροπή και αφετέρου διότι, αν γινόταν δεκτό, θα κατέληγε στο να στερεί τις περι ανταγωνισμού διατάξεις της Συνθήκης από κάθε πρακτική αποτελεσματικότητα.

229 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι το επιβληθέν στην προσφεύγουσα πρόστιμο αρμόζει και στη διάρκεια και στη σοβαρότητα της διαπιστωθείσας παραβάσεως των κοινοτικών κανόνων του ανταγωνισμού.

Επί των δικαστικών εξόδων

230 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Επειδή η προσφεύγουσα ηττήθηκε, η δε Επιτροπή είχε ζητήσει να καταδικαστεί η προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα, πρέπει να καταδικαστεί η τελευταία στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (πρώτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την προσφυγή.
- 2) Καταδικάζει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Cruz Vilaça

Schintgen ,

Edward

Kirschner

Lenaerts

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 24 Οκτωβρίου 1991.

Ο Γραμματέας

H. Jung

Ο Πρόεδρος

J. L. Cruz Vilaça